DARBININKAS

Vol. LVIII Nr. 19 | Penktadienis-Friday. Gegužė-May 11, 1973 | SECOND-CLASS Postage paid at Brooklyn | 910 WILLOUGHBY AVE. BROOKLYN, N.Y. 11221 | 15 centų

SAVAITĖS ĮVYKIAI
Gegužės 1-7

BREŽNEVO KATILAS TAUTOM TIRPINTI

Amerikos viduje visos savaitės įvykius tebetemdė Watergate skandalas, kurio aiškinimo eiga Nixono padėties nelengvina.

Santykiam su užsieniais reikšmingas patarėjo Kissingerio pasiuntimas geg. 4 į Maskvą. Jo kelionė rodo Amerikos norą ypačiai už prekybinius ryšius gauti Maskvos paramą Cambodijos agresijai baigti. Vokietijos Brandto priėmimas geg. 1-2 Washingtone rodo Amerikos pastangas išlyginti santykius su Europos sąjungininkais.

Staigmena viduriniuose rytuose — Libane įsiliepsnojęs tarpusavio karas, kuris eina Izraelio naudai.

Tarp Lietuvą liečiančių įvykių dėmesį traukė žinia apie J. Rugienio pakeitimą K. Tumėnu religijų reikalam, o taip pat suaktualėjo Brežnevo planas tautinėm respublikom likviduoti.

-o-

NYT korespondentas Theodore Shabad iš Maskvos geg. 3 pranešė apie vykdymą Brežnevo plano, kurį jis buvo paskelbęs gruodžio mėn. 50 metų sovietinės šventės proga. Plano esmė — visos Sovietų valdomos teritorijos paskirstomos į ūkinius regionus. Respublikų tautinės sienos gali būti keičiamos, jei to reikalauja ūkiniai interesai.

Tokių regionų sudaryti septyni. Azijos plotai padalyti į 4, europiniai į 3: šiaurės, pietų ir Volgos-Uralo. Į šiaurės regioną įskirtos Baltijos valstybės, Gudija ir Rusija su Leningradu, Maskva, Archangelsku. Į pietų — Ukraina, Moldavija, Gruzija, Armenija, Azerbaidžanas.

Ko tuo siekiama? Oficialiai siekiama pažangos ūkyje, kurio Sovietam nesiseka suorganizuoti net per 50 metų. Neoficialiai — siekiama sunaikinti tautinius vienetus, kuriuose tautinė sąmonė tebe rusena ir paskutiniais laikais dažnai įvairiais būdais prasiveržia. Naujai užmačiai kelius seniai ruošė propaganda, įtaigodama, kad visų šių gyventojų tėvynė esanti Sovietų Sąjunga; kad rusų kalba yra bendratautinė; kad tarp visų lygių tautų rusų tauta esanti "lygesnė". Kai ši propaganda nepasiekė tikslo, paskutiniu laiku aštriai sustiprinta kova prieš asmenis, kurių raštuose ar veikloje prasiveržia tautinės sąmonės ženklai.

Shabad aiškina, kad paskirstymas ūkiniais regionais aiškiai ignoruoja tautinių respublikų interesus vardan bendro ūkinio plano. Šis ignoravimas veda į tai, kad baigtųsi era, kurioje Sovietų Sąjunga galėjo vadintis tautinių respublikų federacija. Respublikas pavergus karinėm priemonėm, dabar ateina era, kada jos turi būti suvirintos ūkinėm priemonėm, atimant jom ir tas nedideles galimybes, kurios dar buvo likusios tenkinti respublikom savus interesus.

Patogus dabar tam momentas dengiantis ekonominiais interesais, nes Vakaruose ekonominės vertybės nustelbia visas kitas — politines, ideologines, humanistines. Taigi nebus susilaukta priekaišto, kad Sovietai vykdo tautybių genocidą, kaip tai matyti ir iš NYT vedamojo geg. 7.

Libane arabai muša arabus

Libane nuo gegužės 2 eina kovos tarp Libano kariuomenės ir Palestinos partizanų kovotojų, kurie susitelkę Palestinos arabų stovyklose. Vartojamos raketos, patrankos, kariniai lėktuvai. Paliaubos sutariamos ir vėl laužomos. Ligi gegužės 6 žuvę apie 170, sužeistų per 420. Palestinos kovotojam į talką vyko iš Sirijos. Arabų kitos vyriausybės puolėsi tarpininkauti dėl paliaubų.

Įtampa tarp Palestinos partizanų ir Libano vyriausybės prasidėjo nuo balandžio 10 Izraelio karinės invazijos. Palestinos kovotojai negalėjo atleisti kariuomenei, kad ji Izraelio teroristam nepasipriešino. Kibirkštis dabartiniam sprogimui atsirado geg. 2, kada Libano policija sugėmė Beiruto aerodrome tris arabus, vykstančius į Prancūziją, su dinamitu lagaminuose. Kad suimtuosius paleistų, jų draugai pagrobė du kariuomenės pareigūnus. Kariuomenės atsakymas — apsupo išvietintųjų lagerius. Partizanai panašiai atsakė, užpuldami kariuomenės dalinius, metydami tetoro bombas ir raketas mieste.

Palestinos kovotojai yra desperacinėje padėty. Jau 1970-71 po aštrių kovų juos išvarė iš Jordanijos. Dabar ir Libano vyriausybė varo juos lauk. Vyriausybė negali toleruoti jų teroristinės veiklos, už kurią turi Libanas nukentėti nuo Izraelio kontrrepresijų.

Arabų liejamas tarp savęs kraujas yra dovana Izraelio 25 metų valstybės įsteigimo proga — gegužės 7.

-o-

Prieš derybas dėl karinių jėgų Europoje sumažinimo. Sovietai pereitais metais savo tankų vidurio Europoje skaičių padidino iš 14,000 iki 20,000. Tokiu būdu Varšuvos pakto pranašumas prieš Nato jėgas pakilo iš 2:1 iki 3:1.

Prieš derybas su Europos sąjungininkais. Amerika pernai apsaugos reikalam skyrė apie 7.5 proc. savo pajamų. Vakarų Vokietija apie 4, Belgija 3.3, Norvegija 3.8, Italija 3.1, Anglija 5.8. Amerika skiria daugiau nei bet kuris kitas. Dėl to Amerika ir kalba apie reikalą naštas išlyginti. Kancleris Brandtas, kuris lankėsi čia gegužės 1-2, tam išlyginimui palankus.

Watergate istorijoj naujas įvykis — prezidentas geg. 4 paskyrė gen. Alexander M. Haig, Kissingerio pavaduotoją, vietoj pasitraukusio J. R. Haldeman. Kongreso nariai tebespaudžia prezidentą, kad Watergate bylai būtų paskirtas nepriklausomas nuo teisingumo departamento tardytojas. Lig šiol iškyla vis daugiau asmenų, įveltų į aferą.

Pagal Gallupą po prezidento kalbos, kuria prisiėmė atsakomybę už Watergate, 40 proc. tebemano, kad prezidentas iš anksto žinojo apie aferą; 47 proc. — kad nežinojo; 58 proc. mano, kad Nixono vyriausybės korupcija nedaug skiriasi nuo kitų prezidentų; 50 proc. mano, kad prezidentas prisidėjo prie aferos dengimo. Sen. Goldwateris iškėlė, kad panašia afera gali būti kaltinami ir demokratai. Prezidentui moralinė parama — geg. 2 Connally paskelbė pereinąs į respublikonus. Spaudoje spėliojama, ar naujas Baltųjų Rūmų štabas pakeis ligšiolinę taktiką atitverti prezidentą nuo žmonių.

Meksikoje kairieji revoliucionieriai geg. 4 pagrobė Amerikos gen. konsulą Terrance G. Leonhardy. Už jį reikalavo paleisti 30 kalėjimuose esančių revoliucionierių. Meksikos vyriausybė leido jiem išskristi į Kubą. Bet grobikai ėmė kelti naujus reikalavimus, prieš paleisdami konsulą.

VIS DAR UŽTENKA LIETUVIŠKO ŽODŽIO
Prisikėlimo parapijoj Toronte per 20 metų

Toronto Prisikėlimo lietuvių parapija, vadovaujama lietuvių pranciškonų, gegužės 6 minėjo veiklos 20 metų sukaktį. Iškilmės pradėtos jau Atvelykio sekmadienį, kai, parapiečiam gausiai dalyvaujant, pasikeista mintim simpoziume "Gyvoji parapija".

Dr. S. Čepas tada peržvelgė parapijos kūrimosi laikotarpį. Toronto lietuviam prašant, kardinolas James McGuigan pradėjo kviesti lietuvius pranciškonus į Torontą jau 1947. Tik tada dar nebuvo galimybių tą kvietimą priimti. Oficialus Prisikėlimo parapijos steigimo dekretas pažymėtas 1953 kovo 7 data. Naujos parapijos pirmos pamaldos vyko Parkdale teatro patalpose gegužės 31. Pereitas vargų kelias, kol pastatytos dabartinės patalpos

Dr. J. Sungaila, apibūdinęs tautinės parapijos esmę, nušvietė Prisikėlimo parapijos dabarties būklę. Religinėj — moralinėj veikloj užakcentuojamas ir lietuviškas elementas — visos mišios, pamaldos, pamokslai ir įvairios apeigos atliekama tik lietuvių kalba. Rengiamos rekolekcijos, pamaldos jaunimui, vaikai Putnamo seselių pagalba paruošiami pirmai komunijai, paskaitos suaugusiem ir jaunimui, religiniai koncertai, chorai, ateitininkų veikla, jaunimo stovyklos, parapijos vyrų ir moterų organizacijos, maldininkų kelionės. Tautinės veiklos atžvilgiu Prisikėlimo parapija gausiomis ir moderniomis patalpomis teikė reikalingas sąlygas ir lietuvišką atmosferą lietuviškai veiklai. Koncertai, parodos, vaidinimai, sporto rungtynės, lietuviška spauda ir biblioteka, susirinkimai ir sueigos rasdavo vietos šioj pastogėj. Čia yra vykę LB krašto tarybos suvažiavimai, antarasis PLB seimas, VIII ateitininkų federacijos kongresas, VIII Katalk. Mokslo Akademijos suvažiavimas. Tautinių šokių grupės, chorai, sportininkai čia randa puikias sąlygas repeticijom ir lavybom.

Apie parapijos ateitį kalbėjo dr. Povilaitis.

Iškilmingas sukakties minėjimas gegužės 6 pradėtas pamaldomis. Pamokslą sakė lietuvių pranciškonų provinciolas Tėv. Jurgis Gailiušis, OFM, nušviesdamas pranciškonų ir parapiečių sutartinė veiklą religinio gyvenimo puoselėjime ir lietuvybės išlaikyme. Koncelebruotas mišias aukojo 5 tėvai pranciškonai iš Brooklyn, N. Y.: dr. Viktoras Gidžiūnas, Pranciškus Giedgaudas, Petras Baniūnas, Paulius Baltakis, dr. Kornelijus Bučmys (išskyrus antrąjį, visi anksčiau yra dirbę šioj parapijoj).

1972 metais gegužės 14 dieną, sekmadienį, Kauno teatro sodelyje susidegino

ROMAS KALANTA,

šaukdamas — Lietuvai laisvės!

Jo mirties metinės viso pasaulio lietuvių tarpe švenčiamos

gegužės 14-21.

Kas Lietuvoje valdo Bažnyčią

Patikimom, nors sunkiai patikrinamom žiniom, Lietuvoje nuo metų pradžios atleistas Maskvos įgaliotinis Lietuvos religijų reikalam Justas Rugienis. Jo vietoje paskirtas Kazimieras Tumėnas.

Pagal sovietinę enciklopediją Rugienis gimęs 1909 Vilkavišky, nuo 1930 kompartijos narys, sėdėjęs kalejimuose. Bolševikam Lietuvą okupavus, nuo 1940 iki 1949 "dirbo Lietuvos TSR vidaus reikalų liaudies komisariato sistemoje", vadinas, saugume; 1949-57 buvo aukščiausiojo teismo narys, 1955 baigė Vilniuje teisę; nuo 1957 valdžios įgaliotinis religijų reikalam.

Tumėnas gimęs 1927 Utenos rajone; nuo 1947 septynmetės mokyklos mokytojas, gimnazijos komsorgas, komjaunimo darbuotojas, nuo 1950 kompartijos narys; 1954 neakivaizdininku baigęs pedagoginį Vilniaus institutą; 1964 baigęs "visuomeninių mokslų akademiją" (prie kompartijos centro komiteto) Maksvoje. Nuo 1964 kompartijos c. k. lektorių grupės vadovas.

BALTIEČIŲ SANTALKA POSĖDŽIAVO

1973 balandžio 18 dr. Valiūno įstaigoj New Yorke posėdžiavo Pasaulinės pabaltiečių santalkos valdyba. Posėdyje dalyvavo du estai — Pleer ir Saar, du latviai — Grava ir Liejinš ir trys lietuviai — Valiūnas, Valaitis ir Razgaitis.

Iš pranešimų aiškėjo, kad estai ruošia dokumentinį memorandumą vyriausybėm, dalyvaujančiom Europos saugumo ir bendradarbiavimo konferencijos paruošiamuose darbuose Helsinky. Jie pradėję ruoštis ir 1976 m. JAV 200 m. jubiliejaus šventei. Latviai ruošia laiškų rašymo vajų Amerikos respublikonų partijai, kad Radio Liberty pradėtų transliacijas ir Baltijos tautom. Lietuviai painformavo apie Brazinskų bylos eigą, jūrininko Gadliausko pabėgimą iš sovietų laivo, Pietų Amerikoje įvykusį lietuvių kongresą, apie Eucharistinį kongresą, įvykusį Australijoje, kuriame gausiai dalyvavo lietuviai, ir apie Kanados CBS radijo stoties š. m. vasario 17 anglų kalba transliuotą Pabaltijo bylą liečiančią dramą "Trouble with Giants".

Po informacijų buvo sutarta pasiųsti į Helsinkį savo delegacijas, kurios ten turėtų veikti sutartinai visų Baltijos tautų vardu. Buvo gautas Europoj veikiančios Pabaltiečių Draugijos (Baltisches Geselschaft) pasisakymas už bendradarbiavimą su santalka. (Elta)

JAV LIETUVOS ANEKSIJOS NEPRIPAŽINS – PAREIKŠTA JAV LB DELEGACIJAI

Balandžio 24 JAV LB krašto valdybos delegacija Baltuosiuose Rūmuose buvo priimta valstybinio saugumo tarybos (National Security Council) nario dr. Gerald R. Livingston. Dr. Livingston dirba tiesioginėje prezidento Nixono patarėjo valstybinio saugumo reikalam dr. H. Kissingerio žinioje, būdamas atsakingas už Europos srities reikalus.

LB delegacijoje buvo vicepirmininkas ir LB visuomeninių reikalų tarybos pirmininkas Algimantas Gečys, Valdybos narė specialiem uždaviniam ir Informacijos tarnybos vadovė Aušra Mačiulaitytė-Zerr ir Valdybos ryšininkas su Valstybės departamentu Algimantas P. Gureckas.

LB delegacija įteikė dr. Kissingeriui adresuotą memorandumą. Jame paliesti šie klausimai: Baltijos valstybių aneksijos nepripažinimas ir Europos saugumo konferencija, Lietuvos diplomatinės tarnybos tęstinumo užtikrinimas, žmogaus teisių pažeidimo pavergtose Baltijos valstybėse iškėlimas Jungtinėse Tautose, Simo Kudirkos likimas, transliacijų baltiečių kalbom įvedimas Radio Free Europe ir Radio Liberty, aukšti sovietų muitai siuntiniam ir varžymai keliauti besilankantiems pavergtoje Lietuvoje.

Dr. Livingston su memorandumo keliamais klausimais buvo gerai susipažinęs, JAV LB krašto valdybai iš anksto Baltuosius Rūmus painformavus dėl pokalbyje kelsimų klausimų.

Dr. Livingston LB atstovam užtikrino, kad JAV Lietuvos valstybės inkorporacijos į Sovietų Sąjungą nepripažins. Dr. Livingston pareiškė, jog jis žinąs, kad šis užtikrinimas daugeliui mūsų yra patapęs šablonu dėl dažno kartojimo, ir jo nuoširdumu baltiečiai ima abejoti. Šios abejonės yra tačiau be pagrindo. JAV Baltijos valstybių teisę į laisvą apsisprendimą rėmė ir toliau rems. Europos Saugumo Konferencijoje šiuo klausimu kompromisų nebus daroma.

Visais memorandume iškeltais klausimais jausta Baltųjų Rūmų palankumas. Suteikti pažadai visais klausimais, tačiau jie, dėl reikalingų kitų suinteresuotų šalių ir JAV valdiškųjų įstaigų pritarimo, šiuo metu neskelbtini.

Audiencija truko 45 minutes. Tai šiais metais antroji LB atstovam suteikta audiencija Baltuose Rūmuose. Audiencijai išgauti nuoširdžiai talkino JAV senato mažumos vadas sen. Hugh Scott, su kuriuo artimai bendradarbiaudavo krašto valdybos narė Aušra Mačiulaitytė-Zerr.

Po audiencijos LB delegacija apsilankė Lietuvos pasiuntinybėje, kur su audiencijoje keltais klausimais supažindino atstovą J. Kajecką ir patarėją dr. S. Bačkį.

LB atstovų taip pat lankytasi sen. H. Jackson bei kongresmanų J. Eilberg ir W. Green įstaigose, kur aptarti planai ryšium su Tragiškojo Birželio įvykių žymėjimu Senate ir Atstovų Rūmuose.

JAV LB Inf.

Minėjimą-koncertą salėj parapijos tarybos vardu atidarė A. Kuolienė. Po Tėv. Benedikto Bagdono, OFM, invokacijos žodį tarė Prisikėlimo tarybos pirm. J. Gustainis. Programai vadovavusi E. Vaitiekūnaitė pristatė sveikintojus. Sveikino Lietuvos gen. konsulas dr. J. Žmuidzinas, provinciolas Tėv. J. Gailiušis, OFM, LB Kanados krašto valdybos pirm. inž. E. Čiuplinskas, Kanados Kunigų Vienybės pirm. prel. dr. J. Tadarausko sveikinimą perdavė jo vikaras kun. L. Januška, Evangelikų-liuteronų Išganytojo par. klebonas kun. A. Žilinskas, Šv. Jono par. klebonas kun. P. Ažubalis, Kanados lietuvių katalikų centro pirm. dr. J. Sungaila. Visi kalbėjo labai glaustai, neskiesdami ir iš esmės.

Be pertraukos pradėtas koncertas. Išgirsta 20 lietuvių ir kitataučių kompozitorių kūrinių, scenoj vikriai besikeičiant mišriam chorui, duetui, solistam, moterų ar vyrų choram su solistais ar be jų. Džiugu, kad Prisikėlimo parapija turi tokį pajėgų chorą, kai kolonijoj veikia ir daugiau chorų. Solistė Justina Sriubiškienė stebino savo balso apimtimi ir atlikimo švelnumu, gi solistas Vaclovas Verikaitis džiugino savo senus pažįstamus. Chorui dirigavo jo vadovas muz. kun. B. Jurkšas. Chorui ir solistam akomponavo E. Krikščiūnas, daug žadantis jaunuolis, besiruošiąs kalbų studijom į Europą, bet žadąs neapleisti ir muzikos. Dviejų valandų minėjimas-koncertas baigtas klebono Tėv. Placido Bariaus, OFM, padėka ir Lietuvos himnu.

(Vėliau — plačiau spec. kor. iš Toronto)

BRAZINSKŲ BYLA VĖL ATIDĖTA

Balandžio 20 Ankaros teisme buvo svarstoma P. ir A. Brazinskų byla. Teismo pirmininkas paklausė Sovietų atstovą: "Ar paruošėte bylos išdavų pareiškimą?" Advokatas atsakė: "Savo pareiškimą pateiksiu po to, kai bus užbaigtos visos investigacijos". Byla atidėta gegužės 29 dienai. (E)

Sen. Bob Dole, buv. Chairman of National Republican Committee, ir dr. Petras Vileišis. LB tarybos užsienio reikalų komisijos pirm. ir Waterburio LB apylinkės pirm., susitiko New Yorke Essex House patalpose ir linksmai nusiteikę aptarė lietuviam svarbius reikalus.

RUGIENIO KALTINIMAI KUNIGUI SUSILAUKĖ ATSAKO

"Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronika" Nr. 4 registruoja įvykius atskirose vyskupijose. Iš Vilniaus arkivyskupijos plačiai sustoja ties religinių reikalų įgaliotinio Rugienio kaltinimu Adutiškio klebonui kun. B. Laurinavičiui ir pastarojo atsakymo laišku.

(Tęsinys iš praeito nr.)

Patarėte man daugiau užsiimti pastoracija . . .

"Klausėte: 'Kaip su vaikų choru? Ministrantais? Gėlių barstymu per procesiją?' "

"1972.III.13. atsakiau, kad Adutiškio bažnyčioj gieda visi. Tarnaujančių ministrantų nėra. Yra tik adoratoriai. O gėles barsto vaikučiai, nes procesija yra neatskiriama pamaldų dalis. Tikintieji Dievą garbina, kaip išmano: vieni gieda, kiti vėliavas neša, treti — gėles barsto."

Į Rugienio patarimą daugiau užsiimti pastoraciniu darbu kun. B. Laurinavičius taip atsakė:

(Ką reiškia pastoracija):

"Kaip malonu buvo iš Jūsų lūpų išgirsti tokius žodžius. Studijuojant Vilniaus universiteto fakultete, mums aiškino, kad žodžio "pastoracija" sąvoka labai plati ir turininga. Čia paminėsiu bent kelias reikšmes: 1) Klebonas turi lankyti parapijiečius. 2) Lankyti ligonius. 3) Mokyti vaikučius, jaunimą ir visus tikinčiuosius tikėjimo tiesų ir doros. 4) Mokyt vaikučius katekizmo ir giesmių. 5) Laidoti mirusius pagal bažnyčios nustatytą ritualą.

(Ar pastoracija leidžiama):

Iš tikro šiandien klebonas neturi (pastoracijos) teisės.

"1. Ne tik neturi teisės nueiti į tikinčiųjų namus ir ten juos palaimint, bet neturi teisės palaimint ir į bažnyčią atėjusių. Labai gerai prisimenu, kai Jūs, pasišaukę mane 1964.VI.24., išvanojote vien už tai, kad palaiminau vaikučius po Dievo Kūno pamaldų oktavos."

"2. Net ligonį aplankyt klebonas nevisuomet gauna leidimą. 1971.XI.17. rašiau, kad net mirštančio V. Stakausko prašymas nebuvo patenkintas. Jis mirė neaprūpintas Šv. Sakramentais, nes jo sesutė negavo leidimo pakviesti kunigą. Esu tikras, kad mano raštą gavote, nes pasiunčiau registruotą. Iš Jūsų atsakymo nesulaukiau. Keista. Kai tik šaukia valstybiniai organai, kunigas privalo atvykti nurodytu laiku, o į jo pasiųstą raštą jokio atsakymo nesulaukia."

"3. Vaikučių mokyti klebonas neturi teisės ne tik mokykloje, bet ir bažnyčioje. Už šį darbą skaudžiai nukentėjo kunigai: A. Šeškevičius, J. Zdebskis, P. Bubnys. Mokyti kitomis progomis — net ir pagalvoti neįmanoma."

"4. 1971.XII.23. vaikučiai su suaugusiais pagiedojo. Po dviejų savaičių V. Sauliūnas pažarstė mano adresu daug piktų ir aštrių žodžių."

"5. Mirusių laidoti pagal Bažnyčios ritualą negalima. Koks tad gali būti kunigiškų pareigų atlikimas? Kokia pastoracija? Jei negalima rimtai dirbti kunigiško darbo, tai kodėl Jūs tyčiojatės?"

(Kas yra fanatikas):

"1968.I.16. Jūs mane išvadinote fanatiku. Supratau tą žodį, bet, sugrįžęs, dirstelėjau į žodyną, kur rašoma: "Fanatikas kraštutinių įsitikinimų žmogus, pasižymintis didele neapykanta kitokio įsitikinimo žmonėm." Nors ir sutikdavau gyvenime kitaip galvojančių, jiem neapykantos nerodžiau. Aš tik dėl savo oponentų fanatizmo buvau iš Švenčionėlių išguitas, iš namo išvarytas. Visa šita Jūs padarėte ne iš meilės kitaip galvojančiam, o tik iš neapsakomos neapykantos."

"Kun. Laurinavičių lenkų kariuomenėje norėjo užverbuoti, kad jis skaldytų tautiečių vienybę. Jį žadėjo už tai "net ponu padaryti." Pasiskundus lenkų pulkininkui, šis pasakė: 'Laurinavičius yra lietuvis. Jį kalbint kenkti savo tautai — neleistina.' Lenkų ponai kunigui nekenkė. Jei ateistai, moderniosios ateistinės moralės apologetai ir propaguotojai skelbia savo moralę virš visų kitų, tai jiem dera parodyti bent šiek tiek tolerancijos visiem. Tai grąžinkite neteisėtai konfiskuotą namą, kuriame jau ne aš gyvensiu, o pagal mano padarytą testamentą gyvens tie, kurie dirba ir dirbs Švenčionėlių bažnyčioje. O taip pat nerodykite kitaip galvojantiem nesuprantamos neapykantos, duokite bent šiokias tokias sąlygas egzistuoti, o tuomet niekas ir prašymų neberašys."

(Kas pastoraciją trukdo):

"Įgaliotinis paragino "užsiimt" pastoracija, o apylinkė ir rajonas ir toliau trukdo. 1972.VII. 14. Adutiškio apylinkės pirmininkas A. Laurinavičius liudininkų akivaizdoje vertė kun. Laurinavičių pasirašyti kaltinamąjį aktą, liečiantį jo pastoraciją. 'Greičiau, greičiau' — ragino pirmininkas, — 'turiu vežti į rajoną'. Negirdėta, kad kunigas savo pastoraciniu darbu kiršintų liaudį, o kaip tik tuo kaltina. Net saugumui perduoda. Tikrieji kiršintojai nebaudžiami. Štai, 1969 Davaisių kaimo kapinėse kažkoks piktadaris išvartė visus paminklus ir kryžius. Liaudis keikė piktadarį, valdžią ir laikus. Atrodo, kad šiais darbais turėjo susidomėti tvarkos ir saugumo darbuotojai. Bet kur tau — ir šiandien dėl to niekam galvos neskauda. 1971 gruodžio mėn. atvykę į Jakelių kaimo kapinyną du milicininkai, apylinkės pirmininkas su darbininkais nugriovė šimtmečius stovėjusį kapinyne koplytstulpį. Piktinos tikintieji. Dantis griežė. Ypač už tai, kad plytas susikrovė ir nuvežė tvartų statybai."

"Štai, kas drumsčia piliečių tarpe ramybę, kelia nepasitenkinimą ir priešiškai nuteikia liaudį." Adutiškis, 1972.VII.20.

Kun. B. Laurinavičius

Diplomatų dialogas

APIE PARAMĄ AGRESORIUI IR JO AUKAI

Saugumo taryboje svarstant Libano skundą prieš Izraelio užpuolimą, Amerikos atstovas Scali kalbėjo apie siūlomą rezoliuciją:

"Nėra nieko sakoma apie faktą, kad net dabar, kai mes čia sėdim, dideles siuntas pristatinėja kitos valstybės kai kuriem kraštam šioje srity. Jungtinės Valstybės nesiūlo sėdėti rankas sudėjus ir tuo kai ką skatinti, kad galvotų, jog gali rizikuoti leistis į naujus karus".

Tie žodžiai įdūrė Sovietų atstovą Maliką, ir jis atsikirto:

"Parama agresijos aukom neturėtų būti lygiom vertinama su parama agresoriui, ir dar labiau neturėtų būti lygiom vertinamas individualinis terorizmas su valstybiniu terorizmu".

Scali padėkojo Malikui, kad jis identifikavo vieną iš šaltinių, iš kurių ginklai plaukia į vidurinius rytus. "Aš pats nesuminėjau jokių vardų", sakė jis.

Malikas: "Aš taip pat nieko neminėjau vardu, kalbėdamas apie paramą agresoriui ir agresijos aukas. Bet dabar kiekvienam viskas aišku".

Skaitytojas, jei galėtų įsijungti į tą dialogą, galėtų kalbėti: "Tas Maliko minimas valstybinis agresorius yra Sovietų Sąjunga. Agresoriaus aukos — Baltijos valstybės. Amerikos vyriausybė remia agresorių, taikydama Sovietam didžiausio palankumo principą".

OKUPUOTOJE LIETUVOJE

KUO NUSIKALTO "KULTŪROS BARAI"

Prieš pusmetį buvo dalimi pakeista žurnalo "Kultūros barai" redakcija, patsai žurnalas supilkintas, įspraustas į siauresnius "tarybinius" rėmus. Šių pakeitimų priežastis iš dalies atskleidžia D. Šniuko straipsnis "Už didesnę talką Kultūros baruose", partijos teoretiniame mėnraštyje "Komuniste" (1973, nr. 1). Šniukas prikiša žurnalui perdidelį dėmesį "meno propagandai ir kultūros istorijai", nepaisymą "darbininkų ir valstiečių klasės" poreikių. Buvusioji redakcija taip pat apkaltinama "ne visada" parodžiusi "nusimanymą ir sudėtingais ideologijos bei kultūros sąveikos klausimais". Pasak Šniuko, žurnalas daug rašęs apie "užsienio kultūrą", "modernistinio meno paskutines apraiškas", o partija pageidaujanti, kad "daugiau dėmesio būtų skirta socialistinių šalių kultūrai, marksistinės ir pažangios pakraipos įdomioms asmenybėms iš kapitalistinių kraštų". Šniuko žodžiais, "redakcija pastaruoju laiku kai ką peržiūri savo darbe". Žurnalo ateitį jis aptaria: "ideologinis skaitytojų auklėjimas marksizmo-leninizmo idėjų dvasia, kova prieš buržuazinės ideologijos liekanas kultūros srityje". (Elta)

MIESTIŠKAS NAMAS KAIMUI NETINKA

Miestiškas namas kaimui netinka. Tokia tema p. m. Žemės Ūkio žurnalo Nr. 11 įdėtas Petro Paužo, žemės ūkio mokslų kandidato, straipsnis. Autorius kritikuoja naujai statomų gyvenviečių dviejų ar daugiau aukštų namus. "Tokie butai dažniausiai su bendrais laiptais, tiesiogiai nesusijusiais su sodybiniais sklypais, pagalbiniais statiniais, sodais, daržais".

"Kaime pastatyti daugiaaukščiai namai dažniausiai 'apaugę' sandėliukais, tvarteliais asmeniniams gyvuliams, daržinėlėmis ir kitais statiniais. Dėl to tokios gyvenvietės atrodo skurdžiai, nevilioja žemdirbių". (Sodybiniai žmonių sklypai esą gerokai toliau, o tie smulkūs ūkio trobesiai su gyvu ir negyvu inventorium pastatyti palangėse).

Autorius rekomenduoja statyti vienaaukščius namus sodybiniuose sklypuose. (Elta)

MOTIEJUS POŽĖRA

Atrastas naujas vardas 18 amžiaus lietuvių literatūroje. Tai kaunietis Motiejus Požėra, apie kurį pranešimą 1973 sausio 5 Vilniuje skaitė doc. A. Kaupuža. Medžiagą apie Požėros kūrybą, "bene ankstyviausią lietuvių politinės poezijos pavyzdį", Kaupuža surankiojo Kijevo valstybinėje viešojoje bibliotekoje ir Kauno magistrato knygose. (Elta)

Vengrijoje išleista Juozo Grušo apsakymų rinktinė buvo kritikų ir skaitytojų labai palankiai sutikta. Literatūrinio laikraščio "Elet es irodalom" recenzentui Grušo prozos pagrinde esanti "netobulo, paminto, kartais iškreipto, tačiau galų gale visa nugalinčio žmoniškumo apoteozė". Pasak jo, "vengrų skaitytojas džiaugiasi turįs vis didesnę galimybę susipažinti su lietuvių literatūros kūriniais, su tautos, pergyvenusios, panašiai kaip mūsiškė, ne vieną istorinį sukrėtimą, literatūra". (Elta)

Literatūrinis žurnalas rusų kalba?

Sausio pabaigoje vilniškė Rašytojų sąjunga svarstė vertimo iš lietuvių į rusų kalbą klausimus. Pabrėžta, kad nuo vertimo meistriškumo priklauso kūrinio kelio iš vienos kalbos (šiuo atveju rusų) į kitas kalbas sėkmė. E. Matuzevičius pareiškė, jog atėjęs laikas Lietuvoje "leisti literatūrinį žurnalą rusų kalba". "Vagos" leidyklos redaktorė A. Berman pasigedo didesnio spaudos dėmesio "Vagos" leidyklos rusų kalba išleistoms lietuvių rašytojų knygoms. (Elta)

Stato Rėkyvos miestą

Vasario 3 "Komjaunimo Tiesa" rašo, kad prie Rėkyvos ežero kuriamas pramonės miestas. Jau esąs pastatytas maždaug 25 aukštų pastatas — grūdų elevatorius ir džiovintuvas. Per valandą mašina pervaranti 100 tonų grūdų, o yra dvi mašinos. Iš viso elevatoriuje telpa apie 32,000 tonų grūdų. Greta to, statomas malūnas, kuris per metus primalsiąs apie 70,000 tonų kvietinių miltų. (Elta)

Philadelphijos aukštesniosios lituanistinės mokyklos mokiniai su mokytojais Vasario 16-sios minėjimo dieną. Iš k. į d. sėdi mokytojai— Juozas Kananavičius, kun. Kajetonas Sakalauskas, dr. Jonas Puzinas ir Teresė Gečienė. Trūksta mokytojo dr. Jono Stikloriaus. Stovi mokiniai — Algis Šalčiūnas, Alė Surdėnaitė, Aušra Kananavičiūtė, Vilija Ramūnaitė, Gailė Būraitė ir Andrius Danta. Nuotr. K. Čikoto

SPARTA — Rašomos mašinėlės įv. kalbomis, radio, spalv. TV, computeriai, įv. biznio mašinos — pigiausiai. Praneškite kuo interesuojatės ir firmų autentiškus katalogus gausite iš SPARTA atst.: J. L. Giedraitis, 10 Barry Dr. E. Northport, N.Y. 11731. Tel. (516) 757-0055.

ANTANAS J. ŠAVELSKIS — lietuvis advokatas — 88-03 Jamaica Avenue, Woodhaven, N.Y. 11421; tel. 441-1182, namų TW 7-3061 (nuo 9 r. iki 9 v.)

J. B. ŠHALINS-ŠALINSKAS — Laidotuvių direktorius. 84-03 Jamaica Ave. (prie Forest P'way Sta.), Woodhaven, N.Y. 11421. Sutelkia garbingas laidotuves. Koplyčios patogiai įrengtos visose miesto dalyse. Tel. 296-2244.

JOSEPH GARSZVA — GRABORIUS, BALSAMUOTOJAS. 2 modernios koplyčios. 231 Bedford Avenue, Brooklyn, N.Y. 11211; EV 8-9770.

MATTHEW P. BALLAS FUNERAL HOME — Moderni koplyčia, Air-conditioned. A. J. Balton-Baltrūnas, Licensed Manager and Notary Public. 989 Grand St., Brooklyn, N.Y. 11211; ST 2-5043.

TAISOM RADIJO IR TELEVIZIJOS APARATUS spalvotus ir paprastus. Pilnas patarnavimas įdedant naujas dalis. Aptarnaujam Queens ir apylinkės lietuvius. Naujų aparatų neparduodam. Kreiptis tel. 847-0687. Adresas: Mr. Joe Kazlas, 87-15 Myrtle Avenue, Glendale, N.Y. 11227 (2 blokai nuo Woodhaven Blvd.).

Kas norėtų įsigyti lietuviškų plokštelių ar lietuviškų knygų, prašomi kreiptis į Darbininko administraciją, 910 Willoughby Ave., Brooklyn, N.Y. 11221.

BUYUS FUNERAL HOME, Mario Teixeira, Jr. laidotuvių direktorius. 430 Lafayette St., Newark, N.J. 07105; tel. MArket 2-5172. Paruošiamos garbingos laidotuvės. Modernios koplyčios, oras vėdinamas.

VAITKUS FUNERAL HOME. Notary Public. 197 Webster Ave. Cambridge Mass. Pranas Vaitkus, laidotuvių direktorius ir balsamuotojas. Modernišką koplyčia šermenims dykai. Aptarnauja Cambridge ir Bostoną. TR 6-6434.

RIMOS ir JUOZO BRUŽŲ siuntinių įstaiga atlieka visus patarnavimus sudarant siuntinius ir užsakant kitas dovanas į Lietuvą. Didelis prekių pasirinkimas. Sąžiningas ir greitas patarnavimas — 94-08 Jamaica Avenue, Woodhaven, N.Y. 11421. Telef. 441-4712

JUOZO ANDRUŠIO Real Estate, Insurance. Apraudimas gyvybės, namų, automobilių, baldų ir k. Namų pardavimas, apdraudos, Income Tax užpildymas, Mutual Funds—pinigų investacijos. Kasdien nuo 9 iki 8 val.; šeštadieniais iki 6 v. pp. 87-09 Jamaica Ave., Woodhaven N.Y. 11421; VI 7-4477.

VYTAUTAS BELECKAS, sav. Winter Garden Tavern. 1883 Madison St., Ridgewood, N.Y. 11227, EV 2-6440. Salė vestuvėms ir kt. pramogoms. Be to, duodami polaidotuviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinama kaina.

S & G MAISTO KRAUTUVĖ. Antanas Vaitkus, ved. 84-04 Jamaica Ave. Woodhaven, N.Y. 11421, 296-2502 arba 296-7774; 340 Grand St. Brooklyn, N.Y. 11211, ST 2-4329. Papigintom kainom priimame užsakymus vestuvėms ir pobūviams. Pristatom į namus lietuviškus skilandžius, sūrius. We take all orders special price for Weddings and Parties. Home-made Bologna.

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA — Silver Bell Baking Co. Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai, šventėms, vestuvėms bei pokyliams tortai. Dalia ir Albertas Radžiūnas, sav. — 43-04 Junction Blvd., Corona, Queens, N.Y. 11368. Telef. 779-5156.

MOVED TO LARGER QUARTERS — KORDOL FABRICS by — SUPERIOR PIECE GOODS CORP. 194 ORCHARD ST. New York, N.Y. 10002, telef. AL 4-8319. Vilnonės medžiagos jūsų artimiesiems — importuotos ir vietinės. Vilnonės medžiagos kostiumams, paltams ir suknelėms. Taip pat šilkinės maišytos, spalvotos, lovoms užtiesalai, vilnonės skaros ir šalikai — geriausios rūšies pigiausiomis kainomis. Specialus patarnavimas paruošiant pakietus į Europą. Užeikite ir įsitikinsite!

LIETUVIŠKOS MUZIKOS PLOKŠTELĖS, knygos, sveikinimų atvirukai, vėliavėlės, drožiniai, automobiliam lipinukai, suvenyrai gaunami Darbininko administracijoj (tel. GL 2-2923) ir ALICE'S Florist Shop, 107-04 Jamaica Ave., Richmond Hill, N. Y. 11418. Tel. 846-9527. Krautuvė atidara 7 dienas savaitėj.

Lietuviškam rajone —
LIETUVIŠKA GĖLIŲ PARDUOTUVĖ

Alice's Florist Shop

107-04 Jamaica Ave. Richmond Hill, N. Y.

Gėlės įvairiom progom

Maloniai kviečiame kaiminystėje gyvenančius tautiečius atsilankyti arba paskambinti telefonu 846-5454 - 9527; vakare: 835-4149. Čia rasite nuoširdų lietuvišką patarnavimą.

Lietuviško stiliaus paminklai sukuriami ir veltui pristatomi į visas kapines New York, New Jersey ir Connecticut valstijose

Fasolino Memorials CO.

66-86 80th Street (prieš St. John's kapines)
Middle Village, N. Y. Queens, N. Y. 11379
(212) DAvenport 6—3150

— Tai yra mūsų vienintelė vieta —
Gausi parodų salė

Lietuviška KELIONIŲ AGENTŪRA

VYTIS

Romas Kezys, Pres.

2129 Knapp St., Brooklyn, N.Y. 11229 — Tel. 769-3300

- **Paskutinės informacijos apie žemiausias kainas**
- **Kelionės į visus pasaulio kontinentus**
- **Lietuvių grupinės kelionės atostogų metu**

Patarnaujama viduose kelionių reikaluose:
LĖKTUVAI
VIEŠBUČIAI
LAIVAI (Cruises)
AUTOBUSAIS įdomių vietų lankymas

Specialios nuolaidos:
INDIVIDUALIOS (ekskursiniais bilietais)
GRUPĖMS
JAUNIMUI
ŠEIMOMS

DARBININKAS 910 WILLOUGHBY AVE. BROOKLYN, N. Y. 11221

Editorial Office GL 5-7281 Business Office GL 2-2923

THE WORKER by FRANCISCAN FATHERS

Eina nuo 1915 metų
1951 sujungė AMERIKĄ, LDS organą DARBININKĄ ir LIET. ŽINIAS

Second-class postage paid at Brooklyn Post Office
Published weekly

Prenumeratos kaina $8.00 — Subscription per year $8.00

Laikraštį tvarko REDAKCINĖ KOMISIJA

Straipsnius ir korespondencijas redakcija taiso savo nuožiūra. Nenaudoti straipsniai saugomi ir grąžinami autoriams prašant. Pavardę pasirašyti straipsniai nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę. Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

Atpirkimo ožys?

Pagal sovietinę konstituciją Bažnyčia atskirta nuo Valstybės; vadinas, Bažnyčia gyvuoja sau, Valstybė sau; viena į kitos reikalus nesikiša.

Pagal sovietinę praktiką Bažnyčia pajungta Valstybei. Valstybės paskirtas valdininkas tvarko Bažnyčią: pasako, kurie kunigai turi būti paskirti, kurie atleisti; kurie kandidatai į kunigų seminariją priimti, kurie ne; kokius ganytojiškus laiškus turi vyskupai skelbti.

Kovotojui prieš religiją pavesta vadovauti religiniam gyvenimui. Tai reiškia tiek pat, kaip kad vilkui būtų ganyti ėriukus . . .

-o-

Ligi šiol toks vyskupų, kunigų ir tikinčiųjų valdytojas buvo Justas Rugienis. Nuo 1957 ligi 1966 jis vadinosi "Religinių kultų tarybos įgaliotinis prie Lietuvos TSR MT" (ministerių tarybos). Nuo 1966 jo priklausomybė pakeista: jis priskirtas nebe prie Lietuvos valdžios, bet prie **Maskvos** valdžios. Dėl to ir jo titulas pakeistas į "Religijų reikalų tarybos prie TSRS MT įgaliotinis Lietuvos TSR". Tas titulas rodo, kad Maskva jį yra paskyrusi **savo** įgaliotiniu Lietuvoje.

Nuo š. m. pradžios J. Rugienis iš tų pareigų atleistas. Jo vietoj paskirtas Kazimieras Tumėnas (nors apie tai niekur neskelbiama).

Ką tas pasikeitimas reiškia?

-o-

Kai ką gali paaiškinti tų dviejų asmenų charakteristika. Rugienis buvo išaugęs nepriklausomoje Lietuvoje — komunistas kovotojas, kalėjimuose sėdėjęs. Bolševikam Lietuvą okupavus — enkavedistas. Tumėnas 18 metų jaunesnis už Rugienį, išaugęs bolševikinėje okupacijoje; išėjęs Maskvoje kompartijos "visuomeninių mokslų akademiją", Lietuvoje vertęsis propaganda bei propagandistų instruktavimu.

Maskvai ištikimi abudu. Skirtumas betgi tas, kad Rugienis yra suaugęs su saugumo **teroru**, Tumėnas suaugęs su kompartijos **propaganda**.

-o-

Sovietinėje spaudoje dažnai raginama kovoti prieš "religinius prietarus". Taip pat dažnai paskesniu laiku raginama kovoti ir tikinėjimo, propagandos būdu. Tai esąs tinkamesnis, sėkmingesnis būdas, negu teroras.

Rugienis buvo teroro atstovas.

Ne teroro baiminosi "Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronikos" autoriai 4 nr. "Lietuvoje visiem aišku, kad Bažnyčia nebus sugriauta . . . jei kunigai sėdės kalėjimuose . . . jei nebus spaudos, oficialiai leidžiamų maldaknygių ir katekizmų".

Kad teroras nedavė, ko Maskva norėjo, parodė pereitų metų įvykiai Lietuvoje: 17,000 tikinčiųjų peticija, Kalantos ir kitų susideginimas, jaunimo demonstracijos. Tai nuskambėjo per visą pasaulį. Maskva tai negalėjo laikyti sau sėkme.

Sovietam įprasta nesėkmes užtušuoti, surandant kaltininkus atpirkimo ožius. Po 1972 įvykių Kaune pakeista eilė pareigūnų. Tur būt, tokis atpirkimo ožys buvo ir Justas Rugienis, nors jis ir vykdė iš tikrųjų tik Maskvos politiką.

Jo nušalinimas ir naujo pastatymas toli gražu dar nereiškia, kad Lietuvos tikintiesiem palengvės.

Pakartotinai užtikrina

Vasario 16 proga šioje vietoje buvo pastebėta, kad nuo prezidento Kennedy laikų vyriausybės varde pareiškimai dėl Baltijos valstybių daros blankesni. Paskutiniame valstybės sekretoriaus laiške Lietuvos atstovui "nebeliko ir ligšiolinio užtikrinimo, kad Amerikos vyriausybė tebesilaiko tvirtai tradicinės savo politikos nepripažinti Lietuvai primestos inkorporacijos į Sovietų Sąjungą".

Tenka dabar kreipti dėmesio, kad tokio praleidimo išvengė valstybės sekretoriaus asistento viešiesiem ryšiam pareigose esąs John Richardson, Jr., atsakydamas į N.Y. Altos pirmininko P. Ąžuolo pasiųstą prezidentui Vasario 16 d. rezoliuciją. Atsakyme P. Richardsonas kartoja, kad "Jungtinės Valstybės remia Baltijos valstybių gyventojų apsisprendimo teisę. Mes niekad nesame pripažinę šių tautų prievarta įvykdytos aneksijos į Sovietų Sąjungą". Su šia politika esą sutaria Amerikos vyriausybės veiksmai ir pareiškimai oficialiuose susirašinėjimuose bei forumuose.

Dar aiškiau tuo pačiu reikalu užtikrino valstybinio saugumo tarybos narys dr. G. R. Livingston pokalby su LB delegacija. Jis užtikrino, kad nuo tos linijos vyriausybė nenukryps ir Europos saugumo konferencijoje. Kreipiame dėmesį į tuos jo konkrečius pareiškimus (žr. 1 psl.).

Tokis aiškumas Lietuvos reikalui būtinas. Kartoti vyriausybės nusistatymą, gal būt, yra šablonas. Šablonas yra taip pat kasdien kartoti poterius, kasdien kartoti pusryčius. Bet toks kartojimas, jei jis yra nuoširdus, palaiko fizines ir dvasines jėgas.

JAV LB šeštos tarybos penktoji sesija buvo sušaukta New Yorke balandžio 28-29. Protokolinė sesijos eiga buvo aprašyta šiame laikrašty pereitą kartą. Toliau tektų įsižiūrėti į sesijai pateiktus Bendruomenės įvairių institucijų pranešimus.

Pranešimuose vieni žodžiai reiškia džentelmenišką gestą — padėką darbuotojam, talkininkam, rėmėjam, juos suminint pavardėm bei institucijom. Tai reikalinga. Kiti žodžiai liečia organizacinę biurokratiją, be kurios jokia organizacija negali išsiversti — susirašinėjimus, posėdžius, keliones ir t.t. Treti žodžiai liečia konkrečią veiklą atskirose srityse, tos veiklos metodus, pasisekimus bei nepasisekimus.

Skaitytojui įdomiausia yra trečioji žodžių dalis. Prie jų ir tenka daugiau sustoti, darant sesijai pateiktų pranešimų santrauką.

-o-

Gairės tarybos sesijų svarstymam

LB organizacinio aparato viršūnėje yra tarybos prezidiumas. Jo pirmininkas yra V. Kamantas, nariai dr. Ed. Lenkauskas, dr. St. Matas, dr. A. Razma, V. Kleiza.

Prezidiumo sušauktose penkiose tarybos sesijose buvo planuojama atskirom sritim veikla. Pvz. "antroje sesijoje labiau akcentuotas Lietuvių Bendruomenės pasireiškimas politinės informacijos plėtime ir Lietuvos laisvinimo darbe. Trečioji sesija buvo skirta administraciniam reikalam svarstyti — naujiesiem įstatam priimti. Ketvirtoje sesijoje išsamiau apžvelgėme lituanistinio švietimo uždavinius ir problemas, ieškodami naujų gairių. Penktoji sesija yra atskaitomoji sesija, kurioje krašto valdyba pateikia savo atskaitomybę tai tarybai, kuri ją sudarė. Šalia šio momento daugiau laiko yra skiriama kultūrinei veiklai apžvelgti ir ateities gairėm nustatyti".

-o-

Valdybos veiklos būdai bei sąlygos

Valdybos pirmininko V. Volerto pranešime: "Paskutinių trejų metų veikloje kai kuriose srityse arba visai nepasiekta rezultatų, arba jų susilaukta nepakankamai. Be vaisių liko JAV LB ir ALT santykių sprendimas . . . neužteko jėgų organizaciniam reikalam, nors pastangų rodėme . . . Ir nenuostabu. LB darbai yra sunkūs, o šiai valdybai jų ypač pagausėjo . . . Gyvinome LB akciją Lietuvos padėties ryškinime. Dar nespėjus įsibėgėti, iškilo Kudirkos byla, vėliau atėjo Simokaičių, o pernai Kalantos įvykiai. Mus užgriuvo dviejų švenčių, Dainų ir Šokių, organizavimas . . . Prieš pastarąją dar suruošėme šokių mokytojų kursus. Rūpesčių paėmė talka Jaunimo kongresui. Paminėtas JAV LB dvidešimtmetis. Baigiamas organizuoti Mokslo ir kūrybos simpoziumas. Pasiruošta tautinių šokių mokytojų suvažiavimui šią vasarą. Reikėjo juos išnešti gerai žinant, kad visos visuomenės nepatenkinsime. Bet laikas nemalonumus, kilusius net tarp gerų pažįstamų, ištrins . . ."

"Reikia, kad kiekviena krašto valdyba paliktų ką nors pastovesnio. Šia prasme taip pat daug nesiskundžiu. Iš bibliotekų ilgai neišnyks du leidinėliai (The Violation of Human Rights in Soviet Occupied Lithuania). Buvusiai valdybai suorganizavus, KF (Kultūros Fondui) nepamiršus, paruoštos dvi vienaveiksmės operos. Baigiamas choram leidinys, su kuriuo jau einame į spaustuvę . . ."

"Šios krašto valdybos laikotarpį charakterizuoja jos narių nuomonių įvairumas ir atviras jų reiškimas, sprendimai vien daugumos pasisakymu, atsakomybės jausmas, patvara ir darbštumas. Darbo pradžioje sutarėm, kad kiekvienas būsime savarankus smulkmenose, ir ši padėtis išliko iki galo, pašalindama daug nereikalingos biurokratijos ir posėdžių, kurių mum teko turėti trisdešimt šešis, neįskaitant daugelio pasitarimų tik pavienius klausimus liečiančių narių mažesnėse grupelėse."

"Sociologai tvirtina, ir mūsų patirtis rodo, kad išeivijose visada laikosi aukšta įtampa. Vienai pranykus, atsiranda kita ar kitos. Tas pats dedasi pas mus. Prieš dvidešimtmetį byrėjome dėl Diplomatijos šefo. Vėliau niaukėmės dėl partinių nuotaikų. Dabar plėšo LB ir ALT santykiai bei 'patriotų' ir 'bendradarbiautojų' sąvokos. Tas praeis. Bet tada visuomenė dalinsis dėl kitų smulkmenų. Moralės ir pareigos pabrėžimas nepadės, nes visos pusės tiki savo pareigingumu ir morale. Visuomenę išlaikys tik kurio nors vieneto — net ir visuotinio pritarimo neturinčio — neginčijamai gyva veikla. Šis vienetas turi būti LB. Gyvos veiklos LB, kasmet pasireiškianti visuomenę patraukiančiais įvykiais, norom nenorom atkreipiančiais dėmesį, drąsių sprendimų LB, nustebinanti nepritariančius jų teisingumu. Tai mano troškimas, baigiant trejų metų darbą. Jei jis pildysis, jūsų ir mūsų atiduota energija veltui nenueis . . ."

Apie valdybos sudėtį pirmininkas Volertas: "jos pirminį sąstatą sudarė J. Gaila, A. Gečys, V. Gruzdys, S. Jurskytė, A. Kairys, J. Kavaliūnas, dr. V. Klemas, dr. A. Novasaitis, M. Vaišnys, A. Vaškelis, A. Zerr (Mačiulaitytė). Darbą baigia šis vienetas: J. Gaila, A. Gečys, A. Kairys, J. Kavaliūnas, V. Maciūnas, P. Mitalas, dr. A. Novasaitis, A. Vaškelis, A. Zerr (Mačiulaitytė). Narių įvairavimą sukėlė gyvenamosios vietos pasikeitimai ir, be abejo, truputis nervinės įtampos".

(Toliau atskirų sričių pranešimai).

KAIP SUKASI LB VIRŠŪNIŲ APARATAS

Pastebėjimai šeštos tarybos penktos sesijos pranešimuose

Vytautas Volertas, JAV LB krašto valdybos pirmininkas, kalba VI-sios Tarybos paskutinėje sesijoje New Yorke. Nuotr. K. Čikoto

Vytautas Kamantas, JAV LB VI-tosios Tarybos prezidiumo pirmininkas, kalba tos tarybos paskutinėje sesijoje New Yorke. Nuotr. K. Čikoto

JUDAS IŠ KVERIOTO

PRANAS MUNDEIKIS

8

Ir šitaip jie įėjo į Gerazėnų žemę. Jų kelias dabar ėjo pajūriu, kur ganėsi didelė banda kiaulių.

Žmonės, išgirdę ir pamatę, kad pas juos atėjo Jėzus, atvedė vieną žmogų, kurį visą gyvenimą kankino baisus velnias, kurio niekas iš visų žinomiausių velnių varovų iki šiolei negalėjo išvaryti.

O tas velnias, jau iš tolo pamatęs Jėzų, pradėjo bliauti ir plūstis:

— Kas tau darbo su mumis, Jėzau iš Nazareto! Kodėl tu nori uždrausti mums taip gyventi, kaip mes gyvename?! Eik tu sau, iš kur atėjai, ir palik mus ramybėje.

Apie šitokias derybas Jėzus nenorėjo nė girdėti ir gana rūsčiai paklausė:

— Koks tavo vardas?

— Mano vardas? Visas legijonas! — subaubė žmogus baisiu balsu.

— Sakau tau, visas legijone, kad tu išeitumei iš to žmogaus ir niekada nesugrįžtumei!

— Tada leisk mums nors į tas kiaules sulįsti, — pasiprašė legijonas.

— Gi lįskit! — pamojo Jėzus ranka į kiaules.

Tą pačią akimirką kiaulės puolėsi į jūrą ir prigėrė. Tai pamatę, piemenys pradėjo plūstis ir šaukti Gerazėnų žmones pasižiūrėti, kas atsitiko, o kai susibėgo Gerazėnų žmonės ir pamatė, kas buvo padaryta su jų kiaulėmis, — baisiai supyko. Ne tik supyko, bet tuojau pat paprašė Jėzų, kad jis ko greičiausiai su visais savo žmonėmis iš jų žemės išeitų.

Gi visa ta istorija, priešingai, Judui labai patiko. Jis čia pat sukūrė fantastinę galimybę ir, per pečius apkabinęs Joną ir Petrą, žingsnis į žingsnį, koja į koją su jais kartu eidamas, džiaugėsi:

— Vyručiai! Sakau jums, tai fantastinis stebuklas! Įsivaizduokit tiktai, vyručiai, kad šitiek velnių mūsų karalius suvaro į romėnų legijonus, ir tie, kaip kiaulės, supuola į vandenį? Oigi!.. Koks tai nepaprastas reikalas! — džiaugėsi Judas, net žviegdamas. — Oi, vyručiai! Taigi šitokio karaliaus jau niekas negalėtų nugalėti . . . Įsivaizduokit tik: ateina priešo legijonas — į ežerą! . . Ateina kitas — į jūrą! . . Va, šitoks tai jau gali būti karalių karalius . . . Argi jūs dar nesuprantate, vyručiai?!

Pradžioje nei Jonas, nei Petras gerai nesusigaudė ir kartu džiaugėsi. Tik paskui susiprato, kad čia, tur būt, kažkas ne taip, ir, pastūmę Judą į šalį, ėjo patys vieni sau dviese.

— Tu balamutas! — dar pridėjo atsigręžęs. Petras ir paėjo arčiau prie Jėzaus.

Tą pačią išmonę Judas dar bandė pasakyti Matui ir Tomui, bet, ir jų reikiamo pritarimo nesulaukęs, vėl bindzino sau vienas, galvą panarinęs. O šitaip kiek paėjęs, staptelėjo ir palaukė, kol pasivys iš paskos ėjusios trys moterys. Vienu antru žodžiu pakalbinęs senąsias, pristojo prie Marijos, iš kurios buvo išvaryti septyni velniai.

— Sakyk man, gražuole iš Magdalos, ar dar turi bent vieną velnią, kad ir širdies kertelėje kur nors užsislėpusį? Baisiai norėčiau tą tavo velniuką už ragų pačiupinėti . . . Ai, kokie tavo plaukai, gražuole; kokios lūpos! Ko norėtumei, kad tau padaryčiau? . .

— Ką tu čia dabar pliurpi, kaip koks biaurybė! — pasipurtė Magdalena, net neatsisukdama. — Kas tau saké, jog aš noriu, kad tu man ką nors padarytumei? . .

— Nagi, žiūrėk! — patekšnojo Judas per pinigų maišelį, persisvėrusį per jo diržą kiek žemiau ir į dešinę nuo kairiojo kirkšnio. O dešinėje pusėje, jau beveik už nugaros, parodė ir kitą dar storesnę piniginę . . .

— Kaip matai, aš žmogus praktiškas, — žiūrėjo Judas į tą jauną moterį, kadaise buvusią ištvirkėlę, ir visomis savo storomis lūpomis juokėsi.

— Tu nerimtas! — vėl sumurmėjo Marija iš Magdalos, vėl visai nepažiūrėdama į Judą.

Ir šitaip Judui bekalbinant Magdaleną, juodu prisivijo Mariją ir Salomę.

— Eikšekit, seselės! Padėkit man: tam žmogui jau visai galva susisuko. Net nebesuprantu, nei ką jis čia kalba, nei ko jis čia nori . . .

— Uhummmmm . . . Nebesuprantu, nebesuprantu, — juokėsi Judas, net susiriesdamas; net jo lūpos apsiputojo.

— Gyventi juk reikia! Gal, sakysi, ne, motin? — atsisuko Judas į Zebediejaus sūnų motiną.

Zebediejaus sūnų motina, pasiėmus Judą už parankės, pasivedė truputėlį į šoną ir ėmė klausinėti:

— Sakyk tu man, sūneli, kai tu toks žvalus ir daug ką žinai, — kur mes dabar einame? . . Ar tai jau galėtų būti tiesa, kad jis dabar jau eina į Jeruzalę pasidaryti karaliumi? . .

— Žinai, motin, tikrą teisybę sakant, — išskėtė rankas Judas, — tai ir aš pats jau susimaišiau. Kiek tai dėl mūsų: mes seniai jam sakome, kad pasidarytų . . . Gal, sakysi, ne? . . Juo greičiau, juo geriau! Bet, kad su juo . . . Nei pasitarti, nei pasikalbėti! — Va, šitaip, ir viskas . . . Lyg pats Dievas jis būtų!

Dabar Judas net apkabino Zebediejienę per pečius ir iš visos širdies ėmė pasakoti:

— Teisybę tau pasakius, man jau labai nusibodo: dažnai aš jau net nebežinau, ar jis iš tikrųjų tas didysis pranašas . . . Jis visai mūsų neklauso, o pats nieko nedaro. Kaip tik pabandome ką nors patarti, tuojau: "Ne jūsų reikalas! Jūs to nesuprantate. Mano valanda dar neatėjo." O kas ta jo valanda ir kada ji ateis? Tai . . .va, ir . . .Bumpt! . .

— Betgi dabar jis jau pasakė, kad jo valanda atėjo? — net niuktelėjo Zebediejienė Judui kumštimi į pažastį.

— A! Atėjo — neatėjo . . . Kas čia begali juo patikėti! — pamojo Judas dešine plaštaka žemyn. — Užuot karalium darąsis, kažką kita ėmė šnekėti!

— O ką gi kita jis ėmė šnekėti? — susumaišė, suglumo ir Zebediejienė.

— Taigi ar negirdėjai?! — net skersas persisuko Judas. — Taigi ką tik dabar, šį rytą, pasakė: "Einu į Jeruzalę numirti . . ." Ir dar . . . "būti apjuoktas" . . . Taigi taip ir pasakė! Ar ne? Ar tu įsivaizduoji, ką tai reiškia "numirti" ir "būti apjuoktam"? Nagi sakyk, motin, ar ne graudu? . . Ką mes iš to gauname? Vargome, skurdome. Vis kažkokie neaiškūs pažadai! O pagaliau: va, kad nori . . . "Einu numirti . . ." Nagi sakyk, motin, ar ne graudu, ar ne pikta, kada šitiek sugaišome laiko? Bepigu Jonui, arba Jokūbui, arba Petrui: sugrįš pas tėvus arba žmonas ir vėl galės gaudyti žuvį . . . Bet ką man, motin, daryti?! Sugrįžti namo: kaip ant pajuokos? . . Tik jau ne į Kveriotą, ne į Kveriotą: ten perdaug žmonės dantyti. Pirštais užbadys, liežuviais užmėtys.

— Tai taip man aiškiai ir nepasakai, kur mes dabar einame, — įterpė Zabediejienė. —Aure, kiti sako, kad jis eina dabar į Jeruzalę karaliumi pasidaryti . .?

— Juokas tik man iš tokio karaliaus! — jau dabar supykęs pašoko Judas. — Vieną dieną šneka vienaip, kitą dieną — kitaip! — net rankomis skėstelėjo ir numojo.

— Ar pats jį gerai supranti? — pasižiūrėjo Zebediejaus sūnų motina.

— Supranti, supranti, —nervinosi Judas ir ėmė sau vienas skubėti į priekį, palikdamas Zebediejienę.

— Palauk gi! Ko čia dabar draskaisi? Taigi pats vis tiek paskyrimą šioki toki esi gavęs, — parodė į pinigų kapšelį. — O mano vargšeliai kol kas gi nieko neturi, — pabaigė, net jai lūpos sudrebėjo. — Kad bent pažadėtų kokį būtų davęs! . .— jau ko tik neverkė Salomė.

(bus daugiau)

APIE DAIL. M. DOBUŽINSKĮ, KURIS DEKORAVO PASAULIO TEATRUS IR PIEŠĖ LIETUVOS VAIZDUS

Jo darbų paroda K. Židinyje bus gegužės 26-27

Gegužės 26-27 Kultūros Židinyje turėsime tikrai labai retą progą pamatyti dail. Mstislavo Dobužinskio parodą, skirtą Lietuvai pavaizduoti. Reta proga dėl to, kad dailininkas yra miręs (1957), o jo kūriniai yra privačiose rankose bei kolekcijose. Dabar jo sūnaus dail. Vsevolodo Dobužinskio rūpesčiu tie jo darbai bus išstatyti parodoje.

Ir dar daugiau: vieną iš tų parodos paveikslų dovanoja Kultūros Židinio kolekcijai, o kitą — leis į varžytynes, į aukcioną. Gauti pinigai taip pat aukojami K. Židinio statybai. Tai bus tikrai labai reta proga įsigyti šio garsaus dailininko paveikslą. Kiti kūriniai — neparduodami.

-o-

M. Dobužinskis buvo pasaulinio garso dailininkas, grafikas, dekoratorius. Labiausiai jis pagarsėjo kaip teatro dailininkas — dekoratorius. Jis yra dekoracijas daręs pasaulio garsiausiem teatram. Į tą skaičių įeina ir Kauno teatras — opera, drama, baletas. Šiam teatrui jis yra padaręs apie 30 veikalų. Tai pati didžiausia jo dovana vienam teatrui.

M. Dobužinskis yra senos lietuviškos bajorų kilmės, bet jam teko gyventi visur — Rusijoje, Lietuvoje, Prancūzijoje Anglijoje, Amerikoje, Italijoje. Mirė jis 1957 New Yorke, palaidotas Paryžiuje. Taip jis pasidarė lyg koks tarptautinis pilietis, bet jis visur pažymėjo ir savo senąją kilmę iš Lietuvos.

Paminėtinas jis ir dėl M. K. Čiurlionio. Čiurlionį jis globojo ir, Petrapilyje jį įvedė į rusų menininkų tarpą.

Dobužinskis profesoriavo Kauno Meno mokykloje ir tuo prisidėjo prie lietuvių dailininkų ugdymo. Mėgo senovę, romantiškus miestų ar senų dvarų užkampius, taip jis apvažinėjo visą Lietuvą ir nupiešė daug paveikslų, kurie vaizduoja lietuviškus miestelius, bažnyčias, pakelės kryžius. Tai graži romantiką, kuri su nostalgija žvelgia į mus. Tie romantiški piešiniai ir bus išstatyti šioje parodoje K. Židinyje. Jo teatro dekoracijų nebus išstatyta.

Šios parodos proga ir noris praskleisti istorijos puslapius, priartinti senovę ir šį garsų dailininką pristatyti dabarties žmonėm.

-o-

Mstislavas Dobužinskis gimė 1875 rugpiūčio 2 Naugarde, Rusijoje. (Gimė tais pačiais metais kaip ir M. K. Čiurlionis).

Jo tėvas Valerijonas (1841-1921) buvo rusų armijos generolas. Jis buvo kilęs iš senos Lietuvos bajorų šeimos iš Ukmergės apskrities.

Giminės ryšys su Lietuva niekada nebuvo nutrauktas. Visą laiką ją laikė sava tėviške, ten važiuodavo praleisti atostogų. Vilniaus gimnazijoje mokėsi ir M. Dobužinskis. Gimnaziją baigė 1895, būdamas 20 metų.

Čia reikia pažymėti, kad jo motina buvo žinoma pianistė. Namuose visada buvo daug muzikos ir buvo daug meno.

1895 įstojo į Petrapilio universitetą ir studijavo teisę, bet jį traukė ir menas. Šalia universiteto jis lankė Dmitrievo-Kavkazkio tapybos studiją. 1899-1901 jis studijavo meną Miunchene, Vokietijoje. Studijas gilino ir Paryžiuje ir Italijoje.

Į Rusiją grįžo išsilavinęs, su plačiu žvilgsniu, pažinęs V. Europos meno tendencijas, jos filosofiją, estetiką, kūrybinius nusiteikimus. Petrapilyje jis susiartino su Mir Iskusstva grupe, kuri jam padarė lemiamos įtakos ir suformavo dailininko pasaulėžiūrą. Grupė buvo rūpestinga formos puoselėtoja ir su romantiniu polėkiu leidosi į praeitį, pamėgusi grafinį puošnumą. Tai sutapo su jo vidiniu nusiteikimu, senovės pomėgiu. Ir jis pasinėrė į senovę, labai gerai pažindamas praeities stilius, drabužius, baldus. Pamėgo jis piešti senus kampelius, seną architektūrą ir jiem suteikė gyvybės ir svajonės.

Pirmiausia jis pradėjo reikštis tapybos darbais. Reiškėsi plačiai. Nuo 1902 dalyvauja visose rusų dailininkų sąjungos parodose ir Mir Iskusstva grupės meno parodose.

Gerai pažindamas Vakarų kultūrą ir mokėdamas jų kalbų, jis nuolat lankėsi Europos meno centruose. Su savo kūryba jis jau pasireiškė 1906 Paryžiuje ir Berlyne, 1910 Briuselyje, 1911 Romoje, 1913 Venecijoje, 1914 Milane ir Leipzige.

Kaip tapytojas įrašytas į rusų meno istoriją, tapytojas estetas, meno atnaujintojas. Bet jo pats didysis pasisekimas dar buvo prieš akis. 1907 metais jis su nepaprastu pasisekimu pagarsėjo kaip teatro dailininkas-dekoratorius.

(*Bus daugiau*)

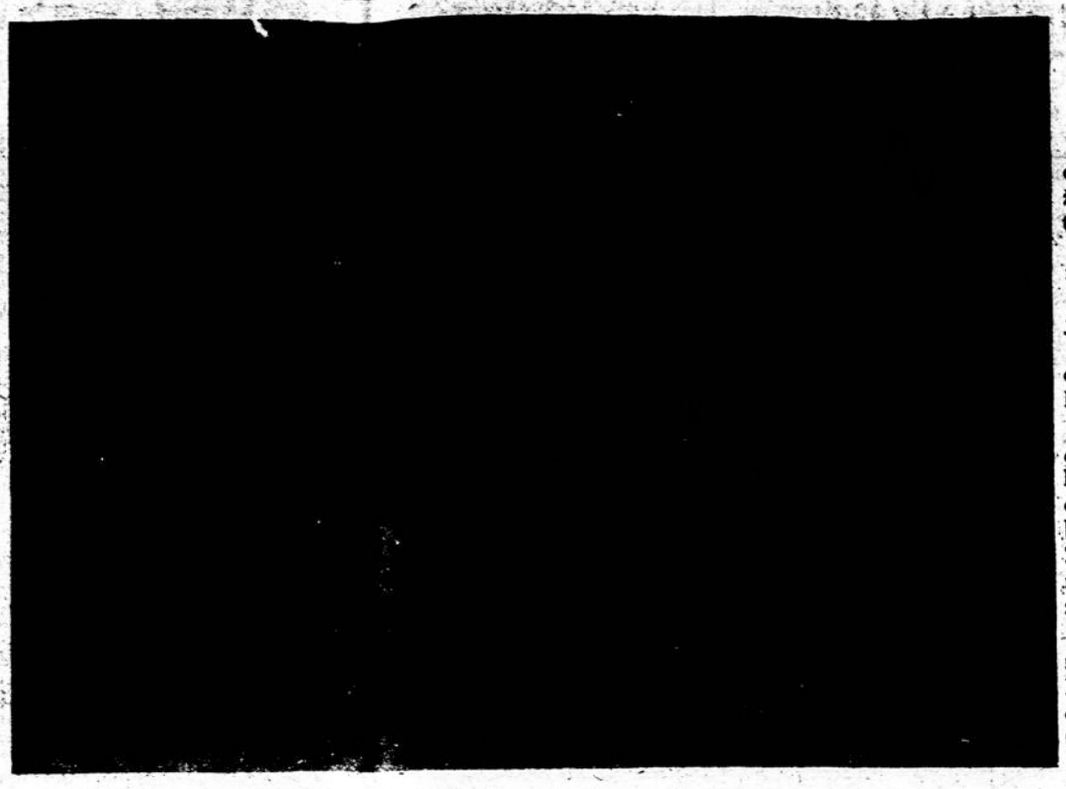

Dail. V. Dobužinskio dekoracijos P. Vaičiūno "Aukso gromatai". Šiam scenovaizdžiui paimta Sedos bažnyčios kampas, varpinė ir varteliai, kurie ėjo į Varduvos upės pusę.

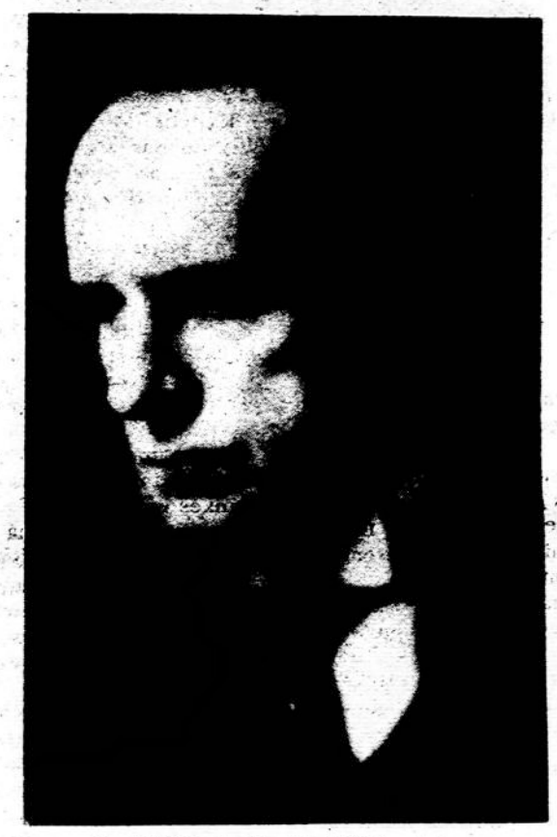

Prof. M. Dobužinskis 1925 metais

ROMAS VIESULAS PHILADELPHIJOS PARODOJE

Temple universiteto Tyler meno mokykloje Philadelphijoje balandžio 24 buvo retos iškilmės — buvo atidarytos dvi naujos galerijos — Elkins Hall ir Penrose Hall.

Ta proga meno mokykla surengė trijų dailininkų atskiras parodas. Tie dailininkai visi dirba Tyler meno mokykloje, ir parodos pavaizdavo, ką jie ir parodos pavaizdavo, ką jie yra sukūrę, būdami čia mokytojais-profesoriais.

Tie dailininkai yra: Rudolf Staffel — keramikas, Romas Viesulas — grafikas, Stanley Lechtzin — papuošalų dailininkas. Kiekvieno jų paroda buvo surengta atskirose salėse. Romo Viesulo paroda surengta atidarytoje ir dedikuotoje Penrose Hall galerijoje.

Parodos atidarytos balandžio 24 ir tęsis iki gegužės 20.

-o-

Mum malonu čia prisiminti grafiką **Romą Viesulą**, kuris į Tyler meno mokyklą mokytojauti nuvažiavo tik vieneriem metam, o pasiliko ten ilgesnį laiką. Jau 13 metų jis ten dėsto grafiką. Šalia to turi ir sąlygas dirbti prie savo meno. Susitaręs su mokykla, jis kuriam laikui buvo išvykęs į Romą, kur yra to paties universiteto skyrius. Ten atidirbęs sutarties laiką, praeitais metais vėl grįžo į Philadelphiją.

Ši paroda yra retrospektyvinė, pavaizduoja, kas buvo padaryta per tą laiką, kai R. Viesulas įsijungė į mokyklos mokomąjį personalą.

Čia išstatyta 8 litografijos iš Toro ciklo, kuris buvo sukurtas 1960 metais, specialiai nuvykus į litografijos studiją Los Angeles, Calif. Litografijos spalvotos.

Toliau įvairūs kūriniai, sukurti Philadelphijoje. Daugiausia spalvota litografija. Čia įdėti ir jo įspaudai į popierių — balti reljefai baltame popieriuje.

Paskutinį ciklą sudaro Raudos, tai serija paveikslų, sukurtų 1971-1972. Čia yra 15 paveikslų, labai modernių. Raudų serija yra palydėta ir muzika, kurią parašė kompozitorius Alvin Curran. Serija labai moderni, padaryta iškiliu reljefiniu būdu popieriuje.

Viso parodoje jis išstatė 46 kūrinius.

TRYS DAILININKAI KULTŪROS ŽIDINYJE

Balandžio 28-29 Kultūros Židinyje Brooklyne buvo trijų dailininkų paroda. Tie dailininkai buvo: **Jonas Kelečius** iš Chicagos, **Irena Mickūnienė ir Osvaldas Mickūnas**, abu iš Sarnia, Kanados (netoli JAV sienos).

Paroda užėmė abu Židinio aukštus, buvo skoningai sutvarkyta ir pasižymėjo moderniu vientisumu ir kūrybiniu polėkiu.

Jonas Kelečius — aktorius ir dailininkas

Vyriausias jų — **Jonas Kelečius.** Irena Mickūnienė yra jo seserėčia. Jis ir pasikvietė šią dailininkų porą į parodą.

Jau anksčiau minėjom, J. Kelečius reiškiasi kaip dramos aktorius. Jis pats yra pasakęs — teatras jam didelė šventė, didis pakilimas, džiaugsmas ir didis gyvenimas. Chicagoje jis nuolat dirba su kitais teatro žmonėmis. Tai aktorius su giliom emocijom ir su gera technika. Jo sukurti vaidmenys ryškūs. Žiūrovą jis labiausiai pagauna savo nuoširdumu ir paprastumu.

Tos savybės atsispindi ir jo tapyboje. Į dailės pasaulį jis atėjo per Chicagos Meno Institutą, baigęs ten visus privalomus mokslus. Pažymėtina, kad jis pirma baigė raidžių rašymą ir dabar turi dirbtuvę, kur gamina visokio dydžio iškabas.

Savo tapyboje J. Kelečius visą laiką vystosi. Pradžioje jis stovėjo arčiau impresionistų. Jo paveiksluose buvo ir žmogus ir gamta. Tapė net portretus. Paveikslų sąranga buvo daugiau ekspresionistinė, ieškojo vidinės išraiškos, minties.

Paskui jis pamažu gamtą stūmė laukan iš savo paveikslų, palikdamas tik tos gamtos įspūdį ir spalvą. Taip susidarė jo antrasis tarpsnis. Nors buvo daug abstrakto, bet dar gamta buvo atpažįstama.

Dabar jis nužengė į trečią fazę, — į abstraktinį meną. Šioje parodoje ir buvo išstatyti naujausi jo kūriniai.

Ir kas būdinga šiem jo kūriniam?

Pirmiausia pastebi, kad čia dailininkas iš Chicagos mokyklos. Ši mokykla išvysto teptuko virtuozišką brūkšnį. Ir J. Kelečius teptuką vartoja virtuoziškai. Teptuko brūkšnyje sudėta daug jėgos, artistinio žaismo. Gali pasigėrėti, kaip teptukas bėga per tansius paviršius, plonai paskleisdamas dažą, kartais storai jį uždėdamas. Kartais šviesiuose, šilto tono plotuose jis palieka dar karštesnius pėdsakus, kad paveikslą sudramatintų.

Ir iš kolorito pomėgio matosi Chicagos mokykla. Mėgstama dangiau rusva, ruda spalvų gama. Ta gama orkestruojama su kitom spalvom, ieškoma sąskambio ir balanso. Taip J. Kelečiaus spalvinis atbaigimas yra puikus ir įdomus.

Pastebimas ir jo savotiškas teatriškumas — paveikslai taip sukomponuojami, kad aplinkui liktų ramios ir plačios palaukės. Ar neprimena tai scenos, kur visas apšvietimas ir veiksmas sutelktas į vieną centrą? Žiūrovą patraukia jo technikinis lengvumas, sugebėjimas spalvas orkestruoti, sukurti dinaminę kompoziciją. Patraukia dailininko kūrybiniai polėkiai ir mostai.

Bet abstrakte yra sunkiau susidaryti savitą braižą. Abstrakte sunkiau susirasti savo autentiškumą. Jonas Kelečius dabar ir yra kelyje į tą autentiškumą.

Jonas Kelečius jautrus, emocionalus dailininkas, kultūringas ir disciplinuotas. Tai padės jam toliau vystytis, giliau apžvelgti savo tapybos laukus, išanalizuoti, pergyventi ir paskui visa tai perkelti į drobę.

Intriguojanti Irena Mickūnienė

Irena Mickūnienė, gana sparčiai dirbanti ir plačiai pasireiškusi kanadiečių tarpe, lietuviškoje visuomenėje neturėjo progos dažniau pasirodyti. New Yorko lietuviam ji buvo visai nauja ir labai intriguojanti. Kas ji tokia, kaip ji dirba?

Ir ji mus nustebino ir pradžiugino.

Ji yra akvarelistė. Akvarelė paprastai taikoma spalvingiem gamtovaizdžiam, kur pilna oro virpėjimo ir žaismo. Akvarelė lengva, permatoma, saulėta.

I. Mickūnienė akvarelę panaudojo visai kitiem efektam išgauti. Ji pademonstravo gamtos rimtį ir slėpiningumą. Nuolat stebėdama gamtą, ji sustojo ties gamtos ir žmogaus dialogu. Gamta jai duoda motyvą. Štai ji paima akmenį ir jį padeda pajūryje ar smėlyne. Dabar į tą akmenį ji sugeba įdėti gilesnę mintį — paverčia lyg žmogaus dalimi, išgauna egzistencijos įtampą. Panašiai ji padaro ir su medžio, augalų motyvais.

Tie paveikslai daugumoje turi niūrų charakterį. Į jų tamsumą nukrinta tik atspindžiai, degančių spalvų atošvaistės. Šalia jų yra paveikslų, kur dominuoja šiltos degančios spalvos. Čia dažniausiai vaizduojamos saulės ir jų atspindžiai.

Dailininkė yra puikiai ir švariai apvaldžiusi akvarelės techniką. Niekur nesijaučia užkankinimo. Technikinis švarumas tai viena iš gražiausių jos kūrybos privalumų.

Irena Mickūnienė yra dailininkė mąstytoja. Kaip ji pati pasisakė — mėgstanti filosofiją, skaitanti filosofinius raštus. Ir tai jaučiama jos kūryboje.

Ji dar jauna. Belieka palinkėti, kad nuolat stebėtų gamtą, ją ir save analizuotų ir niekada nesustingtų formų žaisme.

(nukelta į 9 psl.)

Trijų dailininkų parodoje K. Židinyje menininkų grupelė. Iš k. I-je eilėje — Henrikas Kačinskas, parodos dalyviai — Jonas Kelečius, Irena Mickūnienė, Osvaldas Mickūnas; stovi — Č. Janušas, Nora — viešnia iš Kanados, J. Juodis, Tėv. L. Andriekus, L. Milukienė — parodos rengėja, J. Rūtenis, G. Dragūnevičienė, Norma — viešnia iš Kanados, P. Jurkus, V. Dragūnevičius, J. Bagdonas. Nuotr. L. Vytuvio

IŠ DAILĖS GYVENIMO

— Jaunimo meno parodą Chicagoj, Jaunimo centre, gegužės 18-20 rengia studentai ateitininkai.

— Dail. Zita Sodeikienė, jaunosios kartos kūrybinga atstovė, sutiko įeiti į Čiurlionio galerijos Chicagoj globos komitetą.

— Dail. Romo Viesulo parodą Bostone gegužės 12 rengia Bostono Skaučių židinys.

— Australijos jaunųjų lietuvių dailininku paroda vyko atskirai lietuvių dienų proga. Parodoj dalyvavo: R. Badauskas, M. Kabalaitė, D. Paulauskaitė, E. Zdanavičiūtė, R. Kabaila, R. Keraitis, R. Dambrauskaitė, U. Kazokaitė.

— Dail. Jurgio Račkaus akvarelių paroda vyko "Picture Loan" galerijoj Toronte, Kanadoj. Jo anodizuoto aliuminijaus tapyba buvo matoma grupinėj parodoj O'Keefe teatro kavinėj, Toronte.

—Lietuvių dailininkų sąjunga Chicagoj gegužės 25 ruošia pavasarinę dailės darbų parodą. Paroda įvyks Lietuvių Tautiniuose namuose. Joje dalyvauja tik Chicagoj gyveną nariai. Ta pačia proga įvyks meno simpoziumas tema: "19-20 a. meno nuosmūkis — dekadansas".

— Dail. Antanas Rūkštelė persikėlė į St. Petersburgą ir jau įsijungė į vietos lietuvių klubo veiklą. Išrinktas komisijos pirmininku praplėsti klubo patalpas.

— Prano Baltuonio šaknų skulptūros paroda Los Angeles, Calif., įvyks birželio 24, Lietuvių dienos proga. Lietuvių dieną rengia ir skulptorių kviečia Šv. Kazimiero lietuvių parapijos vadovybė.

CHICAGOS LIETUVIŲ OPERA 1973 METŲ SEZONE

Šalia labai aukšto lygio Chicagos Lyric Operos, kuri savo sezonam patįsia užangažuoti geriausius pasaulinio garso solistus, čia yra keli vietiniai operiniai kolektyvai, sudaryti iš neprofesionalų. Jų tarpe yra ir Chicagos Lietuvių Opera, kuriai dėmesio, kad ir šykščiai, parodo kartais ir amerikinė vietinė spauda. Ji prasiveržia iš parapinio lygio, jei ne savo visuma, tai vienu kitu, aukštą profesinį lygį pasiekusiu solistu, kartais darniai atlikta choro partija ar originaliu scenos apipavidalinimu, savita muzika. Gražiai skambėjo iš neseniai pagamintos plokštelės kelios dienos prieš premjerą transliuota per amerikinį radiją K. V. Banaičio "Jūratė ir Kastytis". Ir šių metų Carmen buvo įtraukta į "Chicago Guide", kaip vienas iš muzikinių įvykių.

1973 metų sezoną Chicagos Lietuvių Opera pradėjo Georges Bizet Carmen premjera balandžio 28, — po to dar trys spektakliai balandžio 29 ir gegužės 5 ir 6, visi Marijos Aukštesniosios Mokyklos auditorijoje. Publikos dauguma labai palankiai sutiko faktą, kad šalia jau nusipelniusių ir patyrusių scenoje dainininkų pasirodė ir jaunesni. Be to, beveik kiekvienam vaidmeniui buvo numatyti du solistai. Premjeroje savo jėgas naujame vaidmeny išbandė mum jau pažįstama iš kitų operų ir koncertų Roma Mastienė, sukūrusi, savišką Carmen vaidmenį šalia mum jau pažįstamos Carmen Aldonos Stempužienės asmenyje. Ir Michaelos vaidmenį atliko dvi solistės: Gina Čapkauskienė (premjeroje) iš Montrealio, kurią jau anksčiau įvertinom kaip pajėgią rimtą dainininkę, pasiryžusią nenurimti pasiektoje viršūnėje, nuolat kylančią, ne kartą žavėjusią klausytojus savo tiksliais lengvais koloratūros pasažais. Antroji solistė tai pačiai rolei buvo Margarita Momkienė. Ji savo dainavimu pajėgė labai gražiai išreikšti kuklios kaimo mergaitės gyvenimo tragiką. Don Jose visuose spektakliuose dainavo Stefan Wicik, mūsų publikos jau matytas, įvertintas ir ypač pamėgtas už jo pastangas išmokti savo dainuojamas partijas lietuviškai. Toreodoras Escamillo buvo Algirdas Brazis ir antrame spektakly svečias iš New Yorko Liudas Stukas, gerai atrodęs scenoj ir sulaukęs šilto publikos dėmesio. Be šių visa eilė pačių jauniausių operos scenoje: Nerija Linkevičiūtė ir Kristina Mileriūtė – Carmen draugės, dragūnų kapitono vaidmuo teko Valentinui Liorentui premjeroj ir Vytautui Nakui, stipriai pirmyn žengiančiam jaunam dainininkui, antrajame ir trečiajame spektaklyje; karininko rolę atliko Marius Prapuolenis ir Vaclovas Momkus, visuose spektakliuose abu kontrabandininkus vykusiai vaizdavo Julius Savrimas ir Bernardas Prapuolenis, vis daugiau įgyjąs patyrimo ir laisvumo scenoje. Sekmadienio spektakly Carmen vaidmenyj pasirodė Aldona Stempužienė. Ji buvo temperamentinga Carmen, gerai įsijautusi į savo vaizduojamąjį personažą, smulkiai apgalvojusi detales. Muziką mėgstanti publika pažįsta ją, kaip turinčią puikų balsą, sėkmingai dainavusią daugely ir moderniosios muzikos rečitalių.

Opera turi pajėgų chorą, daugiau kaip 50 asmenų, vadovaujamą Alice Stephens ir Alfonso Gečo. Tai vienas iš stipriausių mūsų chorų. Vaikų choras buvo sudarytas iš K. Donelaičio lituanistinės mokyklos mokinių ir, stropiai paruoštas Emilijos Pakštaitės, įnešė daug gyvumo ir įvairumo.

Jaunučio Puodžiūno baletas siekia profesinį lygį. Buvo įdomu stebėti, kaip baletmeisteris, režisūra ir tinkama šviesa sukūrė tokį vieningą darnų paveikslą (2 veiksmas), kur visi dalyviai gyveno ta pačia nuotaika, įtraukti į bendrą laukinio džiaugsmo sūkurį. Orkestras, dauguma iš Lyric Operos, gerai pakluso patyrusiai dirigento Aleksandro Kučiūno rankai ir jam buvo padėkota šiltais plojimais.

Programoj pažymėta režisūros konsultantė Dalia Jukneviciūtė jau ne kartą įrodė, kad moka negausiom priemonėm pasiekti žymaus efekto. Šios operos režisavime tai buvo jausti. Žiūrovų dėmesį patraukė darnios masinės scenos, pvz. I veiksmo besiginčijančios fabriko merginos, ar smuklėje besilinksminanti minia, ar mažytė detalė — du berniukai, žaisdami susėdę ant laiptų ir įkyrėdami suaugusiem, gerai įsiderino į margą triukšmingą paveikslą.

Šią savo operą Bizet (1835-1875) pradėjo komponuoti prieš šimtą metų, ir kūrinys pirmą kartą išvydo sceną 1875 m., kompozitoriaus mirties metais, Paryžiuj. Vėliau buvo kartojamas visuose žymiuose Europos teatruose, vis su didėjančiu pasisekimu. Statistikos mėgėjam gal įdomu žinoti, kad vokiečių filosofas Friedrich Nietzsche operos klausėsi net dvidešimt kartų ir laikė ją tikru muzikiniu šedevru. Tiek pats siužetas, patrauklus savo draminėm situacijom ir romantiniu koloritu, tiek ispanų liaudies šokių ir dainų melodika buvo dėkinga medžiaga kompozitoriaus individualiam kūrybiniam stiliui išryškinti. Jo palinkimas pajusti draminę situaciją, stiprus įgimtas talentas kurti melodijas, įspūdinga orkestracija padarė šią operą vieną iš populiariųjų pereito šimtmečio pabaigoje. O pats Bizet nebijojo rūpestingai ir daug kartų ją taisyti: klausytojų taip mėgstama Habanera buvo perredaguota net penkiolika kartų.

Kai atkuriama tokia labai jau žinoma opera, sceną apipavidalinant, menininkui iškyla sunkus uždavinys. Daug kartų matyti pastatymai neišvengiamai spraudžiasi į vaizduotę, o norint labiau asmeniškai prieiti prie kūrinio ir sukurti ką nors autentiška, būtina nusikratyti įkyrią rutina. Operos populiarumas ir žiūrovus nuteikia kritiškai, nes nejučiomis imama lyginti su anksčiau matytais tos operos vaidinimais arba laukti kitur matytos ir labai pamėgtos detalės. Didžiųjų operinių teatrų scenose buvo įvairių mėginimų statyti Carmen, remiantis puošniu ispanų stiliumi ar grynai natūralistiniu, vaizduojant kasdieniską cigarečių fabriko darbininkių gyvenimą. Adolfa Valeška sceninį vaizdą kūrė, prisilaikydamas tradicijos, bet, būdamas ištikimas savo meninei nuojautai, visur paliko savo originalią, ryškią meninę antspaudą. Puiki, stilizuotų rožių motyvais atausta antroji uždanga, pakelta kiek vėliau, įvedė žiūrovus į romantišką operos pasaulį ir privertė atidžiai išklausyti uvertiūrą su pagrindiniais kūrinio leitmotyvais. Ir tik po to prieš akis atsiskleidė Sevilijos miesto aikštė. Dekoracijos, vaizduojančios kareivines ir cigarečių fabriką, ir labai vykęs apšvietimas sukūrė autentišką pietų krašto nuotaiką, šviesiai spalvingą, kokios norėjo pats kompozitorius. Ir per visą spektaklį scenovaizdis, apšvietimo talkinamas, nenutolo nuo kūrinio idėjų ir nuotaikos.

Apšvietimas buvo Kazio Cijūnėlio žinioj, scenos reikalus tvarkė Kazys Oželis, energingos valdybos priešaky jos nenuilstamas pirmininkas Vytautas Radžius.

Meninį polėkį ir didesnių kūrybinių uždavinių vykdymą apriboja mūsų mėgėjiškos jėgos ir reikalas bent kiek prisitaikyti prie žiūrovų. Publika yra labai įvairi. Vieni norėtų tik pramogos, antri nuoširdžiai rūpinasi lietuviškųjų meno jėgų puoselėjimu ir priima nuolaidžiai ir silpniau pavykusį dalyką, kaip kartais su tokiu pat nuolaidumu priimama ir menkesnės vertės knyga; treti nenori nusileisti nuo pasauly priimto standarto. Vienaip ar kitaip nusiteikę, Carmen žiūrovai šiltai plojo, šaukė "valio", "bravo" ir kvietė pasirodyti atskirus solistus ir vaidintojų grupes.

Pabaigoj mažytė pastaba. Ar nereikėtų paprašyti publiką neploti, kol orkestras nebaigė groti? Ar nereikėtų pasekti amerikinių operų pavyzdžiu ir gėles artistam siųsti į namus, o ne į sceną?

A. Skr.

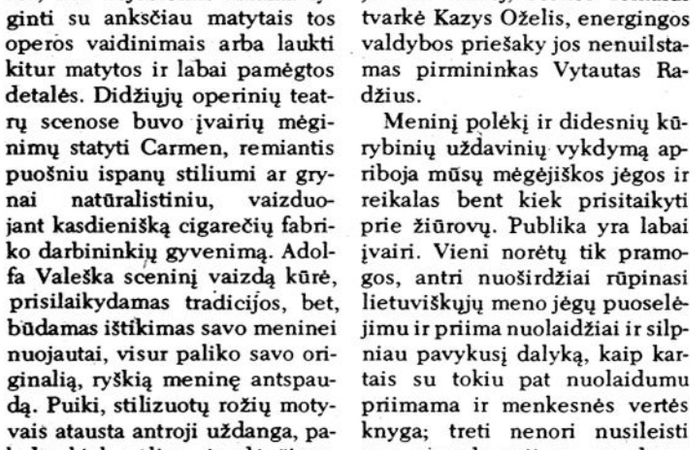

Chicagos Lietuvių opera šį sezoną statė Carmen. Nuotr. V. Jasinevičiaus

Washingtono Liet. Moterų Klubo surengto kultūros vakaro programos dalyvės. Iš k. paskaitininkė A. Augustinavičienė, solistė J. Krištolaitytė, akompaniatorė D. Čampienė.

KULTŪRINIS PARENGIMAS WASHINGTONE

Washingtono ir apylinkių lietuviai turėjo progos maloniai praleisti laiką Washingtono Lietuvių Moterų Klubo suorganizuotame parengime: paskaitoje-koncerte. Programai atlikti klubo valdyba pakvietė iš Clevelando profesorę Aldoną Augustinavičienę ir solistę Juozę Krištolaitytę-Daugėlienę. Solistei akomponavo washingtoniškė Diana Čampienė. Pranešėja buvo klubo pirmininkė Aldona Bačkaitienė; ji pristatė prelegentę ir solistę, pateikdama jų suglaustas biografijas. Šis kultūrinis vakaras įvyko jaukioje Marylando universiteto koncertų salėje, kurią parūpino to universiteto profesorius dr. Jonas Genys.

Pirmoje programos dalyje buvo Aldonos Augustinavičienės paskaita "Lietuvės išeivės problemos moderniame gyvenime". Prelegentė kalbėjo gyvai ir įdomiai. Savo mintis ji pateikė labai pagaunančia forma; žavėjo klausytojus tiek paskaitos turiniu, tiek pačiu savo kalbėjimo menu.

Prelegentė pabrėžė lietuviškumo išlaikymo klausimą. Įsijungiant į bendrąją amerikietišką visuomenę, yra gera, kad lietuvės iškyla savo profesijoje ir plačiai pasireiškia amerikiečių tarpe, bet tai neturi reikšti atsisakymo nuo lietuviškumo. Net ir ištekėjusi už nelietuvio, lietuvė motina turi vaikam perduoti savo lietuviškumą ir auklėti juos lietuviškoje dvasioje bei tradicijose.

Kalbėtoja palietė ir vadinamąjį moterų išlaisvinimo sąjūdį. Tas sąjūdis siekia ne tik moterų sulyginimo, bet ir suvienodinimo su vyrais, paneigiant specifiškai moteriškas savybes. Moterys turi būti lygios su vyrais, bet skirtingos. Iš esmės moterų funkcijos visuomenėje yra vertesnės už vyrų, nes tik moterys gimdo ir augina jaunąją kartą; bet šias funkcijas moterų išlaisvinimo sąjūdis stengiasi nuvertinti.

Bendrai, prelegentė siūlė moterim ugdyti savo asmenybę remiantis tradicinėmis religinėmis ir tautinėmis vertybėmis ir gilia Lietuvos meile, einančia iš kartos į kartą.

Antrąją programos dalį atliko solistė Juozė Krištolaitytė. Jos pasirinktos dainos ir arijos atitiko jos gražaus tembro lyrinį koloratūrinį balsą.

Pradžioje dainininkė atliko italų kompozitorių ir Mozarto kūrinius bel canto stiliumi ir gražiu frazavimu. Lietuvių kompozitorių kūrinius solistė sudainavo jautriu įsigilinimu; ypatingai gražiai skambėjo Indros "Treji gaideliai negiedojo" ir arija iš Banaičio operos "Jūratė ir Kastytis" — "Neplauk, Kastyti, į marias".

Baigdama programą, solistė sudainavo dvi arijas: "O mio babbino caro" iš Puccini operos "Gianni Schicchi" ir "O luce di quest'anima" iš Donizetti operos "Linda di Chamounix". Ji atskleidė puikią savo balso techniką, atlikdama pirmąją ariją gražiu lyriniu stiliumi, o antrojoj skambėjo švari ir skaidri koloratūra.

Solistė gražiai atrodė scenoje ir sudarė rimtos, prityrusios menininkės vaizdą.

Akompaniatorė Diana Čampienė atidžiai sekė solistę, suteikdama jai stiprios paramos.

Publika solistę priėmė labai šiltai ir gausiais plojimais pakartotinai iškvietė ją scenon bisui.

Parengimas užbaigtas kava ir užkandžiais. Klubo narės ir jų svečiai dalinosi įspūdžiais iš taip gražiai prabėgusio vakaro ir reiškė padėką viešniom iš Clevelando, kad jos suteikė progą nedidelei Washingtono ir apylinkių lietuvių kolonijai turėti tokią puikią kultūrinę programą.

PHILADELPHIA, PA.

Aido choro koncertas

Po savo koncerto Baltimorėj Hamiltono mergaičių choras Aidas grįždamas užsuks į Philadelphiją ir čia gegužės 13, sekmadienį, 3 val. popiet dainuos Lietuvių Muzikinio Klubo salėj.

Aido choras įdomus jau tuo, kad jame dainuoja virš penkiasdešimt jaunų lietuvaičių — moksleivių ir studenčių. Tai ne tik hamiltoniečių, bet ir visos lietuvių išeivijos pasididžiavimas. Aidas yra vienintelis tos rūšies ir apimties lietuvių choras laisvajame pasaulyje. Jis yra susilaukęs gražaus pasisekimo ir įvertinimo daugelyje Kanados ir JAV lietuvių kolonijų.

Koncerto programa yra kruopščiai parinkta ir įdomiai sustatyta. Chorui vadovauja solistas V. Verikaitis, kuris kartu su choru ir atskirai atlieka dalį programos. Choro pažangumą liudija ir jo neseniai išleistoji plokštelė "Baltos gėlės".

Koncertui sąlygas sudarė ir Aido atvykimu pasirūpino Vilties choro ir LB apylinkės valdybos.

Atvyksta Aušros kvartetas

Vilties choras su savo rėmėjų sambūriu rengia pavasario koncertą-pobūvį. Jis įvyks gegužės 19, šeštadienį, 7 val. vak., Lietuvių Muzikinio Klubo salėj, 2715 E. Allegheny Ave. Po koncerto ten pat bus šokiai ir vaišės.

Šio parengimo visą koncertinę programą atliks jaunatviškas ir judrus Aušros mergaičių kvartetas iš Windsoro, Ontario. Muziką studijavusių jaunų lietuvaičių atliekamos liaudies ir populiarios dainos yra žavėjusios klausytojus, jom koncertuojant daugelyje Kanados ir JAV lietuvių kolonijų. Kvartetą palydi ir solo groja akordeonistė K. Puidaitė. Kvartetą administruoja V. Tautkevičienė.

—S.

ELIZABETH, N. J.

Jūratė Veblaitytė

Jūratė Veblaitytė, sopranas, dainuos iškilmingame sukaktuviniame 20 metų LB Elizabetho apylinkės baliuje, kuris įvyks gegužės 19 d. 7 v.v. Lietuvių Laisvės salėje, 269 2nd Street, Elizabeth, N. J. Praeitą savaitgalį ji pasirodė Baltiečių jaunųjų menininkų varžybose Bostone, laimėdama III-čią vietą. Laukiama daug garbingų svečių iš LB centro valdybos. Pasirodys ir New Jersey tautinių šokių grupė Liepsna.

IŠ MUZIKŲ VEIKLOS

— **Lilija Šukytė**, New Yorko Metropolitan ir Miuncheno operų solistė, praėjusį sezoną sukūrė Angelės vaidmenį V. Berlyne nufilmuotoj F. Leharo operetėj "Der Graf von Luzemburg". Filmas buvo rodomas Austrijoj ir susilaukė teigiamo kritikų įvertinimo. L. Šukytė taip pat ruošiasi atlikti pagrindinį vaidmenį filme "Wildschutz".

— "Pirmyn" choras Chicagoj, susirinkęs pirmą kartą po "Cigonų barono" pastatymo, kitam sezonui nutarė pastatyti pranc. kompozitoriaus Planquette operetę "Komevilio Varpus". Repeticijos pradedamos gegužės vidury.

— **Clevelando vyrų oktetas** ruošiasi savo 100 dainų maratonui, kuris įvyks Clevelande gegužės 12. Koncertas iš septynių dalių su trumpom pertraukom tęsis apie 7 valandas. Kiekvienoj koncerto daly padainuos 14 arba 15 dainų. Kiekviena dalis prasidės kas valandą. Publika pagal iš anksto paskelbtą programą galės pasirinkti, kokias dainas norės išklausyti. Dainos daugumoj jau kitur dainuotos, bet Clevelando lietuviam bus bent 15 naujų dainų. Su oktetu dainuos solistė Irena Grigaliūnaitė.

— **Izabelė Motekaitienė** išvertė ir pritaikė scenai dvi vienaveiksmes operas: "Telefoną" (Menotti) ir "Paklydėlį šunį" (Debussy). Operos buvo pastatytos Chicagoj, Jaunimo centre kovo 17 d. "Laiškų Lietuviams" metiniame koncerte.

— **Lietuvių Muzikologijos archyvas** praplėstose patalpose Jaunimo centro patalpose baigia įrengti lentynas. Valerijonas Šimkus padovanojo 1400 pėdų lentų lentynom įrengti. Jis buvo lentynas įrengęs ir 1960 m. iš Elizabetho atvežtam archyvui. Netrukus bus kai kurių muzikologijos archyvo skyrių perkėlimas į naujas patalpas, nes visas archyvas naujose patalpose nesutilps. Archyvo atidarymas bus pavasarį.

— **Komp. Vytauto Klovos opera** "Pilėnai" parinkta naujo Vilniaus operos ir baleto teatro atidarymui. Modernus teatras bus baigtas statyti kitų metų pradžioj.

— **"Jūratės ir Kastyčio"** operos plokštelių leidinys atspausdintas Mykolo Morkūno spaustuvėj Chicagoj. Šis specialus leidinys bus gaunamas kartu su plokštelėmis. Leidinyje, be kronikinės medžiagos, anglų ir lietuvių kalbomis yra trumpos santraukos apie operos kūrėją komp. K. V. Banaitį, ištraukos, liečiančios operos kūrimą, operos turinys, libretas ir trumpa Chicagos Lietuvių Operos apžvalga. Leidinys iliustruotas "Jūratės ir Kastyčio" operos pastatymo ir rekordavimo sesijos nuotraukomis.

— **Muz. Pranas Ambrazas** dėl susilpnėjusios sveikatos, sulaukęs 75 m. amžiaus, nuo sausio 1 oficialiai pasitraukė iš vargonininko pareigų Šv. Jurgio parapijoj Clevelande. Šiuo metu vargonininkauja Jūra Blynaitė, studentė, Čiurlionio ansamblio choristė ir kanklininkė.

— **Povilas Mieliulis**, talkinamas Jono Jasaičio, Chicagoj suorganizavo lietuvių jaunimo orkestrą. Orkestro repeticijos vyksta antradieniais, 7 val. vak. Jaunimo centre.

— **Glasgowo, Skotijoj, karališkoj muzikos akademijoj** įvykusiame jaunųjų muzikų koncerte labai sėkmingai pasirodė lietuvaitė Olivia Sinclair-Sinkevičiūtė. Muziką Olivija studijuoja Londone, o jos tėvai gyvena Bellshill miestely.

Ką sako anketos apie lietuvių išeivių religinį bei tautinį gyvenimą ir jo pažangą

"Jaunimo Žygis už tikėjimo laisvę", vadovaujamas R. Bublio, 1972, Jaunimo, metais anketos būdu surinko pasisakymus apie lietuvių religinį ir bažnytinį gyvenimą bei galimybes jam pagerinti. Anketos iniciatorius ir pagrindinis vykdytojas buvo kun. K. Žemaitis.

Po ilgo ir kruopštaus darbo dabar jau yra paruošta tos anketos duomenų suvestinė.

Kaip iš anketos matyt, buvo atsiklausta įvairaus amžiaus, įvairių profesijų, vyrų ir moterų iš viso laisvojo pasaulio. Atsakė 508. Daugiausia iš JAV (67 proc. visų atsakiusių), toliau iš Europos (16 proc.), iš Kanados (12) ir iš kitur 5 proc.

Didžiausias atsakiusių procentas yra studentai (39 proc.), toliau kunigai (17 proc.); vyrų daugiau nei moterų (65:35).

Pirma klausimų grupė apie "**lietuvybę-religiją**" rodo labiau pačių atsakančių religinę praktiką: religiją praktikuoja lietuvių kalba 46 proc., keliom kalbom 46 proc., nelietuviškai 3 proc.

Vaikus religijos moko ar pasiryžę mokyti lietuviškai 83 proc. Didžiausią vaidmenį čia turi atlikti patys tėvai (63 proc.); parapijose specialios pamokos (47 proc.), lituanistinės mokyklos (40 proc.).

Antra klausimų grupė apie "**parapiją**" yra daugiausia pageidavimai, kaip sustiprinti jaunimo religinį lietuvišką auklėjimą. Atsakymai (87 proc.) pasisako už visų lietuvių sutraukimą į lietuviškas parapijas, nors į jas galėtų būti priimami ir nelietuviai (44 proc.). Naudojimasis parapijos patalpom savaime pririša jaunimą prie parapijos (87 proc.).

Parapija turi būti lietuvybės židinys ir dėl to klebonais jose turi būti skiriami, kurie moka gerai lietuviškai ir yra susipažinę su lietuvių visuomeniniu gyvenimu (86 proc.).

Trečia klausimų grupė apie "**dvasiškiją**" klausia, ar parapijų kunigai yra tokie, t. y. domisi lietuvišku gyvenimu, yra susirūpinę parapiją išlaikyti lietuvišką ir gina lietuviškus reikalus. Atsakymai čia labiau suskyla. Daugumas (54-56 proc.) čia kalba apie "kai kuriuos" klebonus, kurie parodo tokio rūpesčio. Mažuma (12-17 proc.) mano, kad tokių susirūpinusių esą "retas kuris".

Ketvirta grupė apie lietuviškų parapijų "**savivaldą**". Čia daugumas atsakymų (70 proc.) nori, kad Vatikanas paskirtų specialią vadovybę lietuviškom parapijom; ta vadovybė turėtų skirti lietuviškom parapijom kunigus ir būti atsakinga tiesiogiai Vatikanui (77 proc.).

Smulkesnis atsakymų vaizdas matyti iš šalimais skelbiamos suvestinės.

A. Visi (508) atsakiusieji procentais

1. LIETUVYBĖ/RELIGIJA

1.1	Ar yra ryšys tarp tautybės ir religijos? (lietuviškumo–religingumo?)	1. Yra 69 2. Nėra 9 3. Šioks toks 21
1.2	Ar svarbu, kad krikšto apeigos būtų atliktos lietuvių kalba?	1. Svarbu 51 2. Naudinga 32 3. Neturi reikšmės 15
1.3	Ar svarbu, kad lietuvių vaikai turėtų galimybę priimti sakramentus lietuvių kalba?	1. Svarbu 59 2. Naudinga 29 3. Neturi reikšmės 10
1.4	Ar mokai (ar mokytum) savo vaikus melstis lietuviškai?	1. Taip 83 2. Ne 7
1.5	Kokia kalba praktikuoji religiją?	1. Lietuviškai 46 2. Keliom kalbom 46 3. Ne lietuviškai 3
1.6	Kas turėtų lietuvių vaikus mokyti lietuviškai tikėjimo tiesų, maldų, giesmių ir t.t.?	1. Lituanistinė mokykla 40 2. Specialios pamokos parapijoje 47 3. Patys tėvai 63 4. Niekas 2

2. PARAPIJA

2.1	Ar priklausai lietuviškai parapijai?	1. Taip 80 2. Ne 16
2.2	Ar lietuviškų parapijų pajėgumas yra vien tik aplinkos lietuviškumo rezultatas?	1. Taip 63 2. Ne 27
2.3	Ar gyva lietuviška parapija sugebėtų sutraukti toliau gyvenančius lietuvius?	1. Taip 87 2. Ne 9
2.4	Ar lietuviškon parapijon turėtų būti priimami svetimtaučiai?	1. Taip 44 2. Ne 26 3. Nesvarbu 23
2.5	Ar jaunimo naudojimasis lietuviškos parapijos patalpomis prisideda prie jų tautinio atsparumo?	1. Taip 87 2. Ne 9
2.6	Ar jaunimas nori lietuviškai parapijai priklausyti, ją išlaikyti?	1. Dauguma 27 2. Kai kurie 53 3. Nežinau 14
2.7	Ar lietuvio parapiečio didesnis įsijungimas į savo lietuviškos parapijos gyvenimą padėtų išlaikyti lietuvybę?	1. Taip 86 2. Ne 10
2.8	Ar turėtų būti skirta dalis parapijos rinkliavos lietuviškiems religiniams reikalams?	1. Taip [illegible] 2. Ne 15
2.9	Ar lietuvių parapijų klebonais turėtų būti skiriami tik tie kunigai, kurie gerai moka lietuvių kalbą ir yra susipažinę su lietuvių visuomeniniu gyvenimu?	1. Taip 81 2. Ne 8 3. Nesvarbu 9
2.10	Ar į lietuviškos parapijos tarybą turėtų įeiti parapijai priklausą svetimtaučiai?	1. Taip 44 2. Ne 48
2.11	Ar ALTA, Bendruomenė, VLIKAS turi teisę rūpintis parapijų lietuviškumu?	1. ALTA 1 2. VLIKAS 1 3. Bendruomenė 21 4. Visi 61 5. Nei Vieni 11

3. DVASIŠKIJA

3.1	Ar išeivijos kunigų tautinio susipratimo laipsnis turi įtakos lietuvybės išlaikymui?	1. Labai daug 73 2. Šiek tiek 21 3. Nieko nereiškia 3
3.2	Ar lietuvių parapijų klebonai nori išlaikyti savas parapijas lietuviškas?	1. Dauguma 46 2. Kai kurie 41 3. Retas kuris 7 4. Nei vienas 1
3.3	Ar lietuvių parapijų klebonai deda pakankamai pastangų išlaikyti jų parapijas lietuviškas?	1. Dauguma 27 2. Kai kurie 51 3. Retas kuris 15 4. Joks 1
3.4	Ar lietuvių parapijų klebonai įsileidžia per daug svetimtaučių?	1. Taip 21 2. Ne 32 3. Kai kur 36
3.5	Ar lietuvių parapijų klebonai pakankamai domisi lietuvišku visuomeniniu gyvenimu?	1. Beveik visi 21 2. Kai kurie 54 3. Retas kuris 17 4. Nei vienas 1
3.6	Ar bendrai lietuviai kunigai pakankamai domisi lietuvišku visuomeniniu gyvenimu?	1. Beveik visi 27 2. Kai kurie 57 3. Retas kuris 9
3.7	Ar aukštesnioji lietuvių dvasiškija gina lietuviškumą reikalo atveju?	1. Taip 36 2. Kai kada 41 3. Ne 12
3.8	Ar yra ryšys tarp lietuvių parapijų padėties ir nuolat mažėjančio lietuvių kunigų prieauglio?	1. Taip 66 2. Ne 23
3.10	Ar reikia dvasios vadų kurie išimtinai būtų paskirti dirbti su jaunimu?	1. Taip 83 2. Ne 11
3.11	Ar reikia daugiau lietuvių kunigų?	1. Taip 88 2. Ne 5

4. SAVIVALDA

4.1	Ar reikia Vatikano prašyti paskirti pastovią grupę dvasiškių, kurie rūpintųsi tikrai lietuvių parapijų gyvybiniais klausimais, lietuvių kalbos ir papročių naudojimu religinėse apeigose, religine literatūra, it t.t.?	1. Būtų naudinga 70 2. Gal būt 20 3. Nenaudinga 5
4.2	Ar lietuviai vyskupai turėtų turėti teisę skirti ir pakeisti parapijų klebonus, misijų vedėjus, kitų pareigų neturinčius savo padėdėjus bei dvasios vadus?	1. Taip 77 2. Ne 14
4.3	Ar lietuviai vyskupai turėtų gauti nuolatinę finansinę paramą iš lietuvių parapijų ar/ir Amerikos vyskupų savo uždaviniams vykdyti?	1. Taip 76 2. Ne 14
4.4	Ar reikalinga Amerikoj (ir kitur) bent viena savarankiška lietuvių vyskupija kuriai galėtų priklausyti visi lietuvių kilmės asmenys bei visas lietuvių bažnytinis turtas ir kuri turėtų tas pačias teises, kaip visos Amerikos vyskupijos: šventinti, skirti, perkelti kunigus; steigti parapijas, vienuolijas, mokyklas, globos įstaigas; atstovauti lietuvius bažnytiniame gyvenime?	1. Taip 77 2. Ne 13
4.5	Minėta vyskupija turėtų būti tiesioginiai atsakinga:	1. Vatikanui 65 2. Amerikos (kitų kraštų) Vyskupų Konferencijai 20
4.6	Kai kurioms lietuvių parapijoms vadovauja lietuvių kilmės klebonai, kurie nesijaučia lietuviais ir nemato reikalo lietuviškas parapijas išlaikyti. Ar tokioms parapijoms būtų galimybė išlikti lietuviškoms, jei jos priklausytų lietuvių vyskupijai?	1. Taip 68 2. Ne 18

5. BENDRA INFORMACIJA

5.1	Užsiėmimas	31% studentai; 17% kunigai; 9% darbininkai ir amatininkai; 7% šeimininkės; 5% mokytojai; 5% inžinieriai; 4% tarnautojai; 13% visi kiti
5.2	Vedybinė padėtis	34% vedę; 56% nevedę
5.3	Amžius	47% iki 39 m.; 49% 40 m. ir daugiau
5.4	Lytis	60% vyrai; 35% moterys
5.5	Gyvenama vietovė	67% JAV; 12% Kanada; 16% Europa; 5% kitur
5.6	Data	1972 Jaunimo Metai

LOS ANGELES, CALIF.

Lietuvių Diena, šiemet jau 20-ji, rengiama Šv. Kazimiero lietuvių parapijos , vyks birželio 24. Koncerto programoj dalyvauja solistas Arnoldas Voketaitis, aktorius Vitalis Žukauskas, pianistė Raimonda Apeikytė, tautinių šokių grupė, vadovaujama I. Tumienės. Kolektyvinėj meno parodoj dalyvauja Antanas Baltuonis, Ilona Peterienė, Pranas Gasparonis, Jonas Andrašiūnas, Vytautas Sakalauskas, Kolektyvinėj meno mėgėjų parodoj dalyvauja Vilija Mockutė, Julė Šlepelytė, Stasė Mockevičienė, Rimas Narbutas. Sumos metu pamokslą sakys tėv. Bruno Markaitis, SJ.

Motinos specialioj dienoj pagerbiamos gegužės 13. Šv. Kazimiero šeštadieninės mokyklos mokiniai parapijos salėj duos gražią programą.

Gen. St. Raštikis su žmona gegužės mėn. pradžioj persikėlė iš Monterey, Calif., į Los Angeles, Calif.

Gegužės žiedų balius įvyks gegužės 12 Tautinių Namų salėj. Rengia Lietuvių Tautiniai Namai. Šokiam gros suomių orkestras.

Koncertas, kurio programą atliks solistas Antanas Pavasaris ir aktorius Algimantas Žemaitaitis, akomponuojant Raimondai Apeikytei, įvyks gegužės 19 Šv. Kazimiero parapijos salėj.

Jaunimo šventė šiemet įvyks birželio 10 Glendale miesto auditorijoj. Programoj dalyvaus 200 jaunuolių su dainomis ir tautiniais šokiais.

Pianistė Raimonda Apeikytė

Kompozitorės G. Gudauskienės kūrinių koncerte solistas A. Pavasaris pirmą kartą atlieka "Simas", akomponuoja pianistė R. Apeikytė. Koncertą organizavo Liet. Bendruomenės apylinkė.

atstovavo lietuviam europiečių pavasario šventėj balandžio 15 Los Angeles Wilshire Ebbel teatre. Koncertą organizavo Pavergtų tautų komitetas. Komitete lietuviam atstovavo V. Čekanauskas ir V. Mažeikienė.

Velykų proga Šv. Kazimiero parapijos bažnyčioj suaukota 5,869 dol.

Prof. dr. Elena Tumienė, iš Los Angeles, Calif., balandžio 13 Stanfordo universitete, Baltijos studijų konferencijoj skaitė paskaitą apie lietuvių rašytojų pokarinę kūrybą.

Lietuvių Tautinių namų naują valdybą sudaro: pirm. B. Mackiala, vicepirm. J. Raibys ir S. Waitek, sekr. G. Rukšėnas, nariai A. Mažeika ir H. Bajalis. Revizijos komisija: B. Dūda ir V. Mažeikienė.

Birutiečių naują valdybą sudaro: pirm. T. Sereikienė, vicepirm. E. Pažėrienė, sekr. G. Raibienė, ižd. L. Stadalnikienė, narė S. Puikūnienė, koresp. V. Mažeikienė. Revizijos komisija: A. Pažiūrienė ir J. Radvenienė. Nutarta pavasario baliaus šiemet nerengti, o jį nukelti į rugsėjo 19. — **LŽK**

Kovo AIDAI

Straipsniai: A. Paškus — Teilhard'o krikščionybė; J. Štrauchas — Pakeliui iš viduramžių į naujųjų laikų filosofiją; Pasikalbėjimas su skulptoriumi V. Kašuba; J. Girnius — Meno tautiškumo klausimu; St. Goštautas — Ko ieškome iš lietuvio dailininko?; J. Kralikauskas — Senovės lietuvių dievija.

Iš grožinės literatūros: Vl. Šlaitas — Eilėraščiai; O. Miciūtė — Eilėraščiai.

Apžvalgoje: Al. — Ant kieno malūno vanduo pilamas?; Vl. Jakubėnas — "Bohema" Čikagoj; Ad. Vaičaitis — V. Simankevičiaus piešinių pasaulis; Mūsų buityje.

Recenzijos: A. Liulevičienė — Didieji dabarties klausimai (A. Maceinos); V. Kulbokas — Aštuntoji Pradalgė; J. Vaišvilaitė — Dainos rūtų darže.

Viršelio 1 psl. — V. Kašuba: Reljefas (Monte B. Wallace kolekcijoj, plaktas švinas, 1972), 4 psl. — Durys — trys mergaitės (plaktas švinas su bronzos paviršiumi, 1972).

Šis numeris iliustruotas V. Kašubos skulptūrų ir V. Simankevičiaus piešinių nuotraukomis.

Redaguoja — dr. Juozas Girnius, 27 Juliette St., Boston, Mass. 02122, leidžia T. Pranciškonai; leidėjų atstovas T. dr. Leonardas Andriekus, OFM; administruoja — T. Benvenutas Ramanauskas, OFM, 680 Bushwick Ave., Brooklyn, N. Y. 11221.

Naują dokumentinę knygą Vliko pastangomis ir Tautos Fondo lėšomis išleido Robert Speller leidykla New Yorke. Tai dr. Bronio J. Kaslo redaguota knyga **"THE USSR-GERMAN AGGRESSION AGAINST LITHUANIA".** Didelio formato 543 psl. knygoj dokumentai nušviečia komunistų ir nacių sandėrį, privedusį prie Lietuvos nepriklausomybės sužlugdymo. Kaina 15 dol. Gaunama ir Darbininko administracijoj.

AUSTRALIJOJ IR POLINEZIJOJ

Įspūdžiai iš kelionės

POVILAS ŠLAPELIS

(Tęsinys iš pereito nr.)

Kongreso uždaryme (vasario 25) Cricket Ground stadione mišias koncelebravo Šv. Tėvo atstovas kard. L. Shehan su 18 vyskupų. Čia dalyvavo 20 kardinolų, virš 100 vyskupų, apie 900 kunigų, 800 seselių, o mūsų visų gal apie 115,000. Pamokslą sakė kard. L. Shehan. Buvo pertransliuotas popiežiaus Pauliaus VI sveikinimas ir apaštališkas palaiminimas. Mišių pabaigoj komuniją dalijo apie 400 kunigų. Viskas buvo labai gerai suorganizuota. Net nebuvo didelio susikimšimo pasibaigus pamaldom.

Šalia katalikų, kongrese dalyvavo ortodoksai ir protestantai (pamaldose, paskaitose ir parodose).

Australija.

Melbourno mieste yra elektriniai tramvajai, o į priemiesčius įvairiomis kryptimis eina elektriniai traukiniai. Bilietų kainos nebrangios, nes, pvz., kelionė iš Mitcham priemiesčio į Melbourną, apie pusę valandos kelio atsieina 80 ct. į abu galus, o vidurdienį — tik 60 ct., todėl automobiliu važiuoti neapsimoka. Susisiekimas yra ne privačių bendrovių, bet valdžios rankose. Miestas švarus, gatvės labai plačios, nes statyta pagal iš anksto sudarytą planą. Miestui greitai plečiantis, matyti daug didelių ir modernių namų, net iki 20 aukštų. Gatvėse saugu vaikščioti net ir naktį (pasitaiko išimčių).

Australijos vietinis brangakmenis yra opalas. Tai įvairiaspalvis brangakmenis; pradedant juoda spalva, per įvairias spalvas prieinama iki baltos. Kainos pagal kokybę, bet juodieji opalai brangiausi. Žiedui akis atsieina nuo 50 iki 500 dolerių. Sudėtiniai, iš kelių sluoksnių, yra pigesni.

Praturtėję lietuviai statosi priemiesčiuose namus, labai gražius, nors sklypai namam labai maži, nes čia žemė labai brangi. Prisodina nuolat žaliuojančių medžių, dėl to mažai mato kaimynus. Visi labai gerai aprūpinti ligos draudimais ir senatvės pensija, visi turi darbus, ir niekas taip neskuba, kaip mes čia. Miestuose matyti tik baltos spalvos žmonės. Tamsių spalvų žmonės neįsileidžiami, teisinantis, kad jiem bus nejauku gyventi be draugų... Australijos lietuviai sakosi, kad jie norėtų turėti mūsų uždarbius, bet gyventi Australijoj.

Adelaidė yra trečias didesnis lietuvių centras; ten priskaičiuojama iki 1700 lietuvių. Jie esą gerai susiorganizavę ir turį nuosavą parapiją. Klimatas ir gyvenimas ten esą dar geresnis, kaip Melbourne. Bet mum nebebuvo progos ten nuvažiuoti.

Į Naująją Zelandiją

Po kongreso uždarymo dar porą dienų paviešėję Melbourne, antradienio popietę (II-27) pradėjom kelionę link namų. Grįžom į Sydney ir po kelių valandų išskridom į Auckland, Naująją Zelandiją.

Naujoji Zelandija susideda iš kelių salų, yra apie 1700 mylių į pietryčius nuo Australijos ir turi apie 3 milijonus gyventojų. Gyventojai daugiausia anglų kilmės ir Europos imigrantai. Apie 7% yra vietinių — maori, Polinezijos grupės žmonių. Kalbos yra anglų ir maori. Pagrindinės yra dvi salos — šiaurinė ir pietinė; kiekviena yra iki 150 mylių pločio ir apie 500 mylių ilgio. Valdosi savarankiškai, bet priklauso prie anglų imperijos.

Tai kraštas, kuris yra labiausiai progresyvus su socialiniu aprūpinimu, jau prieš 70 metų įsivedęs valdžios apmokamą senatvės pensiją ir 1941 įvedęs privalomą medicinos aprūpinimą. Apie 90 % eksporto yra mėsa, vilnos ir pieno produktai. Čia bedarbių beveik nėra, nebent tik tie, kurie nenori dirbti. Šiaurinė sala turi daugiau lygumų, tinkamų žemės ūkiui, o pietinė yra kalnuota ir šaltesnė. Mineraliniai turtai daugiausia dar neišnaudoti. Sostinė — Wellington, šiaurinės salos pietiniame gale.

-o-

Auckland aerodrome mus irgi sutiko vietiniai lietuviai. Nulydėjo į viešbutį miesto centre, iš kurio puikiai buvo matomi uostas ir garsusis Harbour Bridge. Kitą rytą — vėl kelionė autobusu po miestą ir priemiesčius. Stebėjomės Kalėdų metu žydinčiu medžiu — pohutukawa; jo visas viršus apdengtas skaisčiais raudonais žiedais. Važiuojant pro universitetą, buvo matyti aikštė pilna dviračių — tai patogiausia ir pigiausia studentų susisiekimo priemonė. Mieste žemė su namais ypatingai brangūs, neretai 80-100,000 dol., ypač kur gražesnis vaizdas į miestą ir įlankas. Tik pienas čia neįprastai pigus, apie 4 ct. už kvortą.

Naujosios Zelandijos tautinis paukštis yra kiwi. Tai negalįs paskristi beuodegis paukštis, į siūlus panašiomis plunksnomis. Kartą ar du per metus patelė padeda ypatingai didelį kiaušinį. Tą paukštį sunku gamtoje pamatyti, nes maitinasi naktimis ir yra labai greitas. Jis yra žinomas kaip N. Zelandijos simbolis; patys zelandiečiai kitų dažnai yra vadinami "kiwis".

Iš visų Polinezijos gyventojų maori išsiskiria kaip daugiausia pažengę. Jų namai, ypač vadinamas "meeting house", yra keturkampiai su aukštai iškeltais stogais, ištisai išdekoruoti ir išskaptuoti. Jie mėgsta raudoną spalvą, kuri vyrauja ir drabužiuose. Laivai taip pat pasižymi savo dekoracijom — mitologiškų figūrų skaptavimu. Netoli Auckland, Rotorua miestely, yra įrengti jų namų pavyzdžiai. Dainininkų-šokėjų grupė, apsirengusi tautiniais spalvingais drabužiais, linksmina atvykusius turistus.

Vietinių lietuvių ir mūsų vadovo W. Rasčiausko pastangomis trečiadienio vakare (II-28) viename viešbuty buvo suorganizuota susipažinimo vakarienė. Dalyvavo apie 40 vietinių lietuvių ir mūsų grupė. Prie vaišėmis apkrauto stalo ir neįprastai skanaus alaus pobūvis tęsėsi iki vėlumos. Auckland Lietuvių Bendruomenės valdybą sudaro Liutikas, Atkočaitis ir Pečiulaitis. P. Cibulskis turi taxi užsiėmimą; jis buvo mum labai paslaugus. Vaclovas Proceta nuo pat atvykimo iki atsisveikinimo aerodrome neišleido mūsų iš akių, kad mum ko nors netrūktų. Jiem visiem nuoširdi padėka.

Havajuose

Ketvirtadienio vakare, kovo 1, išskridom tikram poilsiui į Honolulu, Hawaii, ir atskridom tos pačios kovo 1 rytą (atsiėmėm tą kelionės pradžioj pražuvusią dieną). Pakely trumpam sustojom Samoa salose, Pago-Pago. Nors ir buvo vidurnaktis, bet buvo karšta ir tvanku; mat, netoli pusiaujo ir žemuma. Gi vietiniai samoa, stambūs ir riebūs, jautėsi visai patogiai, ir atrodė, kad jiem nė kiek nekaršta.

Hawaii apsistojom Waikiki pajūry, Royal Hawaiian viešbuty, ant pat jūros kranto. Čia jau galėjom maudytis kiekvienu metu ir atsipūsti po kelionių, jei tik noras viską matyti ir sužinoti nebūtų buvęs toks didelis. Tą ketvirtadienį ilsėjomės, maudėmės ir dairėmės po krautuves.

Penktadienio rytą — apžiūrinėjimas miesto ir apylinkių. Čia autobuso šoferis yra ne tik vairuotojas, bet ir dainininkas, istorikas, mokytojas. Mum buvo paskirtas vairuotoju toks, kuris moko kitus šoferius, kaip turistus apšviesti; jis tikrai daug galėjo mum perduoti.

Gal įspūdingiausi buvo Hawaii State Capitol rūmai, užbaigti tik 1969, atsiėję apie 25 milijonus dolerių. Čia dirba atstovų rūmai ir senatas, ir mes galėjom stebėti jų posėdžius. Gražios kolonos aplink visą pastatą reprezentuoja lieknas kokoso palmes. Visas pastatas, apsuptas vandens fontanų, vaizduoja, kad Hawaii yra vandenynų salų valstybė. Vidury pastato yra aikštė ir be stogo vaizduoja kaip ugniakalnio kraterį, iš kurio šios salos yra atsiradusios, o pastatas be durų vaizduoja, kad Hawaii yra atvira valstybė, priimanti ir kviečianti visus.

Šeštadienį — įspūdinga kelionė į Polynesian Cultural Center, esantį kitoj Oahu salos pusėje, apie 40 mylių nuo Honolulu. Čia koncentruotai pamatėm visų pagrindinių Polinezijos salų gyventojų gyvenimo būdą, namus, apsirengimą ir pramogas. Čia buvo jau minėti Samoa ir Maori, Fiji salų gyventojai su savo margais drabužiais ir šokiais, Tahiti šokėjos su savo žoliniais sijonėliais, Hawaii hula šokėjos su savo vainikais ir gracingais rankų judesiais ir Tonga vaidintojai su būgnais ir kariniais žaidimais. Tonga yra Fiji ir Samoa kaimynai.

Nuostabu, kad kai kurie polineziečiai gyvena per tūkstančius mylių atstumo vieni nuo kitų ir šimtmečiais vienintelis būdas jiem susisiekti buvo atviros valtys ir pavojingos kelionės, o vis dėlto jie liko ta pati giminė, išlaikiusi tas pačias tradicijas ir pagrindinai tą pačią tikybą ir kalbą. Mažesniuose dalykuose, veikiant atstumam ir klimato sąlygom, atsirado skirtumų. Pavyzdžiui, dėl šaltesnio klimato Maori gentis ėmė statyti namus su daugiau masyviniais stogais ir sienomis, kai tuo tarpu kitose gentyse sienas atstojo prie stulpų iškalti kilimai, su nendrių stogais. Visų genčių drabužiai dažniausiai ryškių margų spalvų. Vyrai dažnai "topless", bet mergaitės — ne. Sako buvę kitaip prieš misionieriam atvykstant . . .

Sekmadienį vykom laivu Hawaii State į Pearl Harbor, apžiūrėti 1941 gruodžio 7 tragedijos likučių. Įspūdis buvo labai slegiantis, kad tiek daug žmonių ir laivų žuvo dėl nesugebėjimo susekti japonų ruošiamą užpuolimą.

Lyg sapnas

Dar paliesėję ir pasimaudę Waikiki, pirmadienio rytą (III-5) didžiuoju Pan-Am. 747 leidomės link Los Angeles, kur mūsų grupė ėmė byrėti: vieni liko Los Angeles, kiti suko į Kanadą, treti tęsė kelionę į Chicagą, o aš su žmona, su įvairiais nuotykiais, pasiekiau Rochesterį tik kitos dienos pavakary.

Kiekvieną kartą, kai tik sustoju kasdieniniame skubėjime ir pagalvoju apie tą veik mėnesį trukusią kelionę ir jos įspūdžius, atrodo, kad tai buvo lyg ilgas gražus sapnas ir norėtųsi iš to sapno ilgai ilgai nepabusti. Siūlyčiau, kam leidžia sąlygos ir jėgos, tokios ar panašios progos nepraleisti.

Poetas Stasys Santvaras pas prof. Antaną Klimą Rochesteryje.

STASYS SANTVARAS ROCHESTERY

Rochesterio L.B. kultūrinė sekcija prieš Velykas kaip ir užbaigė savo kultūrinio darbo sezoną puikiu Stasio Santvaro literatūros vakaru. Pradžiai rašytojas paskaitė gerą gabalą iš Kaimynų komedijos, kuri savo laiku Lietuvoje buvo dvejopai priimta: žiūrovų su entuziazmu ir susižavėjimu, o kritikų su piktumu ir erzeliu. Tas erzelis greičiausiai kilo tik dėl to, kad Santvaras ryžosi parodyti kaimietį kitokį, negu jį scenon buvo įpilietinę Dauguvietis su Vaičiūnu. Santvaro kaimietis (ne tik Kaimynuose, bet ir operos Pagirėnų bei Sužadėtinės baleto libretuose) buvo pilnas sąmojaus, įžvalgus, sugebąs blaiviai galvoti ir spręsti žmogus, o toks kaimietis, nebe "intelektualų" pašaipos objektas, kai kam sunkiai buvo besuvokiamas. Klausytojai ir čia skaitytą epizodą priėmė labai šiltai ir ne vieną frazę ir po to dar kartojo. Niekam neužkliuvo net ir Aldonos su mylimuoju sviman įbėgimo scena, nuo kurios Lietuvoje kritikams plaukai ant galvos stojosi.

Pirmąją vakaro dalį užbaigė nespausdintos ir niekur nevaidintos Moterų Santarvės epizodu. Veikalas mūsų raštijoj yra tikrai vienintelis, nes jame vaidina vienos moterys, išsilaisvinusios nuo vyrų ir sukūrusios savo santarvę. Tiesa, gale toje santarvėje atsiranda plyšys, kurį skelia scenoje bepasirodąs vyras. Tik uždanga spėja nusileisti dar prieš jam įeinant.

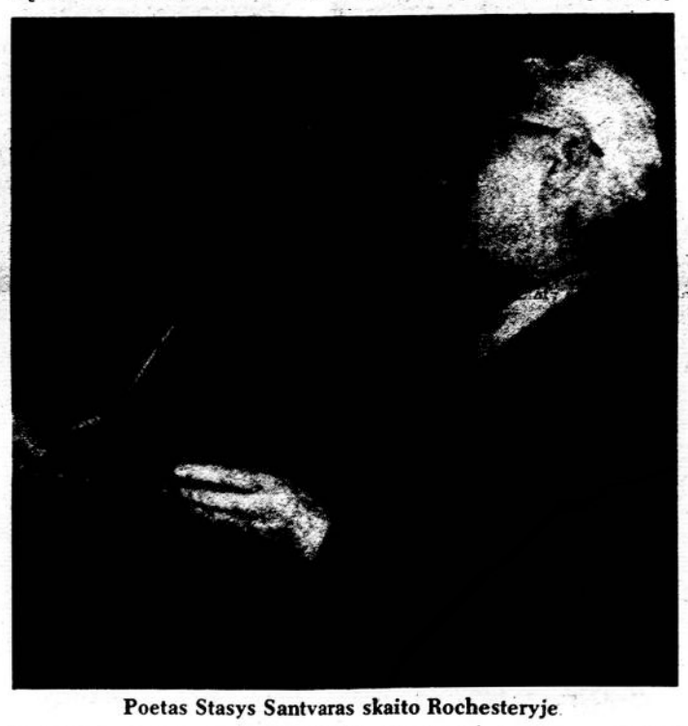

Poetas Stasys Santvaras skaito Rochesteryje

Antrąją vakaro dalį skyrė poezijai, labai gerai parinktais taškais prabėgęs ilgą savo poeto gyvenimą. Pradėjo dar gana jaunuolišku, bet jau visiškai santvariškai skambančiu eilėraščiu, rašytu prieš pusę šimto metų Aleksoto šlaituose, ir užbaigė svarstymais apie meilę ir ištikimybę, tarpais padvelkiančiais gyvenimo tragika ir vėl nusišviečiančiais smagiu, nusišypsoti šaukiančiu humoru. Ypatingai stiprų įspūdį paliko trys eilėraščiai iš Kalantos Išpažinties ciklo. Atrodė, kad po jų klausytojams valandėlę net ir kvapą buvo sunku atgauti. Kitą dieną. Lituanus redaktorius dr. Antanas Klimas pasikvietė autorių priešpiečių ir išprašė, kad leistų juos įdėti į Lituanus abiem kalbom — lietuviškai ir angliškai.

Po vakaro Santvaras dar pasisvečiavo porą dienų, aplankė senus ir naujus pažįstamus, apžiūrėjo dailininko Alf. Dargio parodai paruoštus paveikslus ir, pavargęs, bet gerai nusiteikęs, o Rochesterio lietuviams palikęs gražų, turiningą ir skaidrų dar vieno rašytojo paveikslą, sniego sūkuriams besisukinėjant apie autobuso langus, išvyko atgal į Bostoną.

(j)

Specialus automobilių užsakymas į Lietuvą

Pilnai garantuota
Greitas pristatymas
Pasirinkite iš šių naujų modelių

ZHIGULI VAZ 2101 $3520.00
Naujausias, patobulintas eksporto modelis ZHIGULI VAZ 2103 $4036.50
FURGON STATION WAGON $3881.25
Eksporto modelis MOSKVITCH 412 IE $3570.00
MOSKVITCH 408 IE $3285.00
ZAPOROZHETS ZAZ 968 $2250.00

Reikalaukite mūsų specialių biuletenių su automobilių nuotraukomis

Užsakykite dabar.
Užsakykite tik per

INTERTRADE Express Corp.
125 East 23rd St.
Penktas aukštas
New York, N. Y. 10010
Tel. 982-1530

Mes turime šioj prekyboj 24 metų patirtį ir tūkstančius patenkintų klijentų

IŠ VISUR

— LB Ohio apygardoj rinkimam pramatyti šie kandidatai: į VII JAV LB tarybą: Akelaitis Vincas, Bieliauskas Vytautas, Damušis Adolfas, Daugėla Jonas, Karalius Pranas, Klimas Antanas, Kudukis Reimondas, Kutkus Vytautas, Laikūnas Aleksas, Lenkauskas Edmundas, Matas Steponas, Mikonis Juozas, Mikulskis Alfonsas, Mitalas Paulius, Pautienis Algimantas, Pauža Vladas, Razgaitis Pranas, Rugienius Algis, Selenis Robertas, Selenis Vladas, Smalinskaitė Aida, Stankus Viktoras, Šilbajoris Rimvydas, Urbonas Jonas, Yucius Vytautas. Į PLB IV seimą: Bieliauskas Vytautas, Čyvas Vladas, Damušis Adolfas, Daugėla Jonas, Jokubaitienė Ona, Keblys Kęstutis, Klimas Antanas, Kudukis Reimondas, Kutkus Vytautas, Laikūnas Aleksas, Lenkauskas Edmundas, Matas Steponas, Mikonis Juozas, Mikulskis Alfonsas, Mitalas Paulius, Pautienis Algimantas, Razgaitis Pranas, Rugienius Algis, Šilbajoris Rimvydas, Urbonas Jonas, Yucius Vytautas, Zaparackas Algis.

Į tarybą galima balsuoti tik už 9 kandidatus ir į seimą už 10 kandidatų.

Rinkimams Ohio apygardai priklauso šešios LB apylinkės: Clevelando, Columbus, Detroito, Pittsburgho, Rochesterio ir Buffalo.

— **Algimantas Gureckas**, JAV LB krašto valdybos ryšininkas su valstybės departamentu, balandžio 30 lankėsi pas Baltijos skyriaus viršininką Edward Hurwitz ir jam perdavė LB vadovybės pageidavimą, kad San Francisco simfoninio orkestro koncertų datos Vilniuje iš birželio 13-16 būtų pakeistos. LB ryšininkas priminė krašto valdybos raginimą, kad valstybės departamentas derybose su Sovietais keltų amnestijos Simui Kudirkai klausimą, kad reikalautų sumažinti muitus siuntiniam į Sovietų okupuotus kraštus ir kad naujoj JAV diplomatinio žemėlapio laidoj būtų įrašyti Baltijos kraštų vardai. Šiuo metu žemėlapy tenkinamasi pastaba apie šių valstybių okupacijos nepripažinimą.

— **Prof. Algirdas Landsbergis** Fairleigh Dickinson universitete gegužės 5 dalyvavo simpoziume tema "Oriental Impact on the Avant-Garde Stage".

— **LB Švietimo tarybos** koncertas ir jaunimo literatūros premijų įteikimas įvyks gegužės 13 Chicagoj, Jaunimo centre.

— **Cleveland, Ohio, gegužės** 13 minimas lietuvių įsikūrimas šiame krašte ir šventinamas specialus paminklas. Naujos parapijos bažnyčioj mišias aukos jėzuitų provinciolas kun. G. Kijauskas, S.J. Koncertinę dalį atliks Čiurlionio ansamblis. Koncertas ir vaišės vyks naujosios parapijos salėj.

Neringos stovyklų datos: berniukų — liepos 1-14, mergaičių — liepos 15-28, anglų kalbos lietuvių kilmės vaikam — liepos 29 - rugp. 11, moksleivių atkų — rugp. 12-25. Norint daugiau informacijos, iki birželio 15 rašyti: Camp Neringa, I.C.C., Putnam, Conn. 06260.

— **Pietų Australijos Baltiečių** Moterų S-ga, įsisteigusi prieš ketverius metus Adelaidėj, baigdama 1972 m. veiklą, išleido skoningai paruoštą anglų kalba informacinę brošiūrą "Sustok ir pagalvok". Leidinys skiriamas visuomenei supažindinti su Baltijos kraštų likimu, siekimais ir tragiškais įvykiais Lietuvoj 1972.

— **Nauji Darbininko skaitytojai:** A. Gudaitis, Summit, N.J., kun. Pr. Geisčiūnas, Putnam, Conn., Wm. Liupsis, Elizabeth, N. J., C. Bachalis, Trenton, N. J. Kitiem užsakė: A. Patamsis, Ft. Myoers, Fla. — A. Noreikai, Cape Coral, Fla., B. R. Robinson — P. Bundonienei. abi iš Lansdowne, Pa. Sveikinam naujus skaitytojus ir dėkojam užsakytojam. Naujiem skaitytojam Darbininko prenumerata pirmiem metam tik 7 dol.

LITUANISTINĖS MOKYKLOS SKYRIUS

VILNELĖ

Puslapį tvarko L. Gudelienė. Medžiagą siųsti: 14 Cat Rock Rd., Cos Cob, Conn. 06807

GRYBŲ KARAS

Visą naktį lijo. Dar paskutinieji vandens lašeliai šoka. Vabalíukai šokinėja po pievelę. Drugeliai ir kiškučiai žaidžia. Iš po didelio lapo išlenda du žiogeliai. Jie linksmai groja ir žadina mišką.

Pagaliau atsikelia ir grybai. Kiek jų daug! Išsiraivęs baravykas kalbasi su grybais, skundžiasi, kad liūdna be žmonos. Tai išgirdusios grybaitės eina pasisiūlyti. Atidžiai visas apžiūrėjęs, baravykas išsirenka paliepę. Baravyko ir paliepės vestuvėse dalyvauja visi miško gyventojai. Visi šoka, ulioja, išskyrus paliepę. Ji nori būti visų grybų karaliene.

Baravykas skelbia karą, nes reikia nugalėti grybus, kurie jo nenori. Grybai ruošiasi į kovą, kai staiga atbėga žiogai ir sako, kad matė grybautojus ateinant. Grybai greitai pasislepia po lapais. Netrukus vaikai ateina, paišdykauja, pašoka ir grybauja.

Ši pasakėlė buvo suvaidinta Apreiškimo parapijos salėje balandžio 1 dieną. Ją vaidino Maironio šeštadieninės mokyklos mokiniai.

Jolita Gudaitytė, 7 sk.

...Man geriausiai patiko, kada baravykas su lepše apsivedė ir turėjo didelę puotą. Man patiko, kada grybo žmona sakė, kad ji nori būti viso miško karalienė. Ji sakė, kad baravykui proto trūksta, ir todėl ji nelaiminga. Paskutinis dalykas, kuris man patiko, buvo, kada visi grybautojai atėjo ir pradėjo šokti.

Adrija Nemickaitė, 3 sk.

...Man labiausiai patiko, kaip zuikiai kraipėsi ir šoko. Tie zuikiai buvo labai juokingi. Vienas zuikis gavo barti nuo mamos.

Kristina Česnavičiūtė, 3 sk.

...Grybų Karas yra vaidinimo vardas. Maironio mokyklos mokiniai vaidino tą vaidinimą. Tame vaidinime aš buvau taurių nešėja. Man nepatiko būti taurių nešėja. Aš norėjau būti plaštakė. Man patiko būti ant scenos. Po vaidinimo buvo loterija. Mes išlošėm daug gerų dalykų. Aš išlošiau žaidimą, gumą ir saldainių. Tėtė išlošė gražų kristalą ir gintarinius grybus mamai. Mano mama su kitomis mamomis pardavinėjo pyragus. Jos padarė daug pinigų Maironio mokyklai.

Man labai patiko visa popietė, nes aš buvau ant scenos, laimėjau daug gerų dalykų ir parodžiau močiutei.

Elena Baltrulionytė, 3 sk.

...Aš smagiai praleidau mokyklos šventę. Kai atvažiavau, mes su draugėm atsisėdom salėj ir laukėm, kol prasidės vaidinimas. Vaidinimas buvo neblogas, bet nepergeriausias. Buvo — trumpas, nebuvo nuobodu ir buvo gražūs kostiumai. Iš kitos pusės, man nepatiko vaidinimo galas ir vaidinimo vardas — Grybų Karas.

Po vaidinimo mes nuėjom apačion ir suvalgėm baisią dešrelę. Buvo dvi loterijos: viena vaikam, o kita suaugusiem. Aš išleidau $2.50 loterijoje. Visi bilietai buvo tušti, tik už vieną gavau knygą. Paskui nuėjau viršun ir žiūrėjau, kaip vaikai traukia bilietus. (Aš nenorėjau pralošti.) Taip ir pasibaigė mokyklos šventė.

Daina Šulaitytė, 7 sk.

Vaidino

"Grybų Kare" vaidino šie Maironio mokyklos mokiniai: Baravykas — T. Lora, paliepė — R. Ivaškaitė. Kiti grybai — A. Gudaitis, J. Fairbanks, P. Gudelis, D. Mačiūnas, R. Vebeliūnaitė, V. Lora, L. Naronytė, R. Dragūnevičiūtė, A. Katinaitė, J. Gudaitytė.

Vabalėliai — N. Jankauskaitė ir L. Kidolytė. Žvirblis — J. Žukauskas.

Žiogai — L. Alksninytė ir Z. Aukštikalnytė. Peteliškės — R. Bobelytė, K. Česnavičiūtė, L. Klivečkaitė, D. Nemickaitė. Kiškiai — R. Dragūnevičiūtė, L. Klivečkaitė, K. Mačiūnaitė, V. Reventaitė, M. Vygantaitė.

Vandens lašeliai — R. Budreckaitė, L. Gudelytė, R. Gvildytė, A. Jankauskaitė, R. Jasaitytė, R. Jasaitytė, A. Lukoševičiūtė, R. Orentaitė, D. Penikaitė, V. Rygelytė, D. Senkutė, B. Šnipaitė. Taurių nešėjos — E. Baltrulionytė, L. Bobelytė, A. Česnavičiūtė, V. Jurytė, L. Kiaunytė, R. Kidolytė, K. Kirkylaitė, A. Nemickaitė, R. Rygelytė, L. Ridikaitė, A. Šidlauskaitė, K. Žukauskaitė. Grybautojai — G. Bivainis, D. Bobelytė, R. Česnavičius, T. Garunkštis, D. Gvildytė, P. Gvildys, A. Kulpa, R. Orentaitė, R. Reventaitė, R. Šidlauskaitė, D. Verba.

PAVASARIS

Pavasarį gėlės žydi
Sniegas tirpsta,
Žolės pradeda žaliuoti.
Nėra šalta.
Aš mėgstu pavasarį.
Jį mėgsta visi.

Pavasarį galim būti su megztukais,
Žiemą — ne.
Žiemą einam laukan su kepurėm,
Pavasarį — ne.
Pavasarį šilčiau, saulė šviečia.
Žiemą šalčiau.

Kristina Kirkylaitė, 3 sk.

Pavasarį gėlės auga. Medžiai ir visa gamta atbunda. Lietutis palaisto žolytę ir viskas sužaliuoja. Man patinka pavasaris, nes galiu žaisti lauke. Šį pavasarį aš sodinsiu morkas, pomidorus ir agurkus. Man bus labai įdomu stebėti juos augant.

Gailė Vazbytė, 3 sk.

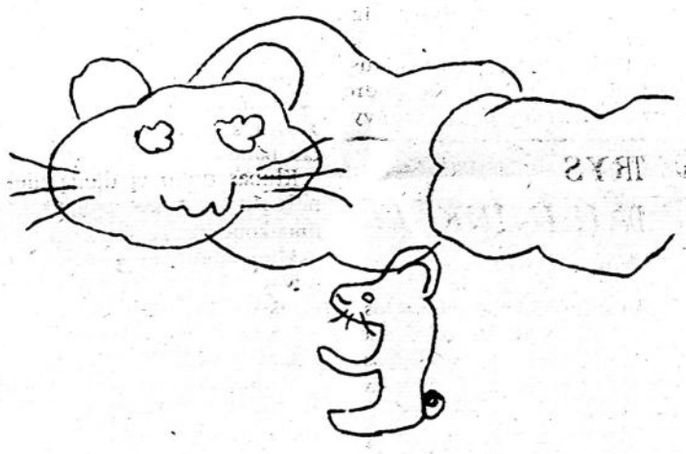

Debesis ir pelytė, R. Bobelytė, 3 sk.

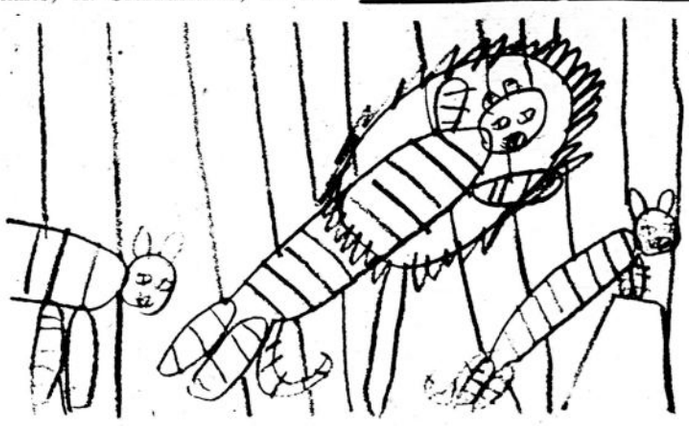

Cirke, Linas Gintautas, 1 sk.

Šokis Grybų kare. Nuotr. G. Peniko

Scena iš Grybų karo. Nuot. G. Peniko

KĄ AŠ ŽINAU APIE KULTŪROS ŽIDINĮ
(rašo aštunto skyriaus mokiniai)

New Yorko apylinkės lietuviai ilgą laiką turėjo apsieiti be nuosavų patalpų, kurias galėtų naudoti susirinkimam ir įvairiem parengimam. Todėl jie sumanė tokį lietuvių centrą pastatyti.

To lietuvių centro statymu daugiausiai rūpinasi tėvai pranciškonai. Jie turi dabar daug padėjėjų. Ne tik suaugę, bet ir vaikai jiem padeda.

Nelengva buvo surasti vietą tokiam centrui pastatyti, bet paieškojus buvo surasta gana graži vieta Brooklyne, Highland Parke. Ten buvo nupirkta nemažas plotas žemės su namais, bet daugumą tų namų reikėjo nugriauti. Gražiausias iš tų namų yra paliktas ir pavadintas Kultūros Židiniu. Tuo vardu vadinsis ir visas naujas pastatas.

Kai bus baigtas Kultūros Židinys, lietuviam bus daug, geriau. Mes turėsime vietą, kurios labai seniai norėjom. Kultūros Židinyje bus salė įvairiem parengimam, bažnyčia, vienuolynas, "Darbininko" spaustuvė ir lietuviška mokykla.

R. Šližys

...Aš žinau, kad "židinys" reiškia "fireplace", o "Kultūros Židinys" angliškai reiškia "Cultural Fireplace". Aš manau, kad tai yra geras vardas. Židinyje renkasi repetuoti vyrų choras "Perkūnas", ir gal mūsų mokykla galės turėti biblioteką naujame name.

Šeštadieniais skautai ir ateitininkai turi ten savo sueigas. Židinys yra naudojamas visokiem kitiem susirinkimam ...

Rasa Bobelytė

Esu skautas, ir kas antrą savaitę mes Židinyje turime savo sueigas. Dabar tėvai pranciškonai apsiėmė didelį darbą — pastatyti naują židinį šalia senojo. New Yorko lietuviai neturėjo savo nuosavos salės, kur galėtų susirinkti. Jie pradėjo statyti prieš du mėnesius. Naujame židinyje bus valgykla ir didelė sporto ir balių salė. Po metų ten perkels visą lietuvišką mokyklą. "Darbininko" spaustuvę taip pat perkels į naują židinį.

Darbas greičiau eina negu pinigai. Tėvam pranciškonam dar trūksta 17,000 dolerių. Jie mano, kad darbas bus užbaigtas birželio mėnesį. Maždaug prieš mėnesį buvo pinigų aukotojų balius židinio statybai paremti. Ten buvo surinkta $50,000, tačiau to dar neužtenka.

Mano nuomone, reikėtų padaryti automobilio loteriją, kad surinktų daugiau pinigų.

Tauras Šulaitis

...Mane Kultūros Židinys stipriai liečia ir taip pat turėtų liesti visus lietuvius. Aš dažnai einu į parodas, ateitininkų susirinkimus ir suvažiavimus, šokius ir kitus įvairius daiktus.

Židinys turėtų būti kaip mūsų antri namai, kur mes galėtumėm susirinkti visi lietuviai ir tęsti mūsų kultūrą, kuri iškilo prieš tūkstančius metų ir neturėtų niekad užsibaigti. Mes turim visi rūpintis, kad būtų galima užbaigti tuos pastatus, kur pamatai dabar stovi, ir pasinaudoti jais, kiek tik galima.

Paulius Švitra

Mano mėgiamiausias žaislas

Mano mėgiamiausias žaislas yra skudurinė lėlė. Ji yra labai sena ir purvina. Aš ją gavau, kai aš buvau mažiukė. Aš galiu su ja miegoti, nes ji yra minkšta. Jos plaukai yra raudoni ir susivėlę. Aš jos niekam neatiduočiau. Jos vardas yra Ona.

Dana Senkutė, 2 sk.

...Mano mėgiamiausias žaislas yra mano pečius. Aš jį gavau pereitom Kalėdom. Jis veikia su elektra. Kai aš jį įjungiu, šviesa užsižiebia ir sušildo pečių. Aš iškepu pyragų ir "popcorn". Aš ir mano sesutė valgom, ką aš iškepu, ir būna labai skanu.

Rima Budreckaitė, 2 sk.

...Aš turiu lentą tokią, kaip mūsų mokykloje. Aš labai mėgstu rašyti angliškai ir kartais lietuviškai. Man patinka ir piešti. Aš turiu įvairių spalvų kreidų.

Rima Jasaitytė, 2 sk.

...Mano mėgiamiausias žaislas yra didelė karvė. Aš su karve kartais žaidžiu per visą naktį. Mes su karve praleidžiam daug laiko kartu.

Loreta Klivečkaitė, 2 sk.

DEBESIS

Vieną dieną mažytė pelytė ir jos mama ėjo pasivaikščioti. Jos žiūrėjo į debesis. Jos matė visokių dalykų, kurie pasidarė iš debesų. Pirma jos matė laivą, tada kiškį. Po to mama pasakė mažytei pelytei: "Tu čia pabūk, aš eisiu į krautuvę". Pelytė pasiliko stovėti. Ji matė katę debesyje, kuri darėsi vis didesnė ir didesnė. Mažytė pelytė pradėjo bėgti ir šaukti. Tada atėjo mama, ir debesis nebeatrodė kaip katė.

Rūta Bobelytė, 3 sk.

ŠUO

Aš turėjau šunį, kurio vardas buvo Ajax. Jis buvo didelis ir turėjo didelę uodegą. Jo ausys buvo pilkos. Jis visas buvo pilkas. Aš jį mylėjau labai, labai. Kai mes važiavom į stovyklą, mums reikėjo jį parduoti.

Livija Klivečkaitė, 3 sk.

MĮSLĖS

Vilko brolis,
Bet — ne draugas.
Jis namus dorai tau saugos.
Viską pasakiau, o va —
Kas jis toks?
Atspėk! . . . . . .

(Šuva)

Ji po girią slampinėja,
Saldų medų kopinėja.
Prasikasus baltą sniegą
Lig pavasario išmiega.
Kai ji eina — šakos traška.
Jums mįslė ši
Apie . . . . . .

(Meška)

Duoda pieno po truputį,
Su ragais, bet — ne karvutė
Ir ne kiškis, ne meška,
bijo vilko!
Kas? . . . . . .

(Ožka)

PADEMONSTRUOKIM BENDRUOMENINĮ SĄMONINGUMĄ

Gegužės 19 ir 20 įvyksta jau septintosios JAV Lietuvių Bendruomenės tarybos ir ketvirtojo Pasaulinio Lietuvių Bendruomenės seimo rinkimai. Vyr. rinkimų komisija ragina visus lietuvius rinkimuose dalyvauti — balsuoti. Tam tikslui paskirtos ne viena, o dvi dienos, šeštadienis ir sekmadienis. Pagaliau nebūtina atvykti į rinkimų būstinę: paprašius savo apylinkės rinkimų komisiją balsavimo lapelių, galima balsuoti laišku. Gera valia, gyva lietuviška intencija, tautinio solidarumo akstinas labai lengvai visus nuves iki rinkimų urnos ar pašto dėžutės.

Visokie formalumai taip jau suprastinti, beveik eliminuoti. Nesi rinkikų sąraše — per dvi tris minutes būsi įrašytas. Nepriklausai prie jokios LB apylinkės — siųsk balsą savo pasirinktai apylinkei, tik nepamiršk iš anksto paprašyti balsavimo lapelių. Nesi susimokėjęs tautinio solidarumo įnašo — nesirūpink, balsavimo teisę turi visi lietuviai.

Pademonstruokim savo lietuviškumą, teisingiau — tautiškai bendruomeninį sąmoningumą, kiek tik įmanoma gausiai, gausiau negu bet kada lig šiol, dalyvaudami JAV LB VII tarybos ir PLB IV seimo rinkimuose. Tai mūsų "parlamentas", tai mūsų "valdžia". Tai garbės ir pasididžiavimo objektas.

Mes tikim ir viltingai laukiam, kad šįkart ypačiai gausiai prie LB rinkimų urnų susirinks mūsų šaunusis jaunimas. Labai prašom skautų, vyčių, ateitininkų, neolituanų, santariečių, sporto ir kitokių klubų valdybas bei vadus savo nariam šią pareigą priminti ir juos paraginti. Nuoširdžiai tikim, tai padarys ir visų kitų lietuviškųjų organizacijų vadovybės. Būtų labai gražu, solidaru, jei šią pareigą lietuviam iš sakyklų ir kitokiu būdu primintų mūsų didžiai gerbiami kunigai.

New Haven, Conn.

Dešimt metų LMKF New Haveno klubui

1962 New Havene pradėta kelti mintis steigti LMKF klubą. Iki to laiko, jei kas ir žinojo apie Federaciją ir jos klubus, New Havene tokio klubo nebuvo. Papūtė nauji vėjai. Apsigyveno čia Gražina Matulaitytė-Rannit. Jei neklystu, ji jau buvo dirbus New Yorko klube. Beveik tuo pačiu metu apsigyveno ir Salomėja Valiukienė — stipri šios minties rėmėja.

1963 metų pradžioj sukviestas steigiamasis susirinkimas. Tikslas aiškus — kultūra; reikalui esant, remti politinę veiklą. Klubo narių yra buvę 18, dabar 14. Dvi narės mirusios, dvi kitur išsikėlė gyventi.

Be savo kolonijos gyventojų, klubą per visą dešimtmetį visapusiškai rėmė newyorkiečiai — Federacija, klubas ir pavieniai asmenys. Per dešimt metų teko patirti daug rūpesčių, kartėlio, skausmo, bet taip pat ir džiaugsmo. Klubui pirmininkavo dr. G. Vėbrienė — 5 metus, dail. L. Židonytė — 3, Gr. Matulaitytė-Rannit — 2, o dabar — S. Valiukienė.

Jau 1963 gegužės mėn. klubas suruošė puikų koncertą. Programą atliko dvi pasižymėjusios menininkės — sol. Iren Stankūnaitė-Silva ir pianistė Aldona Kepalaitė. Koncertas praėjo su dideliu pasisekimu. Dalyvavo daug svečių iš apylinkės. Klubas nusistatęs suruošti po du parengimus kasmet. Be muzikos, dainų, dailiojo žodžio koncertų, yra suruošęs paskaitas apie Donelaitį, Milašių, Radauską, Vaižgantą, parodęs B. Pūkelevičiūtės Aukso žąsį. Yra išsiuntęs keliolika siuntinių lietuviam Lenkijoj.

Savo dešimties metų veiklą klubas atžymės religiniu koncertu Šv. Kazimiero lietuvių parapijos bažnyčioj gegužės 19, šeštadienį, 6 val. p. p. Programą atlikti sutiko solistai Irena Stankūnaitė-Silva ir Liudas Stukas. Dar bus atlikta pora dalykų vargonais, taip pat čelo.

Sol. Irena Stankūnaitė lietuviam yra gerai pažįstama ir sava. Gražaus, kultūringo balso, gražios išvaizdos, maloniai patraukli. Gimusi Brazilijoj. Lietuvos nėra mačiusi, bet kalba gražiai lietuviškai ir yra nuoširdi, tikra lietuvė. Dainavimo mokėsi garsiojoj Juilliard mokykloj; ją baigė magistrės laipsniu. Porą metų lankė Manhattan Music School Opera's Work Shop. Nenuostabu tad, kad groja ir vargonais. Dabar yra ištekėjusi ir augina dvi dukreles. Dainavimo neužmiršta, nuolat besiruošdama ir besitobulindama. Ji atliks L. Stuko Maldą, po vieną Handelio ir Mozarto kūrinį ir duetą su L. Stuku — Donizetti Ave Maria.

Sol. Liudas Stukas pas mus dar negirdėtas, nors yra dainavęs daugelyje vietų lietuviam ir amerikiečiam. Pirmines roles yra dainavęs Chicagos lietuvių operoje (dabar Carmen), Essex operos ir New Jersey operos teatruose Tosca, Die Fledermaus. Užsienyje koncertavo Vokietijoj, Italijoj, Londone, Kanadoj, Aliaskoj ir Pietų Amerikoj. Jis atliks savo kompoziciją Tėve mūsų, Handelio Messiah ir A. Stradella Pieta Signore.

Turėsim progos išgirsti senus, garsius ir retus Šv. Kazimiero bažnyčios vargonus, kurie vykusiai buvo atremontuoti 1968 ir plačiai aprašyti Music (The A.G.O. — R.C.C.O Magazine) š. m. sausio mėn. vargonų muzikos specialisto Paul Jordan. Autorius turi magistro laipsnius iš Yale universiteto ir Vokietijos v a l s t y b i n ė s konservatorijos Frankfurte.

Po religinio koncerto mažojoj parapijos salėj bus klubo narių — dailininkių Dalės Ramanauskaitės-Jensen ir Lijolės Židonytės — dar nematytų kūrinių paroda. Didžiojoj parapijos salėj — trumpa klubo veiklos apžvalga, sveikinimai. Veiks bufetas, baras.

Klubas prašo tą dieną nieko neruošti ir atvykti visus į minėjimą-koncertą.

Mieli apylinkės lietuviai, kaip buvot malonūs atvykti į aną prieš dešimt metų ruoštą koncertą, taip tikimės pamatyti jus ir dabar!

Gegužės 20, sekmadienį, 10:30 val. bus aukojamos mišios už klubo geradarius, mirusias ir gyvas klubo nares.

Albina Lipčienė

HARTFORD, CONN.

Pagarbinkim dangiškąją Motiną ir pagerbkim žemišką . . .

"Jeigu tai būtų mano galioje, visose istorijose virš visų didvyrių vardų ugnimi išraižyčiau vieną žodį — Motina." (N. Mazalaitė).

Tradicinį motinos dienos minėjimą rengia L. Bendruomenės Hartfordo apylinkė, talkinama kitų organizacijų.

Bendros mišios bus aukojamos gegužės 13, sekmadienį, 9 val. ryto, Švč. Trejybės lietuvių bažnyčioje. Tuoj po mišių vaišės įvyks parapijos salėje. Dr. A. Stankaitis pasakys kalbą, pritaikytą mamytėm. Švyturio šeštadieninės mokyklos mokiniai atliks programėlę.

Maloniai kviečia visus į tradicinį ir garbingą motinos dienos minėjimą L. B. Hartfordo apylinkės valdyba.

Gėlės žydi Kennebunkporto vienuolyno sode. Nuotr. P. Ąžuolo

TRYS DAILININKAI

(atkelta iš 4 psl.)

Osvaldo Mickūno skulptūros

Osvaldas Mickūnas, Irenos vyras, taip pat Kanadoje pasireiškė kaip skulptorius. Jis savo skulptūras daro iš medžio.

Jis irgi remiasi modernįąja skulptūra, bet nėra pasidaręs kraštutinis modernistas. Jis ieško sintezės tarp formos ir minties. Už visa jam svarbiau išraiška. Todėl jis apibendrina visas formas ir palieka tik būtiniausias. Taip jis priartėja prie savotiško simbolizmo, kur žmonės gauna stilizuotus siluetus.

Paviršių jis atbaigia švelniai, jį nudailindamas, nublizgindamas, visai neieškodamas paviršiaus tekstūrinių įvairumų. Jam geriau paprasta ir aiški mintis ir formų slinktis. Nors jo skulptūros ir turi dinamišką išraišką, bet jos vis dėlto yra ramios ir taikios, visai panašios į patį autorių, kuriam charakteringa flegmatiškumas.

-o-

Parodą rengė Liet. Skaučių Seserija, kuriai vadovauja Lilė Milukienė. Ji šeštadienio vakarą ir pradėjo parodos atidarymą, pakviesdama dailininkus išeiti į priekį, **I. Mickūnienę** apdovanodama gėle. Apie svečius dailininkus ir jų meną kalbėjo **Paulius Jurkus.** Brooklyno vienuolyno viršininkas **Tėv. L. Andriekus** savo kalboje pasveikinęs prisiminė, kaip vienuoliai bendradarbiauja su dailininkais. Svečių dailininkų vardu prabilo **Irena Mickūnienė.** Kalbėjo apie dailininko vienatvę ir dialogą su publika.

Po atidarymo Perkūno kambaryje buvo kavutė ir vaišės. Ci vėliau, apie 9 v.v. buvo surengtas susipažinimas su dailininkais. Čia dalyvavo daug skautų, dailininkų, menininkų.

Paroda tęsėsi ir sekmadienį. Parodą aplankė virš 300 asmenų. J. Kelečius pardavė 2 paveikslus, Irena Mickūnienė — 3. Visi po vieną kūrinį padovanojo K. Židiniui. Svečiai išvažinėjo pirmadienį. **(p.j.)**

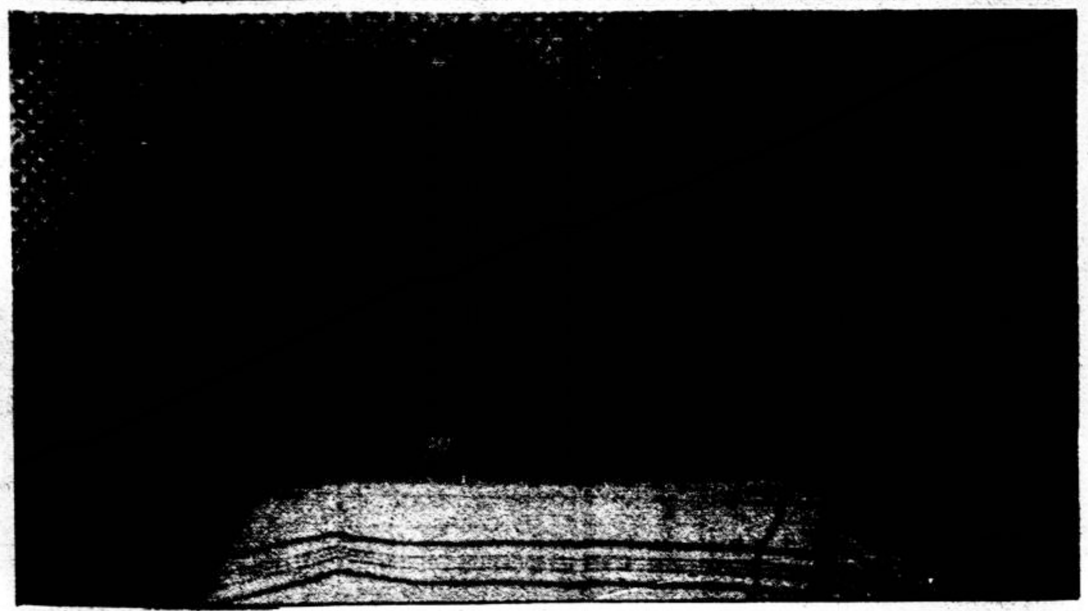

Vytauto Didžiojo šaulių kuopos susirinkimo darbo prezidiumas Chicagoje. Iš k. sekr. Juozas Petrauskas, pirm. Vladas Išganaitis, teis. š. Algirdas Budreckas, garb. š. Alfas Valatkaitis, Nuotr. C. Genučio

ŠAULIŲ KULTŪRINĖ SAVAITĖ

Birželio 17-24 Gintaro vasarvietėj, 15860 Lake Shore Rd., Union Pier, Mich. 49129, Vytauto Didžiojo šaulių kuopa rengia šaulių stovyklą — kultūrinę savaitę.

Ponų Karaičių vasarvietė yra ant pat Michigano ežero kranto, puikiame parke, prie gero paplūdimio. Puiki vieta stovyklauti, o taip pat gera vieta praleisti atostogom ir sveikai pailsėti.

Stovyklos vadovu paskirtas Vladas Išganaitis, jo padėjėju ir kultūrinės dalies vedėju — Algirdas Budreckas.

Patogus privažiavimas — greitkelis Nr. 94 tarp Chicagos ir Detroito. Įvažiavimas į Union Pier yra nurodytas ant to paties greitkelio.

Stovyklautojas su visu išlaikymu (maistas ir kambarys) už savaitę moka 65 dol. Nestovyklaują asmenys galės naudotis vasarvietėj esama valgykla. Kainos: pusryčiai —1.50 dol., pietūs — 2.75 dol., vakarienė — 2.75 dol.

Šaulių kultūrinės savaitės dalyviai susirenka birželio 17 po pietų, Gintaro vasarvietėj, Union Pier.

Visi šauliai iš Amerikos ir Kanados maloniai kviečiami kultūrinėj savaitėj dalyvauti.

Registruojamasi iš anksto pas Julių Pocių, 4204 So. Maplewood Ave., Chicago, Ill. 60632, telef. YA 7-6222, sumokant 10 dol., kurie bus įskaityti į bendrą stovyklavimo mokestį. Turi registruotis ir tie, kurie norės atvykti į stovyklą tiktai savaitgaliui.

Savaitės bėgyje bus paskaitos, filmai ir kitos pramogos. Joninių laužas įvyks birželio 22, penktadienį, o užbaigimo vakaras su programa ir šokiais — birželio 23, šeštadienį.

Sesės ir broliai šauliai, esate laukiami. Tad iki pasimatymo!

Vytauto Didžiojo šaulių kuopa

WORCESTER, MASS.

Motinos dienos programa

Gegužės 13 švenčiame Motinos dieną.

Minėjimą rengia LB apylinkės valdyba, Lietuvos vyčių 26-oji kuopa, ateitininkų St. Šalkauskio kuopa, Moterų Sąjungos 5-oji kuopa, Motinų Gilda ir Vyrų Klubas.

Iškilmingos mišios už gyvas ir mirusias motinas bus aukojamos Šv. Kazimiero parapijos bažnyčioj 10 val. ryto. Minėtos organizacijos prieš mišias renkasi į salę, iš kurios organizuotai eis į bažnyčią.

Po mišių visi kviečiami į salę bendrų pusryčių, kurių metu anglų ir lietuvių kalbomis bus pasveikintos motinos.

Pusryčiais rūpinasi vyčių 26-oji kuopa; Moterų Sąjungos 5-oji kuopa užprašė mišias; skautai ir ateitininkai sutiko patarnauti prie stalų; LB apylinkės valdyba apmokės išlaidas.

Į pusryčius kviečiami visi dalyvaujantieji mišiose, ne tik minėtos organizacijos.

Pirmoji komunija

Šv. Kazimiero parapijos vaikučių pirmoji komunija bus gegužės 20, sekmadienį, 8:30 val. ryto. **J.M.**

VISI Į PRANCIŠKONŲ

LIETUVIŲ DIENĄ — PIKNIKĄ

KENNEBUNKPORT, MAINE

liepos 1 dieną, 1973

11:00 — Iškilmingos šv. Mišios Liurdo Grotoje
12:00 — Pietūs
4:00 — Meninė programa: įvairių tautų (lietuvių, airių prancūzų) tautiniai šokiai — vadovaujant p. Onai Ivaškienei, So. Boston, Mass.

NUOSIRDŽIAUSIAI KVIEČIAME VISUS atsilankyti šiame lietuviškame sambūvyje, pailsėti atostogų krašte, pasidžiaugti Maine gražiąja gamta, pabūti su draugais ir pažįstamais, pamėginti savo laimę įvairiuose žaidimuose, paragauti lietuviškų valgių bei gėrimų.

JEI JŪS NORITE SIŲSTI SIUNTINIŲ DOVANAS Į LIETUVĄ IR ĮVAIRIUS USSR KRAŠTUS, naudokitės patarnavimu plačiai žinomos firmos

PACKAGE EXPRESS & TRAVEL AGENCY, INC.

(LICENSED BY VNESHPOSYLTORG)

VYRIAUSIA ĮSTAIGA: 1776 BROADWAY, NEW YORK, N. Y. 10019 Tel. — 581-6590; 581-7729

Siuntiniai, siunčiami per mūsų firmą, paskyrimo vietą pasiekia trumpiausiu laiku. Siuntinių pristatymas garantuotas. Visi muitai apmokami mūsų įstaigose, gavėjas NIEKO NEMOKA.

Prie firmos skyrių yra krautuvės, jose rasite žemiausiomis kainomis pasirinkimui įvairiausių audinių, taip pat maisto produktų, odos avalynei ir kitų daiktų.

PACKAGE EXPRESS & TRAVEL AGENCY, INC.
Affiliated with PODAROGIFTS, INC.

Priima užsakymus butams, automobiliams, dovanų pažymėjimams, motociklams, šaldytuvams, televizijos imtuvams ir įvairioms kitoms sovietinėms prekėms, kurias galite užsakyti Lietuvoje ar USSR gyvenantiems giminėms. Papildomų žinių teiraukitės mūsų pagrindinėje įstaigoje ar betkuriame mūsų skyriuje. Atidaryta kasdien nuo 9 valandos ryto iki 6 valandos vakaro. Šeštadieniais ir sekmadieniais nuo 9 valandos ryto iki 4 valandos popiet.

MŪSŲ SKYRIAI

Allentown, Pa. — 126 Tilghman Street	435-1654
Baltimore 31, Md. — 1900 Fleet Street	342-4240
Brooklyn, N. Y. 11218 — 485 McDonald Avenue	467-6465
Buffalo 12, N. Y. — 701 Fillmore Avenue	896-0700
Chicago 22, Ill. — 1241 No. Ashland Avenue	486-2818
Chicago, Ill. 60629 — 2608 West 69 Street	925-2787
Chicago, Ill. 60609 — 1855 West 47 Street	376-6755
Cleveland 13, Ohio — 1028 Kenilworth Avenue	771-6696
Detroit 12, Mich. — 11601 Jos Campau Avenue	365-6780
Farmingdale, N. J. — Freewood Acres Rt. 9	363-0494
Hamtramck, Mich. — 11339 Jos Campau Avenue	365-6740
Hartford 6, Conn. — 122-126 Hillside Avenue	246-0216
Los Angeles 4, Calif. — 159 So. Vermont Avenue	385-6582
Newark, N. J. — 378 Market Street	642-2452
New York 3, N. Y. — 78 Second Avenue	674-1540
New York 3, N. Y. — 141 Second Avenue	475-7430
Philadelphia 22, Pa. — 631 W. Girard Avenue	769-4507
Rahway, N. J. — 47 East Milton Avenue	381-8800
South River, N. J. — 41 Whitehead Avenue	257-6320
Syracuse, N. Y. 13204 — 515 Marcellus Street	475-9746
Trenton 10, N. J. — 1152 Deutz Avenue	392-6586
Utica, N. Y. — 963 Bleeker Street	732-7476

Introduction to Modern Lithuanian. Puikus lietuvių kalbos vadovas su 40 pamokų, gramatikos priedu, skaitymais ir žodynėliais. Tekstas ir paaiškinimai anglų kalba. Nemokantiem ir nedaug mokantiem lietuviškai — puiki galimybė išmokti. Parengė L. Dambriūnas, A. Klimas ir W. R. Schmalstieg. Išleido lietuviai pranciškonai Brooklyne, 479 psl., kietais viršeliais. Kaina 8 dol..

DARBININKAS
910 Willoughby Ave.
Brooklyn, N. Y. 11221

KITATAUČIUI GERIAUSIA DOVANA — History of Lithuania ir Vytautas the Great, Grand Duke of Lithuania, by Dr. J. Končius. Dvi knygos 3 dol. Gavęs bus gražiai supažindintas su Lietuvos praeitim. Užsakykite: Darbininkas, 910 Willoughby Ave., Brooklyn, N. Y. 11221.

Darbininko skaitytojai, keisdami adresą, prašomi administracijai pranešti naują ir seną adresą, taip pat persikėlimo datą. Kitais atvejais paštas laikraščius grąžina: administracijai susidaro nuostolių, nes tenka papildomai primokėti, o skaitytojai negauna laikraščio.

Geriausia dovana — metinė Darbininko prenumerata. Jei Jūsų draugų ir pažįstamų tarpe kas nors dar neskaito Darbininko, tai kaip dovaną jį užsakykite. Naujiem skaitytojam pirmų metų prenumerata tik 7 dol.

SUMMER ON A GREEK ISLAND
Aegina Art Center

Happens during the summer on the Greek Island of Aegina. It offers Courses in music, Painting and drawing, poetry, theatre, dance archeology, Greek Language, and Literature given by acclaimed individuals in their field. The program also offers concerts festivals, performances, archeological field trips and of course good food.

July and August

1 Month Tuition — $330
Aegina Art Center, 136 W. 52nd St. N. Y., N. Y. 10019. Phone: 212 LT 1-1150

OUTSTANDING VACATION VALUE $75 to $97 WKLY.

Spacious lawns. Beautiful pool and chaises. Deluxe heated motel & main lodge accom. All sports. Lounge, bar, & live music wknds. Evenings of fun. 3 delicious meals daily. Air cond. dining rm & lounge. Spec. family rates. Reserve early. Call or write

Memorial Wknd. 3 full days. 9 meals, live music ....$44 to $50.
NEW MOHICAN HOUSE
Acra 8, N.Y. 518-622-9802

BoB (Porkey) **Johnson's**
auto body and collision

24 hour Towing
Expert Workmanship
Licensed Tow Truck Operator
658-8778 297-0819
110-11 Sutphin Blvd.
Jamaica. N Y.

HAPPY MOTHER'S DAY

RIVERDALE STEAK HOUSE

Open 7 Days A Week
5700 Riverdale Ave. Bronx
Call: 549-9946 For Res.

MERCURY
First in Marine Propulsion

FIRST IN MARINE PROPULSION
AUTHORIZED DEALER FOR "CARAVELLE"
PLEASURE CRAFT
MARINE CENTER
291 RIVER ROAD,
NORTH ARLINGTON N.J.
(201) 998 - 6882
825

STOP BASEMENT LEAKS FOREVER!

All Modern Above and Below Grade methods Used . . . Stop Leakage and Corrosion Permanently and Inexpensively.
Termite Barrier Included With Each Installation
FREE ESTIMATES
15-Year Written GUARANTEE
STATE INDUSTRIES
285 Bloomfield Ave., Caldwell, N.J.
24-Hr. Serv. Daily & Sun.
NORTH JERSEY 201 226-5345
SOUTH JERSEY 201 431-9595

SUMMER RIDING SCHOOL
For Boys and Girls Ages 9 to 17

Complete riding program including instruction in equitation, forward seat hunters and jumpers. Stable management, grooming, care and feeding of animals. Stadium Jumping Ring. Dressage Ring. Hunt course, cross country course, miles of trials, indoor arena. Also, Olympic swimming pool, lake, water skiing, handball, volley ball, baseball, riflery, archery, tennis. Instruction in all sports. Horsehows, overnight trips, cook-outs dances. Experienced supervision Internationally qualified ridingmaster and Instructors.

FOX HILL
Box "CD" Greenfield Park, N.Y. 12435
(Member A.C.A.) Tel. (914) 647-6717

Beautify Your Home and **Improve Your Property Value**

ALUMINUM SIDING
ROOFING
SEAMLESS GUTTERS
AWNINGS - STORM WINDOWS & DOORS

Expert Workmanship—Fully Insured
Deal Direct—No Salesman Will Call
ALSO SPECIALIZING IN VINYL SIDING
D & N ALUMINUM
78 Roosevelt Ave., Lodi, N. J.
Call 201 471-2311 Free Estimates
Serving Bergen & Passaic Counties Since 1960

BABY ELEPHANT LOVES PARTIES (Housebroken) many many more tame exotic & domestic animals available for parties. Promotions & educational Programs. ANIMAL KINGDOM Gillette, New Jersey 201 647-1132

ATWATER ELECTRONICS COMPANY
Harness Wiring-Wave Soldering Electronic Assembly 771 Edgar Road, Elizabeth, New Jersey 201 351-6656

DEXTER PARK PHARMACY
Wm. Anastasi, B. S.
77-01 JAMAICA AVENUE
(Cor. 77th Street)
Woodhaven, N.Y. 11421
WE DELIVER
Michigan 2-4130

BRAZIL $695
RIO DE JANEIRO — FIFTH ANNUAL SUMMER SCHOOL
JUNE 29 — AUGUST 8
$695.00: Tuition, Lodging, Air Fare, Tours
Earn up to NINE university credits
Courses in Portuguese and English:
Brazilian History, Geography, Language, Literature, Culture; Latin American History
Contact: Steve Ussach, Director
Ibero-American Center, Bristol Community College
64 Durfee Street, Fall River, Mass. 02720 Tel:(617) 674-4483

RENT A HEARING AID
for only $7 a month
GOING ON A VACATION—BRING A SPARE AID!
ALL AMERICAN Over the Ear
HEARING AID $99.95
2 Weeks Free Trial

Reno Bellofiore

Price includes ear mold, 1 year manufacturers guarantee, batteries, charger (NO BATTERIES TO BUY FOR THE NEXT 5 YEARS). Sold at this LOW PRICE only when purchased in our office. Hearing Aid REPAIRS on all makes and models. SENIOR CITIZENS save 25-50% from mfgrs. suggested retail price on over 8 brand name hearing aids.
AUDIOTRONIC HEARING AID CENTERS Call Anytime
236 Westminster Mall, Prov. (401) 421-8826
310 Providence St., West War.

SHELF HOUSE
WALL UNITS
Custom designed by our experts to fit your needs & budget
Over 40 styles & finishes to choose from For the den, living room, bedroom, office, etc.
Authorized Dealer For CADO, ROYAL OMNI DIRECTIONAL ETC.

313 SUNRISE HWY. ROCKVILLE CENTRE 516 764-3355
Parking in rear of store.
454 E. JERICHO TPKE. HUNTINGTON STATION 516 427-8685
Open 11-6 Daily & Sat. • 11-9 Mon. & Fri. • Closed Tuesdays.

STEEL PORCHES
CONCRETE

CALL NOW : FREE ESTIMATE
5-YEAR GURANTEE
GET OUR LOWEST PRICES
AVAILABLE DIRECT FROM OUR YONKERS PLANT
• RAILINGS • GATES • FENCES
• SPIRAL STAIRCASES • AWNINGS
• WINDOW GUARDS
No Money Down - 5 Years To Pay
CALL COLLECT (914) YO 9-7300
Saw Mill Iron Works
23-25 SCHOOL STREET • YONKERS
N.Y.C. Contractor's License #676734

FAIRBURN GA. PLANT OF OWENS-CORNING FIBERGLAS!
HAS CAREER OPPORTUNITIES AVAILABLE IN PRODUCTION and MAINTENANCE
For Interview Appointment CALL 964-9811
OWENS/CORNING FIBERGLAS
Equal Opportunity Employer

TO PLACE YOUR AD
CANCEL OR CHANGE
Tel.: GL2-2923

SERVICE

KERIAN'S
588 Bloomfield Ave. Bloomfield, N.J.
For Men's Clothing All the Latest Styles
A Family Store Call: 201 748-4869

WARFIELDS BICYCLE STORE
Sales & Repairs All Makes for Boys & Girls 25 Main St. Bloomingdale, N.J.
Call: 201-838-4578

A RURAL COMMUNITY NEEDS DOCTOR FOR Completely euipped MEDICAL CENTER

The town of Stephentown, N. Y. loc. in the Taconia Valley in the Berkshire Mts., has an attractive medical center completely equipped. It has been a thriving practice for 8 years. 200 medical records are still housed at the center. Attractive terms can be arranged for a doctor wishing to start a new practice. Educational & recreational facilities are excellent. Close to Albany & Troy, N.Y. and also Pittsfield, Mass.
Contact:
Carl Jensen, Supervisor
STEPHENTOWN, N.Y. 12168
518-733-5531

SEVEN OAKS PARK, Orange, N. J. Room & board for Sr. Citizens (2). Pvt. home, Reg. nurse. 201-673-4670.

26 SUMMER PLACES & HOMES
Catskill Mt. area 6 Rm. cottage avail. for family vacations. Choice weeks still open. Write Spruce Hollow Farm, Box N, Hamden, N. Y. 13782 or Call (607) 738-2991.

Opening First Week in May
Summit-Seymour Home for Adults
314 Rutger St., Utica, N.Y.

Complete modernized building providing the ultimate in resident care. 24 hour supervision. Large bright rooms. Excellent food. Activities Program. Entertainment, Religious activities. Reasonable rates.

24 Hour Supervision, Large Bright Rooms, Excellent Food, Activities Program, Entertainment, Religious Activities, Reasonable Rates.

Now accepting resident applications at
Summit Adult Home
1119 Summit Place, Utica, N.Y.
or Phone 315 732-2257

SYLVAN AUTO BODY SPECIALIST
American & Foreign Cars. Painting-Welding-Collision Work 123 Newark Ave. Paterson, N. J.
Call: 201 345-4581-0040

FILATELISTAI!
Siunčiame Lietuvos pašto ženklus Jūsų pasirinkimui. Rašyti: Baltic Stamps, P. O. Box 127, Toronto, 19, Ont., Canada.

CAPATAZ AREA DE BRONX CON EXPERIENCIA PARA OCUPARSE EN TODO LO CONCERNIENTE AUNA FACTORIA DE ROPAS DE MUJER. TRABAJO FIJO Y BUENAS CONDICIONES DE TRABAJO. EXCELENTE OPORTUNIDAD PARA HOMBRE RESPONSABLE. BOX NO. EL 210 ROOM 915 FIFTH AVE. N.Y.C. 10001.

BUY INSTANT SUCCESS
New Jersey Franchises now available in 8 year estd. Charm & modeling school. Be own boss. Set own hours. You delegate the orders. Highly lucrative field. Act now!
201 334-6797
Mr. or Mrs. Frunzi

FURNITURE POLISHER
Experienced, for Antique Furniture. Year round job, good Salary for right man. 5 day week. Call
COMER OF LONDON, INC.
444 East 91st. St. N.Y.C. 348-5040

Sidewalks Repaired & Made New
Brick pointing Boiler Rooms Made
All Violations Removed Reasonable
Call: 469-1068 or 693-9351

LINDEN MOVERS INC.
Local & Long Distance Lic. & Bonded
P. O. Box 658, Linden, N.J.
Call Day or Evening 201 925-1370
Mr. Tom Salvia

J&B HOUSEHOLD CLEANING
Commercial and Residential
Let us take care of all your household chores at a price anyone can afford. Baths, Kitchens, Parlors.
Your entire home special Springtime rates
CALL (212) 592-3612

OPERATORS NEEDED
Inexperienced OK for Singer and Merrow for Ladies Pants. Complete Garment. Meyer Berko Company, 252 W. 37th St. (212) 564-0122 also 1155 Manhattan Avenue 3rd Floor in Brooklyn

WHITE HILL HAVEN
Catskills Senior Citizen Hotel
$85 Week Semi Private $100 week private. For Ambulatory Adults. Year Around Call: 914 434-3444

EXPERIENCED OPERATORS (15)
On dresses; Section or Complete. Part or Full Time. Day or Night. Non-Union. Also Experienced Hand Presser & Exp. Floor Girl. Lucy Sportswear 2174 3rd Ave. New York City Call: 369-6021

AEGEAN ISLE RESTAURANT
Open 7 Days a Week
Finest of Foods We also do Catering
781 E. 31 Street, Brooklyn,
Call: 434-7496

BEST CONTRACTING
All — Trades
Good Substantial Work
Reasonable — Reliable
Free Estimates Call: 243-2120

JACK TRACEY
Motorcycles— Honda, Bicycles
Schwinn. Sales & Repairs
86 McLean Ave., Yonkers, N. Y.
Call: 914 YO 3-0532

NEW YORK — Lietuvos atsiminimų radijo valanda šeštadieniais nuo 4 iki 5 val. WEVD 1330 kil. — AM ir 97.9 meg. FM. Direktorius dr. Jok. J. Stukas, 1467 Force Dr., Mountainside, N. J. 07092, TEL. (201) 232-5565.

New Jersey — "Music of Lithuania" — pirmadieniais, 8:05 - 9:00 val. vak. WSOU-FM, 89.5 meg. — anglų kalba, per Seton Hall Univ. radijo stotį. Dir. prof. dr. Jokubas Stukas, So. Orange, N.J. 07079.

NEW YORK — Laisvės žiburys, lietuvių ir anglų kalbomis sekmadieniais 9-10 val. ryto WHBI 105,9 FM banga. Vedėjas Romas Kezys, TW 4-1286 68-15 69th Pl., Middle Village, N.Y. 11379.

BOSTON, WORCESTER, BROCKTON, Mass. — Vedėjas P. Viščinis, 173 Arthur St., Brockton, Mass., tel. JU 6-7209; FM bangomis 107.9 mc. WHIL 1430 kil. Medford, Mass. sekmadieniais nuo 11-12 vid.

BOSTON, MASS. — Vedėjas Step. Minkus, WLYN 1360 kilocycles ir FM 101.7 banga sekmadieniais nuo 1-1:30 val. p.p. — 502 E. Broadway, South Boston, Mass. 02127 Tel. 268-0489.

Litas rengia 22 dienų ekskursiją

Svečiuosimės 10 dienų Lietuvoje

Kelionė, maistas ir viešbučiai tik 847.50 dol.

ir kituose Europos kraštuose

Išvykstame rugsėjo 11 dieną

Prašom siųsti depozitus

LITAS TRAVEL SERVICE
87-18 Lefferts Blvd.,
Richmond Hill, N. Y. 11418
(212) 846-1650

Kazimieras Krušinskas.

K. ŽIDINIO STATYTOJAS

Kazimieras Krušinskas, gimęs Zapyšky 1902, ūkininko šeimoje, nuėjęs į žentus Garliavos parapijoje, ūkininkavo mažame ūkelyje prie Kauno aerodromo (Aleksote), dirbo Kauno fabrikuose. Vedęs susilaukė 5 vaikų. Turėjo užauginti 4 dukteris ir vieną sūnų.

Visi vaikai, su tėvais atvykę į Ameriką, užaugo ir sukūrė lietuviškas šeimas. Pats Kazimieras Krušinskas, atvykęs į JAV, apsigyveno Brooklyne, pradžioj dirbo restorane, paskui banke sargu. Kiek susitaupęs santaupų, nusipirko namą Highland Parke, kurį pardavė pranciškonam. Dabar toje vietoje kyla Kultūros Židinio pastatai.

Mirus žmonai, išėjo į pensiją ir dabar zakristijonauja Apreiškimo parapijoje. Kultūros Židinio statybai jis paaukojo 915 dol., o perkant namą nuleido 3000 dol. Statybos komitetas nuoširdžiai dėkoja.

Pasaulio Lietuvių Gydytojų Sąjungos išleistas 3 spalvų ženklelis Lietuvos okupacijai priminti. Ženkleliai lipina.ni ant voku. 100 ženklelių už 1 dol. Platintojam nuolaida. Kreiptis: Darbininkas, 910 Willoughby Ave., Brooklyn, N.Y., 11221.

Pranešama, kad gegužės 6 d. mirė mūsų mylima mama

Gabrielė Alksninienė - Kaunaitė

Buvo 69 metų amžiaus. Palaidota gegužės 9 Cypress Hills kapinėse.

Sūnūs ir jų šeimos

A.A.

Gabrielei Alksninienei

mirus, jos sūnus Vytautą ir Algirdą su šeimomis, sesutę Salomėją Sodaitienę Kanadoje su šeima, brolį Antaną Kauną su dukra ir jos šeima, o taip pat ir visus kitus artimuosius ir gimines čia ir Lietuvoje giliausiai užjaučiame ir skausmingai liūdime kartu.

B. ir B. Oniūnai
Elena Prekerienė
Janina Daunorienė

A.A.

Olgai Vaitiekavičienei

mirus, jos šeimą giliai užjaučiame.

Marija ir Aleksandras Žemaičiai

A.A.

Olgai Vaitiekavičienei

mirus, giliai užjaučiame dukrą dr. Viktoriją Bernier ir jos šeimą ir kartu liūdime

Elena ir Vytautas Damijonaičiai

ELIZABETH, N. J.

V. Kudirkos mokykla baigia mokslo metus

V. Kudirkos lituanistinės mokyklos mokslo metų baigimo parengimas įvyks sekmadienį, gegužės 20 d., 3 v. Šv. Petro ir Povilo parapijos salėje, 211 Ripley Place, Elizabethe, N. J.

Įdomią meninę programą atliks mokyklos mokiniai: choras, tautiniai šokiai, vaidinimas, eilėraščių sakymas.

Po programos visiems svečiams vaišės, paruoštos tėvų komiteto. Mokyklos vedėjas ir tėvų komitetas maloniai kviečia visus apylinkės lietuvius ir jų vaikus atsilankyti. Įėjimas aukojant.

Vinco Kudirkos mokyklos mokinių dalis su mokyklos vedėju kun. J. Pragulbicku ir mokytojais.

LMK FEDERACIJOS NEW YORKO KLUBO ATVELYKIO POPIETĖ

Aktorius Vitalis Žukauskas kalbėjo apie lietuvių teatrą Amerikoje

LMK Federacijos New Yorko klubas kasmet surengia Atvelykio popietę su kultūrine programa ir Velykų stalu. Į darbą įtraukia visas nares, visos ką nors pagamina Velykų stalui. Suneštinį tokį stalą papuošia žalumynais, avižų želmeniu, Velykų avinėliu, margučiais, kuriuos nudažo puikiai ir meistriškai.

Šiemet toks Atvelykio stalas buvo gegužės 6, sekmadienį, 4 v. popiet Kultūros Židinyje. Žmonių atsilankė apie 120. Visas pirmas aukštas buvo apstatytas stalais, kurie buvo gražiai papuošti ir padengti. Dešinėje buvo didelis švenčių stalas su daugybe valgių.

Paskaita apie teatrą

Pirma visi susirinko į žemutinę salę. Čia buvo aktoriaus **Vitalio Žukausko** paskaita apie lietuvių teatrinę veiklą Amerikoje.

V. Žukauską pažįstame kaip aktorių, komedijantą, žmonių linksmintoją. Bet jis yra ir nemažas teatrologas. Jis renka medžiagą apie lietuvių teatrinę veiklą Amerikoje. Turi sudaręs didelį archyvą.

Savo paskaitoje pirmiausia prisiminė senuosius laikus. Amerikoje pirmasis lietuviškas vaidinimas buvo 1889. Paskaitė net to neišleisto veikalo ištraukas. Papasakojo įdomių smulkmenų iš teatrinės veiklos Brooklyne ir kituose miestuose, apie Miko Petrausko veiklą ir t.t.

Vėliau girdėjome apie Vitkausko veiklą. Jis sugebėjo statyti didelius veikalus, kur reikėjo masės vaidintojų, sugebėjo ir publiką sukviesti. Tokiame Waterburyje pastatė "Kauno pilies išgriovimą". Ant scenos buvo 150 žmonių ir 12 arklių, gi vaidinimo žiūrėjo 3000 žmonių.

Buvo paliesta ir Chicagos lietuvių teatrai, paskui teatrinė veikla po I-jo pasaulinio karo, kai čia lankėsi profesionalai aktoriai. Apie vėlesnius laikus plačiau nebekalbėjo, nenorėdamas užtęsti paskaitos.

Paskaita buvo įdomi ir įvairi, gerai perduota. Tokią paskaitą galėtų ir kitur paskaityti. Svarbiausia, tegu padaro knygą. Turi tiek daug medžiagos, o šie kultūros istorijos duomenys labai būtų visiem įdomūs.

-o-

Po paskaitos pirmininkė **Marija Žukauskienė** padėkojo prelegentui ir pakvietė p. Simutienę pradėti vaišes.

Visi persikėlė į pirmą aukštą vaišėm. Vaišės šiemet buvo ypatingai didelės ir gražios, buvo daug visokių valgių, taip visi svečiai turėjo progos gerai pavalgyti, maloniai praleisti porą gražių valandų.

Tokių popiečių metu klubas rengia įvairias loterijas, kuriose leidžia dovanotus pyragus. Taip pat leidžia ir dailininko paveikslą, kurį už surengtą parodą kas nors dovanojo. Šiemet toks dovanotas paveikslas buvo dail. Br. Murino. Visos lėšos telkiamos klubo kultūrinei veiklai. (p.j.)

MAIRONIO LITUANISTINĖJE MOKYKLOJE

Maironio lituanistinė mokykla balandžio 1 Apreiškimo parapijos salėje surengė savo popietę ir suvaidino P. Kalvaitienės "Grybų karą". Mokiniai, vadovaujami R. Česnavičienės, per trumpą pusantro mėnesio laiką parengė vaidinimą ir jį spalvingai atliko.

Po vaidinimo apatinėje ir viršutinėje salėje buvo loterija vaikams ir suaugusiems. Buvo ir suaukotų tortų. Mokyklos mokytojai ir kartu tėvų komitetas džiaugiasi pasisekusia popiete ir dėkoja visiems, prisidėjusiems prie šio parengimo.

Ypatinga padėka priklauso R. Česnavičienei, kuri ne tik režisavo, bet ir spalvingai pritaikė kostiumus. Ačiū A. Daukantienei už scenos dekoravimą. Dėkojame taip pat R. Kregždytei už paruoštus šokius, kuriais buvo veikalas paįvairintas. Ačiū V. Kidoliui už apšvietimą ir A. Bobeliui ir A. Osmolskiui už garsų pritaikymą.

Mokykla ir tėvų komitetas dėkoja visiems tėvams, aukojusiems loterijai ir bufetui. Ypač nuoširdi padėka priklauso Alexis Ray's Liquors, Alice Florist, J. Andriušiui, J. Bandžiukui, S. Biknevičiui, p.p. Bružams; M. Šalinskienei, kurie savo dovanomis paįvairino loteriją.

Nuoširdžiai dėkojame Apreiškimo parapijos klebonui kun. P. Raugalui, kuris leido nemokamai pasinaudoti parapijos sale. Dėkojame ir visiems atsilankiusiems, kurie nepabūgo blogo oro ir atvyko pasidžiaugti mokyklos darbu.

Mokykla ir tėvų komitetas dėkoja LB Great Necko apylinkei, kuri paaukojo 100 dol., Queens apylinkei, paaukojusiai 25 dol.

Nuoširdi padėka ir mokyklos mokytojoms D. Bobelienei, L. Gudelienei ir E. Ruzgienei, mokyklai paaukojusioms po 30 dol. Tie pinigai buvo gauti iš LB New Yorko apygardos valdybos ir jie turėjo padengti dalį kelionės išlaidų, kurios susidarė praeitais metais vykstant į studijų savaitę. Mokytojos visus pinigus paaukojo tiem, kurie šiais metais vyks į studijų savaitę. Reikia tikėtis, kad šis mokyklos žygis ir drauge LB talka sudarys palankesnes sąlygas vykti į studijų savaitę jauniesiems mokytojams.

Nuoširdžiai dėkojame New Yorko menininkams: G. Dragūnevičienei, A. Elskui, M. Jankauskui, P. Jurkui ir E. Urbaitytei už paaukotus kūrinius loterijai. Kūrinių traukimas bus birželio 2 Kultūros Židinyje per mokyklos abiturientų išleistuves.

Maironio Mokyklos Tėvų Komitetas

UŽSAKYKITE DABAR
GĖRIAUSIĄ DOVANĄ
Į LIETUVĄ
SPECIALŪS
RUBLIŲ PAŽYMĖJIMAI

Su specialiais rublių pažymėjimais jūsų giminės gali įsigyti, ką tik nori, už dalelę reguliarios kainos.

Tai yra panašu, lyg kad eitumėte į krautuvę su 100 dolerių ir gautumėte prekių už 200 dol., 300 dol. ar net už daugiau. Specialūs rublių pažymėjimai taip pat gali būti iškeisti į reguliarius rublius, naudojantis aukščiausiais tarifais.

Pilnai garantuota,
greičiausias pristatymas

Pažymėjimai pristatomi jūsų giminėms maždaug per 3 savaites. Vieno specialaus rublio vertė 2.60 dol. Ši vertė yra galutinė. Jokių kitų primokėjimų.

Prašykite mūsų nemokamo iliustruoto katalogo
Užsakykite dabar
UŽSAKYKITE TIK PER
INTERTRADE EXPRESS CORP.
125 East 23rd St.
Fifth Floor
New York, N. Y. 10010
Tel. 982-1530
LABAI ŠVARBŪS AUTOMOBILIAI

Greičiausias pristatymas

ZHIGULI VAZ 2101 $3520.00
Naujausias, patobulintas eksporto modelis
ZHIGULI VAZ 2103 $4036.50
FURGON STATION WAGON $3881.25
Eksporto modelis
MOSKVITCH 412 IE $3570.00
MOSKVITCH 408 IE $3285.00
ZAPOROZHETS ZAZ 968 $2250.00

Prašykite mūsų specialaus biuletenio su automobilių paveikslais
Apartamentai
Naudoti drabužiai
Prašykite mūsų specialaus biuletenio
Šioje prekyboje mes turime 24 metų patirtį ir daug tūkstančių patenkintų klijentų!

Kun. Albertas Kontautas, Lietuvių Kunigų Vienybės pirmininkas, gegužės 13 švenčia savo kunigystės 25 metų sukaktį. Tą dieną 4 v. popiet Šv. Petro parapijos bažnyčioje bus koncelebruojamos mišios. Tuojau po mišių banketas Lietuvių piliečių draugijos salėje. Kun. A. Kontautas eilę metų buvo Šv. Petro parapijos vikaru. Dabar jis mokytojauja aukštesnėje mokykloje, kur dėsto kalbas, kartu yra ir amerikiečių seselių vienuolyno kapelionas. Jis daug dirba su Lietuvos vyčiais ir su kitomis lietuvių organizacijomis.

Dail. Romo Viesulo kūrinių paroda rengiama gegužės 12-13 Tautinės Sąjungos namuose. Rengia skaučių židinys.

Lietuvos laisvės kovotojus prisimins gegužės 20. Tą dieną N. Anglijos Lietuvos vyčiai rengia pamaldas Rindge, N. H., koplyčioje. 5 v. popiet bus koncelebruojamos mišios. Jas koncelebruoja kun. A. Janiūnas, kun. J. Žuromskis ir kun. J. Bucevičius. Po mišių bus į koplyčios sieną įmūrytas gintaras. Šios pamaldos ir gintaro dedikacija rengiama Lietuvos kovotojam pagerbti ir visiem priminti, kad Sovietų Rusijos ir komunistų skriaudų, padarytų Lietuvai, niekas negali užmiršti. Ta koplyčia yra garsi. Joje laiko pamaldas visų tikybų kunigai. Bažnyčią labai lanko turistai. Ją pastatė vienas amerikietis, kurio sūnus žuvo II-rojo pasaulinio karo metu.

Visi kviečiami dalyvauti šiose įspūdingose iškilmėse. Autobusai išeina nuo 7-tos gatvės koplyčios So. Bostone.

Feliksą Zaleską, kuris balandžio 20 atšventė 80 metų sukaktį, pasveikino Massachusetts senatas. Sveikinimą pasirašė senato pirmininkas senatorius Kevin B. Harrington, senato raštininkas Norman L. Gidgeen ir senatorius William M. Bulger. Šis sveikinimas įtrauktas į senato registrą.

Laisvės Varpo radijo valandos pavasarinis koncertas buvo balandžio 29. Programą atliko solistė Dana Stankaitytė iš Chicagos. Akomponavo prof. Jeronimas Kačinskas. Pirmoje programos dalyje solistė padainavo lietuvių kompozitorių ir liaudies dainas, ištraukas iš operų. Tie kompozitoriai buvo A. Kačanauskas, K. Kaveckas, V. Jakubėnas, V. Klova ir J. Gaidelis. Antroje dalyje buvo ištraukos iš tarptautinių operų. Koncertas buvo gražus ir didingas.

Liet. Bendruomenės rinkimai Bostono apygardoje vyksta gegužės 19-20. Rinkimai bus Tautinės Sąjungos namuose, 484 E. 4th Street So. Bostone. Gegužės 19 balsuoti galima nuo 12 iki 2 val. ir nuo 6:30 iki 8 v., gegužės 20 nuo 11 iki 2 v. popiet. Kandidatai į LB tarybė yra Povilas Jančauskas, Juozas Kapočius, Algis Makaitis, Vytautas Stelmokas, Algis Valančiūnas, Vladas Židžiūnas. Balsuojama už du. Į PL Bendruomenės seimą atstovai: Povilas Jančauskas, Juozas Kapočius, Juostas Stašaitis ir Donatas Šatas. Balsuojama už tris.

Pamaldos už Lietuvą bus gegužės 13 d. 10 val. Šv. Petro lietuvių parapijos bažnyčioje. Visi kviečiami dalyvauti.

LB Kultūros klube balandžio mėn. kalbėjo prof. Stasys Goštautas apie lietuviškumo išreiškimą dabartiniame gyvenime.

ATOSTOGOS MAINE PAS PRANCIŠKONUS

Gražiai ir labai pigiai pailsėsite garsiajame atostogų krašte — Maino valstybėje pas pranciškonus prie Atlanto vandenyno Kennebunkporte.

Vasarvietė veikia nuo birželio 30 iki rugsėjo 3 dienos.

Kambarius rezervuotis:
Franciscan Monastery,
Kennebunkport, Maine 04046
Tel. (207) 967-2011

Lietuviška vasarvietė | BANGA Cape Cod, Mass.

— Prie Atlanto vandenyno, Golfo srovės šildomo garsaus Graigville Beach.

— Kambariai ir patogūs atskiri namukai su elektr. pečiais ir šaldytuvais, kur patiems galima gamintis valgį.

— Skanūs lietuviški valgiai.

— Grynas pušų oras ir rami vietovė.

— Norintieji puikiai praleisti atostogas prašomi su užsakymais kreiptis šiuo adresu:

A. Pakštienė
BANGA
P. O. Box 188, Centerville, Cape Cod, Mass.
Tel.: (617) 775-4633

SOUTH BOSTON SAVINGS BANK

Inkorporuotas 1853

460 West Broadway, South Boston Massachusetts

"Kur tūkstančiai taupo milijonus

ALFRED W. ARCHIBALD, President

Šio banko direktorių taryboje yra adv. John J. Griffin. Reikale su patarnautojais galima susikalbėti ir lietuviškai ♦ Turtas—Assets virš $213,000,000.

CURRENT DIVIDEND RATES

- Regular a/c — 5¼ %
- Special Notice a/c — 5½
- 1 year Term Deposit — 5¾ %
- 2 year Term Deposit — 6%

—— All Accounts Compounded Daily ——

DARBININKAS

Redakcija 455-7231
Administracija 452-3923
Spaustuvė 452-6916
Vienuolynas 455-7068
Kultūros Židinys. 827-9865

NEW YORKO NAUJIENOS

Jaunimo pamaldos Kultūros Židinyje bus gegužės 13, sekmadienį, 11:30 v. Po pamaldų Kultūros Židinio naujųjų pastatų vainikavimo iškilmės. Visas New Yorko ir New Jersey jaunimas kviečiamas dalyvauti.

Toronto Prisikėlimo parapija gegužės 6 šventė 20 metų sukaktį. Iš New Yorko buvo nuvykę net penki tėvai pranciškonai: Tėv. P. Baniūnas, Tėv. P. Baltakis, Tėv. V. Gidžiūnas, Tėv. P. Giedgaudas, Tėv. K. Bučmys.

Dail. M. Dobužinskio paroda bus gegužės 26-27 Kultūros Židinyje. Ji buvo pirma numatyta gegužės 13, bet dėl vainiko pakėlimo prie K. Židinio statybos paroda nukelta į minėtą datą — gegužės 26-27. (Praeitam Darbininko nr. parengimų kalendoriuje įsibrovė klaida, ten parašyta, kad paroda bus gegužės 19-20).

Pasaulio Kat. Moterų Organizacijų Sąjungos valdyba maloniai kviečia lietuvišką visuomenę atsilankyti į tarybos metinio suvažiavimo proga ruošiamą simpoziumą tema — Moteris Bažnyčioje. Prelegentai — prel. V. Balčiūnas, sesuo Margarita Sereikytė — Nekalto Prasidėjimo Marijos seserų vienuolijos vyriausia vadovė. Simpoziumas vyks gegužės 20, sekmadienį, 4:30 v. popiet Kultūros Židinyje, 361 Highland Blvd., Brooklyne.

Maironio lituanistinės mokyklos visuotinis tėvų susirinkimas bus gegužės 12, šeštadienį, 9:30 v. mokyklos patalpose. Bus svarstomi aktualūs mokyklos klausimai. Visi tėvai prašomi dalyvauti.

Hamiltono lietuvių teatras Aukuras atvyksta gegužės 19 ir 20 į New Yorką. Gegužės 19, šeštadienį, Šv. Tomo salėje Woodhavene vaidina Jurgio Jankaus dramą Audronę, gi sekmadienį, gegužės 20, 1 val. popiet Apreiškimo parapijos salėje Brooklyne vaidina V. Alanto komediją "Prieš uždangą." Teatrą pakvietė LB apygardos valdyba. Visas pelnas skiriamas Maironio lituanistinės mokyklos reikalam.

Liet. skautam remti komiteto surengti šokiai gegužės 5 Maspetho lietuvių parapijos salėje praėjo pakiliai ir gražiai. Buvo labai gražiai dekoruota salė, viskas skoningai ir gražiai sutvarkyta, gaila, kad žmonių buvo mažokai.

Liet. Darbininkų S-gos 7 kuopos metinis parengimas — margučių balius buvo gegužės 5 Fifi restorane Woodhavene. Buvo premijuoti gražiausi margučiai, pasakyta daug kalbų. Atsilankė ir SLA prezidentas P. Dargis iš Pittsburgho ir p. Čaplikas iš Bostono. Vadovavo Bronė Spūdienė.

Elena Kepalaitė, skulptorė, dalyvauja su dviem skulptūrom American Society of Contemporary Artists parodoje, kuri yra surengta Franklin National banke, 475 Park Ave. South, prie 32 St., Manhattane. Paroda atidara darbo dienomis nuo 9 iki 3 v. popiet. Atidaryta gegužės 7 ir tęsis iki gegužės 25. Dalyvauja apie 100 menininkų.

Rožė Mainelytė su lėktuvų tarnautojų grupe išskrenda į Romą, paskui į Šventąją Žemę, kur išbus savaitę ir aplankys Jeruzalę, Betliejų, Jericho, Jordano upę, Nazaretą, Galilėją ir kitas šventas vietas.

Balfo centras praneša, kad nuo 1972 lapkričio 1 iki šiam laikui siuntiniais buvo sušelpta 119 šeimų, vartotais drabužiais ir vaistais Lenkijoje ir kitur — 212 šeimų, pinigais įvairiuose kraštuose sušelpta 12 šeimų.

Dr. Algirdas Budreckis, SLA pildomosios tarybos sekretorius, SLA 126 centrinės kuopos susirinkime kalbės tema: SLA apdraudos ir jų nauda. Susirinkimas įvyks gegužės 19, šeštadienį, 4 val. popiet Susivienijimo patalpose, 307 W. 30 St., Manhattan. Apie Susivienijimo konstitucinį tikslą — poilsio namų ir sveikatos ūkių įsigijimą — praneš Stasys Jakštas. Toj pačioj vietoj 1 val. popiet SLA 5 apskr. pirm. Antanas Diržys kviečia apskrities valdybos posėdį. Kuopos valdyba į susirinkimą kviečia narius ir svečius.

Algirdas ir Elena Ruzgai, pagerbdami a.a. M. Zobarskienę, spaustuvės statybai paremti aukoja 15 dol. Išreikšdami užuojautą velionės artimiesiem, dėkojame aukotojam.

Maldininkų ekskursijoje gegužės 5 į Washingtoną dalyvavo nemaža lietuvių grupė. Ekskursiją rengė Brooklyno vyskupas Mugavero ir pats jai vadovavo. Marijos šventovėje buvo maldos ir buvo giedamos giesmės įvairiom kalbom. Tris kartus buvo pakartotas ir lietuviškas posmas su gražiu lietuvišku tarimu. Savo kalboje vyskupas prisiminė lietuvių kopyčią ir pripažino, kad esanti gražiausia visoje šioje Amerikos tautinėje šventovėje.

Architektas Antanas Vytuvis žiūri, kaip auga Kultūros Židinio sienos. Čia statomos salės sienos. Toliau matosi stogas namo, kur bus Darbininko redakcija ir administracija.

Lito ekskursija į Lietuvą vyksta rugsėjo 11. Europoje praleisime 22 dienas, iš kurių 10 dienų Lietuvoje. Tel. 846-1650.

Už a.a. Vaidoto Jako sielą mirties metinių proga bus aukojamos mišios Angelų Karalienės parapijos bažnyčioj gegužės 12, šeštadienį, 9 val. ryto. Velionies giminės bei artimieji kviečiami dalyvauti mišiose ir paminklo šventinime Šv. Karolio kapinėse, Long Island, N. Y.

Darbininko spaudos kioskas su naujausiom lietuviškom plokštelėm ir knygom veiks JAV LB apygardos ruošiamame vakare gegužės 19 Šv. Tomo parap. salėj, kur Hamiltono Aukuras suvaidins J. Jankaus Audronę.

Mūsų skaitytojai, prisiųsdami metines prenumeratas, parėmė spaudos darbus: 17 dol. prel. J. Scharnus, Newark, N. J., 22 dol. K. Gečas, Port Sydney, Ont., Kanada, 12 dol. H. Chemerka, Brooklyn, N. Y., 8 dol. J. Stankūnas, Elizabeth, N. J., P. J. Montvila, Woodhaven, N. Y., 10 dol. A. Butas, Bellevue, Wash. Aukotojam dėkojame už lietuviškos spaudos darbų įvertinimą. — Darb. adm.

ŽAIDYNĖS DETROITE

Gegužės 5-6 Detroite vyko XXIII Š. Amerikos lietuvių žaidynės. Jose dalyvavo būrys LAK sportininkų. Gera pasirodė New Yorko krepšinio atžalynas. Jauniai A kl. užėmė II-rą vietą, tik baigmėje po įtemptos kovos pralaimėję Chicagos Neriai 61-65. Jaunių D kl. New Yorko lietuviai laimėjo I vietą, nugalėję Detroito Kovą 45-17 ir Clevelando Žaibą 31-25.

Kitos New Yorko pergalės buvo stalo tenise: jaunių A kl. meisteris Paulius Gvildys, jaunių B klasėje — T. Vainius ir mergaičių B kl. — D. Jasaitytė. (Plačiau kitą kartą.)

Kas nori pirkti laikrodėlių papigintomis kainomis, prašom kreiptis į patyrusį laikrodininką Stasį Citvarą. Taip pat jis laikrodžius taiso. Kreiptis darbo dienomis vakarais, šeštadienį ir sekmadienį — visą dieną. Telefonas 847-7634.

Woman wanted for light house cleaning two mornings a week. References. Call BU 2-46 38.

RINKIMAI LB NEW YORKO APYGARDOJ

gegužės 19-20 vyks šiose vietose:

Bushwick apyl.: 910 Willoughby Ave. Brooklyn, N. Y. 11221.

Great Neck apyl.: H. Miklas, 10 Church St., Great Neck, N. Y. 11023, šeštadienį — 12-2 val., sekmadienį nuo 9-6 v.v.

Manhattan-Bronx apyl.: Aušros Vartų parap. salėj, New York, šeštadienį 12-2 v.v., sekmadienį 8-5 v.v.

Maspeth apyl.: K. Vainius, 65-16 Clinton Ave., Maspeth, N. Y. 11378, šeštadienį 12-4 v.v., sekmadienį 8-6 v.v.

N. Y. pirmoji apyl.: Apreiškimo parap. mokykla, Brooklyn, N. Y., šeštadienį 4-6, sekmadienį 9-5 v.v.

Queens apyl.: M. Jasėnienė, 34-21 80 St. Jackson Hgts., N.Y. 11372, šeštadienį 2-4 v.v., sekmadienį 1-5 v.v.

Woodhaven apyl. J. Andriušis 87-09 Jamaica Ave., Woodhaven, N. Y., 11421, šeštadienį 9-6 v.v., sekmadienį 10-5 v.v.

Balsavimo kortelės visiem siunčiamos paštu su paaiškinimu kaip balsuoti. Jų negavusieji galės gauti rinkimų būstinėse arba pas V. Padvarietį, 87-40 127 St. Richmond Hill, N.Y. 11418.

Balsuotojų patogumui, balsus, paruoštus balsavimui paštu, bus galima atiduoti LB ruošiamuose parengimuose, gegužės 19 Šv. Tomo salėj Woodhaven ir gegužės 20 Apreiškimo parap. salėj Brooklyne.

N. Y. Apygardos Rinkimų Komisija

L.B. QUEENS APYLINKĖS SUSIRINKIMAS

L.B. Queens apylinkės metinis narių susirinkimas įvyks birželio 3, sekmadienį, 3 v. popiet pirm. A. Ošlapo namuose, 80-15 Cowles Court, Rego Park, N.Y. Telefonas 894-6611. Privažiavimas: Independent Subway iki 63 Dr. (local), ir čia autobusas Q 38 iki Dry Harbor Rd., Flushing linija, iki 82 gvės, iš čia autobusas Q 29 iki Dry Harbor Rd., nuo čia tik pusė bloko.

Susirinkime bus valdybos pirm. A. Ošlapo pranešimas apie šios apylinkės veiklą. Praeitų metų metinio susirinkimo protokolo skaitymas — sekretorius A. Milaševičius. Revizijos komisijos ir iždininkės E. Legeckienės pranešimai. Einamieji reikalai.

Po to bus kultūrinė dalis. Jonas Rūtenis prisimins Romą Kalantą. Susirinkimas baigiamas kavute ir užkandžiais.

Visi nariai ir svečiai prašomi atsilankyti. Ypatingai kviečiamas jaunimas.

Apylinkės valdybą sudaro: pirmininkas A. Ošlapas, vicepirm. J. Zabielskis, sekr. A. Milaševičius, ižd. E. Legeckienė, kultūros reikalam — R. Mainelytė.

Beje, šios apylinkės valdybos narė Rožė Mainelytė yra pasiūlyta kandidate į JAV LB VII tarybą ir į IV PLB seimą. Rinkimai įvyksta gegužės 19 ir 20.

Queens apylinkės valdyba

PAGERBTAS PREL. J. BALKŪNAS, P.A.

Maspetho V. Atsimainymo parapijos draugijos balandžio 27 surengė iškilmingą banketą Queens Terrace patalpose. Banketu buvo pagerbtas prel. Jonas Balkūnas, kuris čia išbuvo klebonu 39 metus ir kuris dabar pasitraukė į pensiją. Dalyvavo 500 svečių.

Po kokteilių valandos į salę įėjo prelatas drauge su Brooklyno diecezijos vyskupu Francis Mugavero. Po ilgesnių ovacijų banketą atidarė vakarui vadovavęs dabartinis parapijos klebonas kun. Pranas Bulovas. Sugiedojus Amerikos ir Lietuvos himnus, invokaciją paskaitė Aušros Vartų klebonas kun. J. Gurinskas, o tostą pravedė kun. J. Aleksiūnas.

Tada apie solenizantą prabilo vyskupas F. Mugavero, iškeldamas jo ypatybes, kaip gero kunigo ir didelio darbuotojo Lietuvos labui.

Pavalgius vakarienę, vakaro pagrindiniu kalbėtoju buvo kun. Jonas Kartavičius. Muzikinę programą atliko Viešpaties Atsimainymo parapijos choras, diriguojamas muziko Vytauto Kerbelio. Choras gražiai ir nuotaikingai padainavo liaudies dainą Tylus buvo vakarėlis, You'll never walk alone — R. Rodgers, Šiltas gražus rudenėlis — J. Gruodžio, Karvelėli — Č. Sasnausko ir specialiai šiam vakarui parašytą — Ilgiausių metų, muzika Vytauto Kerbelio.

Dar kalbėjo parapijos draugijų prezidentas Mr. Al. Cerebie. Tada buvo įteikiamos dovanos prelatui. Pats prel. J. Balkūnas padėkos kalboje prisiminė savo 39 metus, praleistus šios parapijos klebono poste. Taip pat prisiminė ateities planus.

Šokiam grojo Joe Thomas orkestras, tad jaukioje nuotaikoje pasilinksminta.

Gauta visa eilė sveikinimų. Specialų palaiminimą atsiuntė popiežius, taip pat asmeniškų laišku sveikino prezidentas R. Nixonas. Didelė dalis tų sveikinimų tilpo specialiai ta proga išleistoje sveikinimų knygoje.

Hamiltono lietuvių dramos teatras Aukuras. I-je eilėje sėdi: A. Mingėla, A. Markovienė, M. Kalvaitienė, D. Enskaitienė, K. Mikšys, E. Kudabienė — vadovė, L. Verbickaitė, A. Žilvytienė, S. Paškevičienė, A. Kaušpėda; II-je eilėje K. Deksnys, A. Kaminskaitė, A. Elvikis, O. Elvikytė, I. Kudabaitė, L. Zubaitė, A. Lukoševičiūtė, L. Deksnytė, R. Bikinaitė. I. Paškevičiūtė, H. Svažas, A. Stanevičius, A. Enskaitis; III-je eilėje J. Sakalauskas, T. Kudaba, J. Petraitis, K. Bungarda, A. Trumpickas, A. Stosius, E. Dervaitis, B. Juodelė, J. Enskaitis.

Kultūros Židinio

naujųjų pastatų

vainikavimo šventė

gegužės 13, sekmadienį

1 val. oficialioji dalis

1:30 val. — vaišės — lietuviški pietūs.

JAV Lietuvių Bendruomenės New Yorko Apygarda

maloniai kviečia visus

lietuviškojo teatro mėgėjus ir lietuviškojo švietimo rėmėjus į Hamiltono Lietuvių Vaidintojų Grupės

AUKURAS

dviejų spektaklių pasirodymą pirmą kartą New Yorke.

Šeštadienį, gegužės 19 dieną:
J. JANKAUS trijų veiksmų dramą —

AUDRONĖ

Šv. Tomo parapijos salėje, Woodhavene, Jamaica Ave. ir 88 gatvės kampas. Spektaklio pradžia 7 val. 30 min. vakaro.

Sekmadienį, gegužės 20 dieną:

V. ALANTO komedija —

ŠIAPUS UŽDANGOS

Apreiškimo parapijos salėje, Brooklyne, North 5th ir Havemeyer St. Spektaklio pradžia 1 val. po piet.

Pastatymų vadovė ir režisorė
ELENA DAUGUVIETYTĖ-KUDABIENĖ

Parengimų pelnas skiriamas Maironio Lituanistinės Mokyklos New Yorke reikalams.

Įeinant aukojama:
Šeštadienio spektakliui: $5, 4 ir moksleiviams $1
Sekmadienio spektakliui: $3 ir moksleiviams $1

Įėjimo bilietai gaunami — LB Apylinkių valdybose, Maironio Lituanistinės Mokyklos Tėvų Komitete ir pas lietuvius prekybininkus.

JAV LB Apygarda